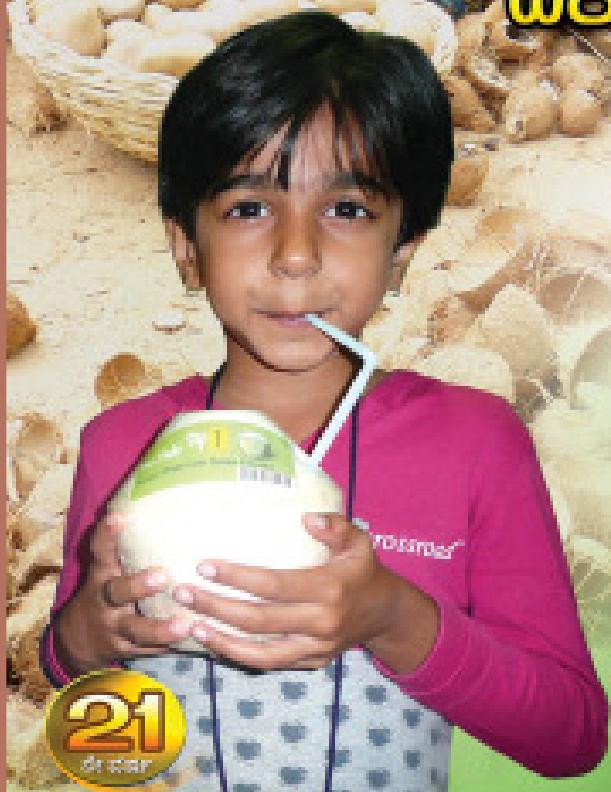

ಅಡಿಕೆ ಡತ್ತಿಕೆ

● ಕ್ರಿಕರೆ ರಾಹಿನುವ ಕ್ರಿಕಟರ ಮಾಸ್ತುವು

■ ಅಗಸ್ಟ್ 2009 ■ ಪೃ. 15

ತಿಂಡಾಲಿದೆ ಹಾಲಿತ್ತಿಕ
ಎಳೆನಿರ್ಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಕಂಪ್ಯೂಟೇಬಲಿಗೆ
ರೆಡಿ ಎಳೆನಿರ್ಯಾ

21
ದಿನಗಳು

ಅಗಸ್ಟ್ 2009

ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪುಟ 21

ಸಂಚಿಕೆ 10

ಸಂಪಾದಕ-ಪ್ರಕಾಶಕ : ಮಂಚ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಚಾರ್
ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಸಂಪಾದಕ : ಶ್ರೀ ಪತ್ರೇ
ಸಹಾಯಕ ಸಂಪಾದಕ : ನಾ. ಕಾರಂತ ಪೇರಾಜೆ

ಅಡಿಕೆ ಮಂಡಳಿ:

ಶಂಕರ್ ಸಾರದ್ಧ
ಡಾ. ಪಿ.ಕೆ.ಎಸ್. ಭಟ್ಕೆ

ಕೀಲಿ ಅಶೋಕ್
ಪಡಾರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ
ವಾಸಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಭಟ್ಕೆ

ಜಾಹೀರಾತು ನಿರ್ವಹಣೆ : ಶಾರದಾ. ಸಿ.

ಪ್ರಸಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ : ಸುನಿತಾ. ಕೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಘಾಮರ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಶ್ರೀಸ್ತ್ರೀ (ರಿ)

ಮುಖಿಯ ವಿನ್ಯಾಸ : ಎಸ್‌ಎಸ್‌
ಮುದ್ರಣ : ಕೋಡ್‌ವಡ್‌ ಪ್ರೋಸೆಸ್‌ ಎಂಡ್‌
ಪ್ರಿಂಟ್‌, ಮಂಗಳೂರು

ಜಂಡಾ:

ರೂ. 175 (ವರ್ಷಕ್ಕೆ) ರೂ. 500 (3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ)
ರೂ. 820 (ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ)

ವಿಳಾಸ:

ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ, ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ನಂ. 29
ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮತ್ತೊಂದು-564 201

① (0821) 231 240

adikepatrike@gmail.com

www.farmedia.org/adikepatrike.html

ಶಿಪಟೂರಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ
ಎಳನೀರು
ಸಾಫಂತ್ರೀ

05

● ಶ್ರೀ ಪತ್ರೇ

ಕಂಪ್ಲ್ಯೂಟೆಬಲಿಗೆ

ರೆಡಿ ಎಳನೀರು

● ಎಸ್ಸಿ

ಇಂದಿಗೂ ಮೆಲುಕು

ಹಾಕುವ

ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸ

08

● ಸಚಿತ್ರ ಏತಾಡು

15

ಅಳುಕು, ಅಡಿಕೆಗಳ ನಡುವೆಯೇ
ಗೆದ್ದ ಆಂಥಾರಿಯಂ ಕೃಷಿ

● ನಾ. ಕಾರಂತ ಪೇರಾಜೆ

ಮುಖಿಯ ಚಿತ್ರ: ಶ್ರೀ ಪತ್ರೇ

ಮಾರ್ಚ್/ಅರ್ವಮಾಸ 03 * ಸಂಪಾದಕೀಯ 05 * ಹನಿಗೂಡಿ ಹಳ್ಳಿ/ಹಸಿರು ಜಾಲ 12 * ಮೊಣಾಚೆ
ಹೋಟೆಲ್ 13 * ಸಿಂಧಿ ಹಲಸು ಮೇಳ 16 * ಮಚಾನ್ ಮಲಾಡ್ 17 * ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕ್ಷಿಂಟಳ್ ಹೆಲ್ಲ್ 18
* ಪವರ್ ಸ್ಕ್ರೇಯರ್ 19 * ನೆರಳು ಬೆಳಕು 20 * ಪುಸ್ತಕ ಪರಿಚಯ 25 * ಮುದೆಬ್ಲೈ 26 * ರಿಕ್ತ ವ್ಯತಿರ್ಕ 27
* ಮನೆಮದ್ದು/ರಸರುಚಿ 38

ಮೀಟರ್ ಮೀರಿದ ಸೌತೆ

ಇಸ್ತ್ರೇಲಿನ ಕೃಷಿಕ ಇಜಾಕ್
ಯಾಜಂಪನ ಬೆಳಿಸಿದ 118
ಸೆ.ಮೀ.ಉದ್ದದ ಸೌತೆ ನೋಡಿ.
ಈ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ತನ್ನ 'ಗಜ್' ಸೌತೆ
ಗಿನ್ಸ್ ವಿಶ್ವದಾಖಲೆ
ಸೇರಬಹುದಂಬ ನಿರಿಕ್ಕೆ.

ಚಿತ್ರ: ಅಂದ್ರೋಚ್ಚೋ ಬನಾಚ್

ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಂಬ ಮೂಲದ ಮೂವರು ಎಳೆಯರು ಎಳನೀರು ಕೆನ್ಸ್‌ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಏರಿದ್ದಾರೆ. ‘ಯಶಸ್ವಿ ಪಡೆದೇ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ನಾವು ಮೂವರೂ ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸ್ವೇಚ್ಛಿತರೂ ಪೂರ್ತಿ ಸಮಯ ಮೇಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ’ ಎನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುದ್ದು ಕೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆವು.

ಟೆಂಡರ್‌ಪೈಲ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾದೀತು ಎಂಬ ಹಾರ್ಡೆಕೆಯಿತ್ತು. ಈ ಸಾಧನವನು ‘ದೀಸ್ ಸ್ಯಾಪ್ ಅಪ್’ ತುಂಬಲಿ. ಕೊಲ್ಲಿರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಮದ್ದಾರು ಎಳನೀರು ಹೆಸರು ಮಾಡಲಿ.

‘ಎಳನೀರು ಮೇಳ’ ನಡೆಸಿದ ತಿಪಟ್ಟಾರಿನ ರ್ಯಾತ್‌ಮಿಶ್ರ ತಮ್ಮ ಗುರಿಯತ್ತ ಮೃಲಿಗಲ್ಲು ಸ್ವಾಲ್ಪಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಳಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿಗೆ ದಿನನಿತ್ಯ ರ್ಯಾತರಿಂದಲೇ ಎಳನೀರು ಮಾರಾಟ. ಎಳನೀರು ಕೊಯ್ಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ – ಮಾನಸಿಕ ತಡೆ ತುಂಬಾ ಆಳದ್ದು. ಆ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಯಶ್ವ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿಲಾಗಬಹುದಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಿಂಕಿ ಎನ್ನಲಾಡಿಯಲ್ಲ. ಯಾಕೆ, ‘ಸೋಹಾದ್ರ ಸಹಕಾರ ಸಂಪ್ರಾ’ಯೇ ಮುಂದೆ ‘ತಿಪ್ಪಾಟೂರ್ ಟೆಂಡರ್’ ಅಂತಲ್ಲೋ, ‘ತಿಪ್ಪ ಕಾಕ್’

ಅಂತಲ್ಲೋ ಮಿನಿಮಾರ್ ಪ್ರಾಸೆಸ್‌ ಎಳನೀರು ಹೊರತರಬಾರದು?

ಮಾಳೆ ಬಂದರೂ ಹಲಸು ವೇಳಗಳ ಮಾಲೆಪಟಾಕಿಯ ಸದ್ದಡಿಗಳು. ಇದನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕೇ-ಕನಾರಟಕಗಳಲ್ಲಿ 12ನೆಯಂದು ನಡೆಯಿತು. ಮೊದಲ ವಿಶೇಷಾಂಕ

ತೆರೆಮರೆಂಬಂದ

ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಗಂಭೀರ ಯಶ್ವ, ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ, ಟೀವಿಗಳೂ, ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ವಿವಿ, ಕೇವೀಕರಣ ಈ ಕಡೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯ ತಿರುಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಜಂದರೇವಿರ್ ಏತಡ್ಡ ಮುತುವೆಜ್ಞಾಯಿಂದ ‘ಶ್ರೀರಾಮ ಲಂಬ್ ಹೋವ್’ನ ವಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಲ್ಲದೆ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿರುವ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ಅವರಿಂದಲೂ ಅನುಭವ ಕಥನ ಬರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳಾರಿನ ‘ಶ್ರೀರಾಮ’ದವರ ನಾಲ್ಕು ದಶಕದ ಹಲಸಿನ ಹುಟ್ಟು, ಮುಂಬಯಿಯ ‘ಮಚಾನ್’ನ ಜಾಕ್ ಫೆಸ್ಟಾಗ್ಲು ಹಲಸಿನ ಉಪಕ್ಕೆ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಸಾರುತ್ತಿದೆ.

ಹಲಸಿನ ಹೊಸಹೊಸ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಅಕಾಲದ ಹಲಸಿನಂತೆ ಅಕಾಲದಲ್ಲೂ ಹಲಸಿನ ಕೆಲವು ಬೆಳ್ಳಿಗಳು ನುಡಿಚಿತ್ರಗಳು ನಿಮಗೆ ಬರಲಿವೆ. ನಿಮಗದು ಬೇಸರ ಆಗಲಾರದು ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. *

ಉದ್ದಿಮೆಗ ತೊಡಗುವವರಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಷನ್

ನಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕವರೇಜಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಇದು ಹಲವು ಕೃಷಿಕರು ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಯಾತ್ಮನಗಳ ಮೌಲ್ಯ ವರ್ಧನ್ ಉದ್ದಿಮೆಗ ತೂಡಿಗುವ ವರ್ವಿಟ್ ಪ್ರೇರೇಜೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆ. ಎಂ.ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ, ಏಸ್. ಪ್ರಾಧ್ಯಾ, ಮಂಗಳೂರು.

ಅದ್ದುತ್ತ ಸಂಚಿಕೆ. ಹಲಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಅಪರಾಪದ ಮಾಹಿತಿ. ಡಿಸ್ನೋ ಮತ್ತು ಲೇಟ್‌ಟ್‌ ಕೂಡಾ ಅತ್ಯುತ್ತಮ.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜನ

ಹೊಸಪಾಳ್

ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕೇವೀಕರಣಗೂ ಕೆಳಸುತ್ತೇನೆ

ನೀವು ಹಲಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ರ್ಯಾತರ ನಡುವೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕನಾರಟಕದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಕೇವೀಕೆಗೆ ಇಗೆ ಕೆಳಸಿಕೊಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ.

– ಡಾ.ಎಸ್. ಪ್ರಭುಕುಮಾರ ವಲಯ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕ ಇಂಡಿಯನ್ ಕೋನ್ಸಲ್ಟ್ ಆರ್‌ ಆರ್ಕಿಟ್ಯೂಲ್ ರಿಸಚ್‌, ಬೆಂಗಳೂರು

ತರುಣರ ಎಳನೀರು

ಉದ್ದಿಮೆ

ತರುಣಗಳೂ ಇವು ವರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಿಂದು ಹುರಿದಂಬು ವಿಂಬಿತಾಗಿ ಇವು ಎಂದು ನಾವೆಣಿಸಿರಿಲ್ಲ! ಈಗ ನೋಡಿ, ವಿಯೆಟ್ನಾಮನ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸುಂದಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣು ರಪ್ಪು ವಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಂಕ್ಯುವಿವಿಂರು ತಜ್ಞರೂ. ತಾಬುಗೆರೆಯ ಬೆಳ್ಗಾರ ಸಂಪರ್ಪು ಪರಿಸೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮೇಳಗಳ ಸಂಘಟಕರಿಗೆ ಜಿಪ್‌, ಹಲ್ಲು, ಕಸಿ ಗಡಿ ಕೇಳಿ ದೂರವಾಗಿಗಳ ಸರಮಾಲೆ. ಬಂದಂತೂ ನಿಜ, ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದ್ರಾಧಿಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ ದನಿಯಾದದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಉತ್ಸಾಹ ಇವ್ವಿಡಿಸಿದೆ.

ಮನಸ್ಸು ತೆರಿಸಿದ್ದೀರಿ

ನಮ್ಮ ದೇ ಆದ ನಿರ್ಬಾಕ್ತ ಹಲಸಿನಿಂದ ಹೊಸಹೊಸ ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸವಿರ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಧ್ಯಾಂಕ್. ‘ನಮಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಆದಾಯ ತರಬಲ್ಲ ಹೊಸ ಬೆಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ’ ಎಂದು ಕೃಷಿಕರು ಹಲವು ಬಾರಿ ನಮ್ಮ ನ್ನು ಕೇಳುವುದಿದೆ. ಹಲಸಿನ ಕೃಷಿ ತುಂಬಾ ಸುಲಭ ನಮ್ಮ ರ್ಯಾತರು ಹಲಸಿನ ಸಾಧ್ಯಾಗುವ ಅದೆಮ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನಗಳ ಮೂಲಕ ಆದಾಯ ಸ್ವಾಲ್ಪಿಯ ಅವಕಾಶ ಬಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಈ ಅವಕಾಶದಕ್ತು ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೆರಿದಿದೆ.

ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಹೆಗಡೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಬುಂಧಾದನಿ

ನನಗೆ ಈಗ ನಿರ್ಜಲೀಕರಿಸಿದ ಹಲಸಿನ ಸೋಳಿ ತಯಾರಿಸಲು ತುಂಬಾ ಪಡಿಯಾ ಸಿಕ್ಕಿತು. ವಿಶೇಷಾಂಕಕ್ಕೆ ಧ್ಯಾಂಕ್.

ಎ.ಕೃಷ್ಣಮಾತಿರ್

ತುಮಕೂರು

ಹಲಸಿನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸ್ತೇನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಗ್ರೇಚ್.

ಡಾ. ಜಗದೀಶ್ ಎಸ್.ಎಲ್

ಆರ್ಭಾವಿ

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿ

ದೆವಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಬಟ್ಟಿಬರೆಗಳ ಜರೆಗೆ ಕೊನೆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಎರಡು ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಾಗಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಹೊಸದಾಗಿ ಓದುವಂತೆ ಮತ್ತೆ ಎರಡೂ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಓದಿದೆ. ಅಪರ್ವಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಜುಲ್ಲೆ ಸಂಚಿಕೆ ಅವಶರಿಸಿತ್ತೇ. ಬಣ್ಣಬಣ್ಣಾದ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುವಂತೆ ಮತ್ತೆ ಹಲಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿ ಕಲೆಹಾಕಿದ್ದೀರಿ! ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಬಂದ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವಪ್ಪು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದೇ ಪತ್ರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಬ ಗ್ರಿಹಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಸುಳ್ಳಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ ಹೊರಬರುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಪ್ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಮುಡುಕಿ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಕು ಜೆಲ್ಲುವ ಲೇಖನಗಳ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ನೀಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ಕೊಡಬಲ್ಲವು. ಈ ಹಿಂದೆ ತಾಬುಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಶೈಗೊಂಡಿರುವ ಲೇಖನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಲ ಅರಭಾವಿತ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ತರಬೇತಿಯ ಉಪಯುಕ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನವಿದೆ. ರ್ಯಾತರ ಕೆಲಸಗಳ ಯಾವುದೇ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಅವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ದೃಷ್ಟಾರ್ಥ. ಇಂತಹ ಯಶೋಗಾಢೆಗಳ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುತ್ತವೆಯೇ ತಿಳಿಯಂದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡರೂ ಅವು ತಾಂತ್ರಿಕ ಲೇಖನಗಳಾಗಿರುವ ಸಂಭವವೇ ಹೆಚ್ಚು.

– ಪ್ರೇಲೂರು

ಎಳನೀರನ್ನು ಗ್ರಾಹಕಸ್ವೇಚ್ಛಿಯಾಗಿಸುವ ಒಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಿನಿಮಲ್ ಪ್ರಸ್ತೀನಿಗೆ. ಕೆಂಪ್ಸೆ ಸಂಸ್ಕರಣೆ. ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ತೀರು ಸರಳ.

ಮೊರಲು ಎಳನೀರನ ಹೋರಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಭಾಗಶಃ ಕೆತ್ತಿರುತ್ತಾರು. ಸಾಗಾಟ ಮತ್ತು ಕಾದಿಡುವ ಅನುಹಳತೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅಂದವರ್ಧನೆಗೂ ಇದು ಸಹಾಯ. ಹೋರಗಿನ ಹಸಿರು ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ತೆಗೆದುಬಿಡುವುದು ಒಂದು ಕ್ರಮ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನರನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಚಂದವೇ.

ಬಣ್ಣಗೆದದಂತೆ ಕೆತ್ತಿದ ಕೂಡಲೇ ಸಂರಕ್ಷಕ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಳಿಗು. ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ತೇವ ಆರಿಸಿ ಪಾರದರ್ಶಕ ಕ್ಲಿಂಗ್ ಫಿಲಂನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸ್ನೇಹ, ಮಾರಲು, ಕುಡಿಯಲು ಸಿದ್ಧ.

ಗ್ರಾಹಕ ಕೆಬಿಟ್ಟು ಸೋಂತದ್ದಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ವರೆಗೆ ಕೇರಳ, ಕರ್ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ - ದೇಶಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ಇವರೇ ಹಿನ್ನಾರಿ - ತೆಂಡರ್‌ಪ್ರೈಟ್ ಮತ್ತು ಕೊಕೊನ್‌ಕ್ಲಾರ್ ಎಂಬ ಏರಡು ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಬೇಗನೆ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಸಾದ್ರುತೆಗಳನ್ನು ಜೆನ್‌ನ್ಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ತಂಡ - ಎಳಿಯ ಎಂಬ ಪದವೀಧರರದು - ದಿಸ್‌ಸ್ಯೇಡ್ ಅಪ್ಪಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಳನೀರನ ಕೆಂಪ್ಸೆ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತೆಂಡರ್‌ಪ್ರೈಟ್ ಮತ್ತು ದಿಸ್‌ಸ್ಯೇಡ್ ಅಪ್ಪಾ ಟ್ರಿಮಿನ್ಗ್ ಎಂಬುತ್ತೀರುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಲಾಂಡ್ ಕೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಕೆಲಕೆನೆಸ್‌ಕ್ಲಾರ್ ಮತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರು. ಹಾಗಾಗಿ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಆ ಫಿನಿಶಿಂಗ್, ಏಕರೂಪತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದರದ್ದೇ ಅದ ಸೊಂದಯ್ಯ ಇತ್ತು ಎನ್ನು.

ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಯ್ದು ಎಳನೀರು ಸಿಗುವಂತೆಯೂ, ಸಿದ್ಧ ಉತ್ಪನ್ನ ತಪ್ಪದೆ ಗಿರಾಕಿಗೆ ತಲಪುವಂತೆಯೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಯುವೆಷ್ಟೆ ಮುಖ್ಯ ಇವಿಟ್ಟನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಸಾಳು ಅಡಗಿದೆ. ಈ ಸಾಳಾಲನ್ನು ಗೆದ್ದರೆ, ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಿಂಗ್ ಚೂರುಹುತನ ಸಾಕು. ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕುದುರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಳನೀರು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶದ ಹೊಡ್ಡೆಯೊಡ್ಡೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಇಂಥ ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಘರುಂಬ್‌ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಬಮುದು.

ಪಟ್ಟಣ, ಹೆದ್ದಾರಿ ಬಿಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಪುಟ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತನಂಪುಗಳು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಮಾಡುವುದು. ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆ ಕೋಲ್ಡ್ ಸೈಂಲ್‌ಜೋ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಸಣ್ಣ ಪಟಕಗಳು ಬ್ಲಿಂಚ್, ಕೂಲರ್ ಬಾಕ್ ಬಳಿಸಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ಜಿಕ್ಕೆ ಉಪಕರಣ ಬಳಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಸ್ತೀನಿಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಗಾಗ ಕೆತ್ತಿ ಕೂಡುವ ಎಳನೀರೇ ಪ್ರೈಶ್ ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಾದರೂ ಸತತ

ಮಹಿಳೆಯರೂ ಕೂಡಾ ಮಾಡುವುದಾದದ್ದು.

ಸ್ಥಿರ ಕೇಂದ್ರದ ವಾರಾಣದ ಜತೆಜತೆಗೇ ಮಂಗಳ ಆದೇಶದ ಮೇಲೆ ಮದುವೆ, ಸಭೆ, ಗೆಲುವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸೋಲನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. ಜಿಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವುದು ಅಗತ್ಯ ಬಾಯಿಮಾತಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ

ಯತ್ಕೆದಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಇಂಥ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಹೈಕುವವರು ಗೆಲುವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸೋಲನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ವಿಶೇಷವುದು ಅಗತ್ಯ ಬಾಯಿಮಾತಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ

ಎಳನೀರು ಕೆಂಪ್ಸೆ ಸಂಸ್ಕರಣೆ : ಸಮಸ್ಯೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ

ಕೇರಳದ ಎಳನೀರೊ ಪಾರ್ಫರ್‌
ಜರ್ಟೆಗೆ ಮಿನಿಮಲ್ ಪ್ರಸ್ತೀನಿಗೆ.

ತೆಂಡರ್‌ಪ್ರೈಟ್

ಕೊಕೊನ್‌ಕ್ಲಾರ್

ನಿಜಕ್ಕೂ ರೈತಸ್ವೇಚ್ಛಿ ಆಗಿರುವ ಹೋಸ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ, ತಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರೌತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಭ್ಯಿಡಿ ಹೊಡುವುದವ್ವೇ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಅದು ಹೊಡ್ಡೆ ಸಹಾಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಿಡಬೇಕು.

ಇಂಥ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಆಗಿವೆ. ಇವು ಬರೇ ಮಿನಿಮಲ್ ಎಳನೀರು ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಪಾರ್ಲರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಳನೀರಿನ ಇನ್ನಿತರ ಉಪ್ಪನ್ನಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘ ಮತ್ತು ತಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ನಡುವೆ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ ನಿಂತವರಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣಲದ ಟಿ.ಎಸ್.ಎಿಶ್ವನ್ ಒಬ್ಬರು.

ವಿಶ್ವನ್ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡುವ ವಿಜಾರಗಳು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇಂಥ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರ ಮಿನಿಮಲ್ ಪ್ರಸ್ತೀನಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತಹ ಎಳನೀರು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಲ್ಲಿನ ಆಳಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಒಂದು ಕಾರಣ. ದೂರದ ಪಾಲಕಾರ್ಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಿಂಗ್ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಡವೆದಾಗ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ, ನೈತಿಕ ಸ್ಥಿರ್ಯ ಕೊಡುವ, ಸಂಕಟ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಮಂದಾಗುವ ಮಹತ್ವಾಯ್ದು ಅದೆಷ್ಟೋ ಹೋಸ ಯತ್ನಗಳನ್ನು ದಜ್ಜೆಳ್ಳಿಸ್ತೇತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗಲಷ್ಟೇ ಅದನ್ನು ತಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡುವ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೌತ್ಸಾಹ ಎನ್ನಲಾದೀತು.

ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸವಲತ್ತು ಒದಗಿಸುವುದು ಬೇಕಾದ್ದೇ. ಜತೆಜತೆಗೆ ಹೋಸ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮಟ್ಟಗೆ ಅದು ಏರಡು ವಷ್ಟ ವಷ್ಟ ವಾದರೂ ಹಿಂದಿನ ಕೊಡುಹುಟ್ಟಬಂಗಗಳ ಮೊಡ್ಡೆಪನ ಪಾತ್ರ ಹಿಂದಿಸಬೇಕು. ಬೆಂಬು ತಟ್ಟಿತ್ತಾ, ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಿಂಗ್ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಡವೆದಾಗ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ, ನೈತಿಕ ಸ್ಥಿರ್ಯ ಕೊಡುವ, ಸಂಕಟ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಮಂದಾಗುವ ಮಹತ್ವಾಯ್ದು ಅದೆಷ್ಟೋ ಹೋಸ ಯತ್ನಗಳನ್ನು ದಜ್ಜೆಳ್ಳಿಸ್ತೇತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗಲಷ್ಟೇ ಅದನ್ನು ತಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡುವ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೌತ್ಸಾಹ ಎನ್ನಲಾದೀತು.

- ಶ್ರೀ ಪಡ್ಡ
shreepadre@gmail.com

ತಿಪಟೂರಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಸ್ನೆಲುಬು ತೆಂಗು. ದೇಶದ್ವಾರಾ ಹೆಸರಾದ 'ಬಾಲ ಕೋಪ್ಯ' ಅಥವಾ ಕೊಬ್ಬಿರಚೆಂಡು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಕೇರಳ - ತಮಿಳುಧಾರ್ಗಳ ತೆಂಗು ಎಣ್ಣೆ ಹಿಂಡಲು ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿನದು ತಿನ್ನಲು ಸೂಕ್ತ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜನಜನಿತ.

ಎಳನೀರಿನಿಂದ ಕಾಯಿ ಆಗಲು ಎಂಟೊಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳು. ಕೊಯ್ದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಅಷ್ಟೇ ಕಾಲ 'ಅಟ್ಟ ಬಂಧನ' ಮತ್ತೆ ಇಳಿನ ಸಿಹಿ ಬಿಂಜಿ ನುರಿತ ಕೈಗಳು ಬಡೆದರೆ ಗರಳೆ ಕಳಚಿದ ಕೊಬ್ಬಿರಿಯಂಡೆ ಮಾರುಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿದ್ಧ. ಮೈಮೇಲೆ ಒಂದಿನಿತ್ಯಾ ತರಹುಗಾಯಿಗಳಾಗದೆ.

ತಿಪಟೂರು ತೆಂಗಿನ ಬಹುಪಾಲೂ ಉತ್ತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಪುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯದೇ ನೇರೆಯ ತುರುವೇಕರೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರಸಿಕೆರೆ ಮತ್ತೊಂದಷ್ಟು ನೇರೆಕರೆಯ ತಾಲೂಕಾಗಳ ಕೊಬ್ಬಿರಿಚೆಲ್ಲವೂ 'ತಿಪಟೂರು ಕೊಬ್ಬಿರಿ' ಅಂತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಂಡ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

'ಸುಮಾರು ನೂರಾಷಾವತ್ತು ಕೀಲೋಮೀಟರ್‌ ಉದ್ದದ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಕೊಬ್ಬಿರಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಿಹಿ.' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲಿನ ತೆಂಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ತಿಪಟೂರಿನ ಬಟ್ಟಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವೀ. ಭವರ್‌ಲಾಲ್. ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಯೂಪಿ, ಬಿಹಾರ, ಪಂಜಾಬ್, ರಾಜಸಾಂ ಮೊದಲಾದೆ ಕೊಬ್ಬಿರಿ ಜೊರನ್ನು ಪುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರಿದು, ಬಾದಾಮಿ, ಅಂಟಿ, ಬೆಳ್ಲ ಅಥವಾ ಕೆಲ್ಲಸಕ್ಕರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೇರಿಸಿ ತಿನ್ನುವುದು ರೂಢಿಯಂತೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೆಳಿಗಾಲದಲ್ಲಂತೂ ಇದು ಬೇಕೇಬೇಕು. ಕೆಲವೆಡೆ ಮೆಂತೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದ ಈ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ 'ಮೇತೀ ಕಾ ಲಡ್ಡು' ಮೆಲ್ಲಿತ್ತಾರೆ. ಜೆಳಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಇದು ದೇಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಸುವು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಭವರ್‌ಲಾಲ್.

ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಈ ಕೊಬ್ಬಿರಿಚೆಂಡು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಹರಕೆಗಾಗಿ ದೇಗುಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಡೆಯಲು. ತೆಂಗು ಸಿಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಡಿಕೊಬ್ಬಿರಿಗೇ ಸ್ಥಾನ. ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಕೊಬ್ಬಿರಿಯನ್ನು ಕಡಿದೆ ಒಣಿಸುವ ಕಾರಣ ಹೀಗೆ ಬಡೆಯಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗೂಣ, ಹೆಸರು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ತಾದಿಸುವ ಕೃಷಿಕರು ನೆಮ್ಮೆದಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕೂ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೆಲೆಯದು. ತಿಪಟೂರು ಕೊಬ್ಬಿರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವರ್ತಕರದೇ ಹಿಡಿತ. ಬಿಕ್ಕೆ ಕೃಷಿಕರು ಮುಂಗಡದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ಅದೇ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಕೊಬ್ಬಿರಿ ಮಾರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

‘ಬೆಲೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷೀಂಟಾಲಿಗೆ 2,500 ದಿಂದ 4,000ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವುದೂ ಇದೆ. 6,000 ರೂಪಾಯಿಂತಾದ್ದರೂ ಸಿಕ್ಕಿರೆ ನಾವು ಬದುಕಿಹೊಳ್ಳತೇವೆ’ ಎನ್ನುವುದು ಕೃಷಿಕ ಶಿವಮೂರಿ ಬಿಳಿಗೆರೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈಗ ಇದು 4,500 ದಿಂದ 4,750ರ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿದೆಯಂತೆ.

ಇಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ತೆಂಗು ಬೆಳ್ಗಾರರ ಅಶೋತ್ತರಗಳು ಕೊಬ್ಬಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಕರಿಗಿ

ಬೆಳೆದ ತೆಂಗನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಬ್ಬಿರಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೀಗ ಜಾಗತಿಕ ವಿಶ್ವಾಸ. ಕೃಷಿಕರು ಚಿಕ್ಕ ಪಾಲನ್ನಾದರೂ ಎಳನೀರು ಮತ್ತಿತರ ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ತಿರುಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ‘ಎಳನೀರು ಕೇಳುವುದೇ ಅಪಮಾನ’ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ತಿಪಟೂರು ತೆಂಗು ಬೆಳೆಗಾರರ ಎತ್ತಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಣ್ಣೆ ಒಡೆಯತೋಡಿದೆ.

ಕೊಬ್ಬಿರಿಯ ಕರಿಮುಷಿ : ತಿಂದವರಿಗೆ ಸಿಹಿ, ಬೆಳೆದವರಿಗೆ ಕಹಿ

ತಿಪಟೂರಿನ ಜಾರಿತ್ತಿತ ಎತ್ತಿರು ತ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಚಿತ್ರ, ಲೇಖನ : ಶ್ರೀ ಪಡ್ಡ

ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ತಂಡು ಕೊಬ್ಬಿರಿಯ ಧಾರಣೆಯ ಹಿಡಿತ ಹೇರ್ ಆಯಿಲ್ ಉದ್ದಿಹೆಯ ಕೇಯಿಲ್ಲಾದರೆ ಚೆಂಡುಕೊಬ್ಬಿರಿಯೂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆಸ್ತಿಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ಚೆಂಡಾಗಿದೆ.

ತೆಂಗು ಬೆಳೆಗಾರರೇ ಬಿಕ್ಕೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಜಗತ್ತಿನ ಉದಿದ ದೇಶಗಳು ಸಾರುತ್ತಿರುವ ಪಾಠ. ಬಿಕ್ಕೆ ಉತ್ಪಾದಕ ದೇಶವಾದ ಪಪ್ಪವಾ ನ್ಯಾ ಗಿನಿಯ ತೆಂಗು ಉದ್ದಿಮೆ ನಿಗಮದ ಎಂಡಿ ತೊರೆ ಒಪ್ಪಸುರು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಕೇಳಿ: ‘ನಾವು ಕೊಬ್ಬಿರಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೈತರ ಬದುಕನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೌಲ್ಯ ವರ್ದಿಸಲೆಂಬೇಕು. ಪಪ್ಪವಾ ನ್ಯಾ ಗಿನಿ ಕೊಬ್ಬಿರಿಯನ್ನು ಬರಿತ್ತೇಗೆ ಸೇರಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ. ತೆಂಗಿನಿಂದ ಇನ್ನೆಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚು ಮೌಲ್ಯ ನಾರಾಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು

ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.’

ಎಳನೀರು ಮೇಳ

ತಮ್ಮ ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ಬರುವ ದಾರಿ ಜಿಂತಿಸಲು, ಎಳನೀರು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಣ ನೀಡಲು ಬಿಳಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮೇ ಮೂರನೆ ವಾರದಲ್ಲಿ ಎಳನೀರು ಮೇಳ ನಡೆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿನ ರೈತಸಂಘ, ಕೃಷಿಸ್ವೇಧಿ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಆಶ್ರಯ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಬಿಳಿಗೆರೆ ಮತ್ತೆ ವಿಶ್ವಾಧಾ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಸಾರಧ್ಯ.

ತಿಪಟೂರು ಕೊಬ್ಬಿರಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದರೂ, ಇಲ್ಲಿ ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಳನೀರು ಮಾರಾಟ ತೀರಾ ಕಿಂತ್ತು ಈ ಒಳ್ಳೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ?

ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲಿ ಎಳನೀರು ಕೊಯ್ದುವುದರ

ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಮಾನಸಿಕ ತಡೆ. ಎಳ್ಳನೀರೇ ಕೊಯ್ದು ಮಾರಿದರೆ ಸುತ್ತಲಿನವರು ‘ಇವರು ಪಾಪರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಆಗುವ ವರೆಗೆ ಕಾಯಲು ಇವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ’ ಅಂದುಕೊಡಾರು ಎನ್ನುವ ಆತಂಕ.

ಈ ಭಾವನೆ ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಜೀರೂರಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ‘ಎಳನೀರು ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಯಿತು. ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಮೀಯಪದವಿನಂತಹ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಿಂಹಪಾಲು ಎಳನೀರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟಿರುವ ಚೌಟಿರ ತೊಳಿದ್ದು(ಅಪ, ಮೇ 09) ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ.

ಡಾ.ಡಿ.ಸಿ. ಜೊಟ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ. ಅವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರ ಮಾತಿನ ನಂತರವೂ ಸೇರಿದ್ದ ರ್ಯಾತರ ಮನವನ್ನು ಸಂಶಯಿಸಿದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯ. ‘ಎಳನೀರನ್ನೇ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮರಕ್ಕೆ ನೋವಾಗದೇ?’, ‘ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮರಕ್ಕೆ ನೋವಾಗದದ್ದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಗಂತಲೇ ಹೇಳಿಂದು ಹೇಗೆ?’, ‘ಎಳನೀರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕರೂ ತೆಗಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗರಿಂದಿರುವುದು ಸಿಗೋಲ್ಪಿಲ್ಲ. ಅದರದ್ದು ಬೆಲೆ ಹಿಡಿದರೆ ಲಾಭ ಎಲ್ಲಿದೆ? ನಾವಿಷ್ಣಾ ವಾಂದಿ ಎಳನೀರು ಮಾರತೊಡಿದರೆ ಕುಡಿಯುವವರು ಯಾರು?’ ಇತ್ಯಾದಿ ಜೊಂಡಗಳು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಳ್ಳದರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತೆ ಎಳನೀರು ಕೊಯ್ದುಲು ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ ಬಗ್ಗದ ಅಂತರ್ಯ.

ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

‘ಎಳನೀರು ಮಾರಾಟ’ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬಹುತೇಕ ರ್ಯಾತರಿಗೆ ಪಾಪ. ಫಕ್ಕೆನೇ ಹೊಳೆದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎಳನೀರು ಮಾರಿದರೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮಾರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೆನಪ್ಪೆ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷ ಮೊದಲೇ ರ್ಯಾತನ ಕೈಗೆ ರೊಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಂತೆ, ಎಳನೀರನ್ನು ಆರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕೊಬ್ಬರಿಗೆ ಏಳು ರೂ. ಸಿಗಬೇಕು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಳನೀರನ್ನು ಮಾರುವುದರಿಂದ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮರದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತೆಂಗು ಹಣ್ಣಾಗುವ ವರಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವೇಸಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಉಳಿದು ಸಿಗುತ್ತದೆ ತಾನೆ?

ಎಳನೀರು ಮಾರಾಟದ ಹೊಸ ದಾರಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ವರ್ತಕರ ವಿರುದ್ಧದ ಸಮರವೇ ಅಲ್ಲ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಕೊಬ್ಬರಿ ವರ್ತಕರು ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೊಬ್ಬರಿಯಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಪಾದನಾ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಎದುರಿನ ಸಂಕಟಹರಣ ಮಾರ್ಗ. ಅದೆಷ್ಟೇ ಚುರುಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ರ್ಯಾತರು ಎಳನೀರು ಮಾರಿದರೂ ಅದು ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನದ ಬಹುಂಳ್ಳೆ ಶೀ. ಆಗಲಷ್ಟೇ ಸಾಧ್ಯ. ಪಾರುಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಬ್ಬರಿಯ ಪ್ರವಾಹ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತ ಪಾಲಾದರೂ ಎಳನೀರು ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಂಬಂಧಿ ಇತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗಿ ಮಾರಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ರ್ಯಾತ ಸ್ವಲ್ಪ ಚೇತರಿಸಬಲ್ಲ.

ಕೊಬ್ಬರಿಚಂಡು ಗ್ರಾಹಕ ಇರುವುದು ಸಾವಿರಾರು ಕೆಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿ. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರ

ವಾರಾಟ ವಾಡಿ ಬೆಲೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪಾಲು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ರ್ಯಾತರಿಗೆ ಇರುವುದು ಇಂದ್ರಿಯನಲ್ಲಿ. ಅದನ್ನು ಮುಂದೊಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊಲ್ಯಾವರ್ಥಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಧ್ಯ. ಮುಖ್ಯ ಅಂತಹಂದರೆ ಈ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕರು ಕಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ - ನೇರ ಮಾತಿಗೂ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ.

ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ನಮಗಿದು ಆಗದು’ ಬಂದಾದರೆ, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಗಿನ ಮರ ಏರಿ ಕೊಯ್ದು ಮಾಡುವ ರೂಢಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ದೊಡ್ಡ ಅಡಜಕ್ಕೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜಾವಣಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಕೊಕ್ಕೆ ಬಳಸಿ ನೆಲದಿಂದ ತೆಗೆಯ ಕೊಯ್ದುತ್ತಾರೆ. ಏರಿ ಕೊಯ್ದು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ತೀರಾ ಅಪರಾಹ.

ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ನಮಗಿದು ಆಗದು’

ಎಳನೀರು ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಕೆತ್ತಿ ಕೆತ್ತಿಯಿಂದ ಸುಸ್ತು

ಶ್ರೀಸಾಮ್ನಾರಿಗೂ ‘ಕ್ಯಾರಿ ಹೋಂ’ ಎಳನೀರು ಬೇಕು.

ಉರಳ್ಳೀ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ‘ಕ್ಯಾರಿ ಹೋಂ’, ಅಂದರೆ ಮನಗೆ ಒಯ್ಯುವ ಗ್ರಾಹಕರ್ವಾ ದೊಡ್ಡದೇ ಇದೆ. ಮೀಂತು ಪದವಿನಲ್ಲಿ ದಿನಸಂಬಂಧದ ಶ್ರಮಿಕರ್ವಾದವರೂ ಎಳನೀರು ಕೆತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಮನಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಳನೀರನ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಅಂಶಗಳು. ‘ಎಳನೀರು ಮೇಳ’ ನಡೆದ ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ‘ಕ್ಯಾರಿ ಹೋಂ’ ಸಾಧ್ಯತೆ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದರು ಮಾರಿದ ಬೆರೆಬೆರೆ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಮುಶ್ರಾಗಳ ಎಳನೀರು ಅಲ್ಲೇ ಕುಡಿದವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮನಗೆ ಒಯ್ಯುವರೂ ಹಲವರು.

ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾನಸಿಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಡಿಗಳೂ ಹಲವಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಳನೀರು ಕೊಯ್ದುಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಒಂದು. ಕೊಯ್ದುಗಾರರ ಕೊರತೆ

ಸಂಘರ್ಷದ ಸದಸ್ಯತನಕ್ಕೆ ರೂ. 350 ಪಾಲು ಬಂಡವಾಳ. ಎಳನೀರು ಕೊಯ್ದುಸಿ ಮಾರಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ಐವತ್ತು ರ್ಯಾತರು ಈಗಾಗಲೇ ಸದಸ್ಯರು. ಕೊಬ್ಬರಿಯ ಕಿರಿಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳಿ ನಾಂದಿ. ಪಾಳಿಯ ಮೇಲೆ ಎಳನೀರು ಕೊಯ್ದು ಸತತ ಪೂರ್ವಕೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಕೊಯ್ದುನ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಡ್ಡ ಬರಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ಸಂಘರ್ಷ ಕೊಯ್ದುಗೆ ಆಳನ್ನು ನಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲೋಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ,

ಕೆತ್ತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು.

ಒಂಭತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರಾಟ. “ಮಳೆಯ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು-ನೂರಿಪ್ಪತ್ತು ಎಳನೀರು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಥಾನವಾಗಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ರೈತರ ಮುಖ ಈ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗತ್ತಿದೆ”, ಬೊಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಬಿಳಿಗೆರೆ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ.

‘ನಾವು ನಿರುಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ ಹುಡುಗ, ಲೋಕೇಶ್, ಏಣಿ ಇಲ್ಲದೆಯೂ ಮರಕ್ಕೆ ಪರಬಲ್ಲ. ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ರಂಗಸ್ಥಾಮಿ. ಇಡೀ ಗೊನೆಯಾದರೆ ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ, ಕಡಿಮೆ ಆದರೆ ಜೀಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಿ ಇಳಿಸೋದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ.’ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ‘ಧಪ್ಪ ಕಾಯಿ’ (ಬಲಿತದ್ವ) ತಂದು ಹೊಡಿತೆ ಅನುಭವಿಸಿದರಂತೆ. “ಈಗ ಗಂಜಿ ಇಲ್ಲೇಲೇ ಹೋದ್ದು ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಧಪ್ಪ ಕಾಯಿ ಕೀಳೋದು ಬೇಡ ಅಂತ ರೂಢಿ ಮಾಡೊಂಡಿದೀವಿ.’

ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೈತಸಂಘದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಚಾಲಕ ಬಿ.ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ. ಬಿ. ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಗೌರವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ‘ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಳನೀರು ಕುಡಿಯುವವರು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಯಾತ್ರಿಗಳು.

ಮಾರಾಟ ಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಹಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೋಡಿ ಎಳನೀರು ಮಾರೋದು ಅವಮಾನ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಕರಸುತ್ತಿದೆಯಂತೆ. ಎಳನೀರು ಕೊಡುವ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಾದಾಗಿ ತಿಪಟೂರಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಸುಸಜ್ಜಿತ ಮಳಿಗೆ ತೆರೆಯುವ ಇರಾದೆ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ.

ಆರಂಭದ ದಿನ ಸಂಘ ಸ್ಕ್ರೋಯ ಹಿಂದುಇದ ವರ್ಗದವರ ಮೋರಾಟಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗೆ ಎಳನೀರು ದಾನ ಮಾಡಿತ್ತು.’ ಮುಂದೆಯೂ ದಾನಿಗಳು ಸಿಕ್ಕರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವ ಉತ್ಪಾದ ಇದೆ.’ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಲ್ಲಿನ ಎಸ್ಸೆಸ್‌ಲ್ಯಾಟಿಫಿಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಮಾಡಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಾ ಮೋರಾಟಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವಾರಕೆಷ್ಟಮ್ಮೆ ಎಳನೀರು ಕೊಡಿಸಲು ಸರಕಾರ ಮುಂದಾದರೆ ಇಕ್ಕೆಡೆಗೂ ಅನುಕೂಲ ಎಂದು ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ‘ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬು ಮೋರಾಟಿ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ವಾರಕೆಷ್ಟಮ್ಮೆ ಎಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ದಿನಕ್ಕೆ 250 ಎಳನೀರು ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ಯಸಬಹುದು.’

ಈ ನಡುವೆ ಎಳನೀರು ಮಾರಾಟ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ

ದಿಧೀರ್ ತಂಪೆಳನೀರು

ಎಳನೀರು ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸಂದ್ರದ ರೈತ ವಿನೋದರ ಸ್ಥಳ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸೆಕೆಯಿತು. ಎಳನೀರು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೂತು ಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ಆಲಿಕೆಗೆ ಸುರಿಯತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ಷಣಿಗ್ ನಂತರ ತಂಪಾಗಿ ಹೊರಬಂದಾಗ್ ಅದನ್ನು ಲೋಟಿದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ವಿನೋದ್ ಮಾಡಿದ್ದ ಸರಳ ಉಪಾಯ. ಆಲಿಕೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿದ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿದ ಪೈಪ್‌ನ ಹೊರಮ್ಮೆಯಡಿ ಮಣಿನ ಮಡಿಕೆಯಿಂಜೆಗೆ ಹಂಬಿದ್ದ ಮಂಜುಗಣ್ಡೆಯ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಳನೀರು ಮಾರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಧಿಯಾವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಖಾಯಮ್ಮಾಗಿ ಚಿಲ್ಲೋಡ್ ಎಳನೀರು ಮಾರಬೇಕೆಂಬ ಮಹಡಾಸೆಯೂ ಅವರಿಗೆ.

ಬೆಳೆಗಾರರ ಎಳನೀರು ಮಳಿಗೆ: ಉತ್ತೇಜಕ ಆರಂಭ

ಕೆಲವರು ಎರಡೆರಡು ಕುಡಿಯುವುದೂ ಇದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತೀರ್ಥ ಸಿಂಪಲ್ ಆಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಬೆಂಗಳೂರುಗಳ ಪಾಲ್ಕರ್ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡೋ ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದಾನ, ಕೂರಲು ಒಂದಿಷ್ಟು ಕುಚಿ, ಅಂದಚೆಂದ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನು ಸೇಳಿಬಹುದು’ ಎನ್ನುವುದು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

“ವನಿದ್ದರೂ ಈ ಶೀತಕ್ಕದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖಾಯಂವಾಗ್ಗಿ ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು ಎಳನೀರು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ದೊಡ್ಡ ಅವಕಾಶದ ಸೂಚನೆಯೇ ಸರಿ. ನೂರು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಬೇಕು. ಈಗ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 7 ರೂ. ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಷ್ಟ ಅಗುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ 25ಕ್ಕೆ ವರಿದಾಗ ನಷ್ಟ ನಿಂತೆತು” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಇವರು.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಳಿಗೆ

ಎಳನೀರು ಕೊಡುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತಸಂಘದ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಹಿನ್ನಲೆ, ಮೇಳ,

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ಸಿ.ಸೋಮಶೇವರ್ ಬಿಳಿಗೆರೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ತೋಟಗಾರಿಕ್ ಇಲಾಖೆಯ ಜಮೀನಿರುವಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂ. ಹೆಚ್ಚೆ ದ್ವೀಪ್ ಇನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್’ ತೆರೆಯಲು ಯಶ್ವಿಸುವುದಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಯಣಿಗರು ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾರಲು ಇಡುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಎಳನೀರು ಇತ್ತಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಕೂಲತೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. ‘ಅದು ಬಂದರೂ ಈ ನಮ್ಮ ಜೊಳಕಲ ಮಳಿಗೆಯನ್ನು ಬೀರೆಲ್ಲಿಗೂ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸಂಘದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು.

ಸಂಘ ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಕ್ಷಿಕಿ ಭಲ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವುಂದಾವರಿದರೆ ಈಗ ಇನ್ನಾಗ್ ಎಳನೀರು ಕೊಯ್ಯುವುದು ಅವಮಾನ ಎಂದುಕೊಂಡ ಅದೇ ಭಾವನೆಯನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿದ್ದೀ ಅಭಿಮಾನ ಎಂದು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ನಮ್ಮೆಡುರೇ ಇರುವ ಉದಾಹರಣೆ ಕೇರಳ.

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ತಿರೂರು ಬಿಟ್ಟೆ ಬೀರೆ ಯಾವ ದ್ವೀಪ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಎಳನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿರಲ್ಲಿ, ಹೊರಗೂ ಕಡಮೆಯೇ ಇಲ್ಲಿನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಳನೀರು ಕೊಯ್ಯುವ ದಿವಾಳಿ ಎದಿದ್ದಾನ್ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ ಮಾನ್ಯಮಾನ್ಯ ಯ ವರೆಗೂ ಇತ್ತು. ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಡಿಸಿದೋಡಲು ಮುಖ್ಯಾಗಿ ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳ ಬಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ವದ್ದು ಕಾಣವಷ್ಟು ಘಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೇರಳದ ಉದ್ದಗಲಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳ ಎಳನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪನ ಸರದಿ. ಸಂಘ ತೆಂಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದು ‘ಎಳನೀರಿನ ನೇರ ಮಾರಾಟ ತಿಪಟ್ಟಾರು ತೆಂಗು ಬೆಳೆಗಾರರ ಆಧಿಕ ಸಾಫ್ತೆಲ್ ಟೆಕ್ನಿಕ್ ಇರುವ ಹೆಚ್ಚಿಗಿಲ್ಲ’ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿಕೆದೆ.

ಬಿ.ಶಿವಶಂಕರಪ್ಪ 98864 21809

ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಅಕೆಕ್ಕೆ 94817 35059

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಬಿಳಿಗೆರೆ 94814 90975

“ಕನಸೆಂಬುದು ನೀವು ನಿಡ್ದೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕಾಣುವುದಲ್ಲ;

ನಿಮ್ಮನ್ನ ನಿಡ್ದೆ ಮಾಡಲು ಬಿಡಿರುವುದೇ ಕನಸು.

- ಡಾ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ

ಮೂರರಲ್ಲಿಂದು ದೇಹದ ಬೊಜ್ಜು ಇಳಿಸಿ, ಮೃಯ ಹಾಲುಬಣ್ಣ ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಕದಲ್ಲಿ

ಇರಬೇಕು; ಮುಂದೆ ರಪ್ಪು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇದೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಮಾಮೂಲಿ ಚೋಕ್‌ಪ್ರೈ ಮೀರಿದ ಹೆಸರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಎಳೆಯ ಪಾಲುದಾರರು.

‘ದಿಸ್ ಸ್ಟೇಡ್ ಅಪ್’

ಹೀಗೆ ಇವರು ಅಯ್ದು ಹೆಸರೇನು ಗೊತ್ತೇ? ‘ಈ

ಬದಿ ಮೇಲೆ’! ‘ದಿಸ್ ಸ್ಟೇಡ್ ಅಪ್’! ದಿಸ್ ಶಬ್ದದ ಸ್ಥಳೀಂಗೂ ದಿಪರೆಂಟೇ. ದಿಬಿಎಸ್. ತಾಪುರೀಕಿನ ಎಳೆ ಯುವಕ-ಯುವತೀಯರು ಸ್ಟೇಲಾಗಿ ಕಿಯೋಂಬಿಗೆ ಹೋಗಿ ‘ಪನ್ ಡೀಲೆಸ್ ಯೂ ಫ್ಲೀಸ್’ ಎಂದು ಕೇಳುವಂತಾಗಲಿ ಎನ್ನಪ್ಪದು ಇವರ ಇನ್ನೊಂದು ಕನಸು.

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಡೀಲೆಸ್ ಯೂ

ಮುಖುಗೆದ್ದು ಹಾರದರ್ಶಕ ಕ್ಲಿಂಗ್ ಫಿಲಂ ಅಂಗಿ ತೊಟ್ಟಾಗ ಎಳನೀರು ಸರ್ವಫ್ಲೈಕಾರಾಹ್ ವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮವನೇ ಆದ ಸುಂದರಾಗ ಎಳನೀರನ ಈ ಹೊಸ ಅವಶಾರ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ?

ಈ ಮಂದಿ ಎಳನೀರಿಗೆ ಏಣ - ಏಳೂವರೆ ತಿಂಗಳಾದಾಗ, ಸಾಕಿ ಸಲಹಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿಸಿದ ನಿಮಗೆ, ಕೃಷಿಕರಿಗೇ ಗುರುತು ಶಿಗದಂತೆ ಮೇಕಪ್ಪ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು, ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು, ಕುಡಿದುಳಿಂದ ಜರಬಿ ಹಿಂದೆ ಒಯ್ಯಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತೆ ತೀವ್ರ ಮತ್ತು ಮುದ್ದಾಗಿಸುವುದು ದೊಡ್ಡ

● ಎಸ್ಟಿ

ಉದ್ದಿಪ್ಪೆ. ಹೀಗೆ ವಾಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ನಗರವಾಸಿಗಳ ಕೈಗೆ ದಾಟಿಸುವುದು ಸುಲಭ.

ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ನಮ್ಮೆ ‘ಪಿಸಿ ನಗರ್ದ’ ಕಾಪೋರೇಷ್ನ ಕಚೇರಿಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ತಣ್ಣನೆಯ ರೆಡಿಟು ಟ್ರೈಂಕ್’ ಎಳನೀರು ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿದೆ. ಹದಿಹರೆಯ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ದಶಕ ಮೀರಿರದ ಕೃಷಿಕಟ್ಟಂಬ ಮೂಲದ ಮೂವರು ಎಂಬಿಲ ಸಹಪಾರಿಗಳ ಸ್ವಷ್ಟದ ಉದ್ದಿಮೆಯಿದು.

ಹುಡಿಯಲು ಸಿಧ್ಧವಾಗಿ ಬರುವ ಈ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಎಳನೀರಿಗೆ ‘ಟೀಂಡರ್’ ಅಥವಾ ‘ಕೊಕೊನಟ್’ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಸೇರಿರುವ ವ್ಯಾಪಾರಿನಾಮ ಇರಬಹುದೆಂದು ಉಹಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪು ನಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಹೆಸರು ತೀರಾ ದಿಫರೆಂಟ್

ಕಂಪ್ಯೂಟೇಬಲಿಗೆ ರೆಡಿ ಎಷ್ಟ್ರೆರು

ರೆಮೆಟ್ರೆಂಟ್ ಕೊನಟ್ಲಿ ಈ ಎಳನೀರು ಸರ್ವೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ.

ಈಗಳೇ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹಾವೋಕಾಮ್ ಮೂಲಕ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ತಲಪುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಎಣಿಸಿದಂತೆ ನಡೆದರೆ ಸೆಫ್ಟೆಂಬರ್ 2, ಜಾಗತಿಕ ತೆಂಗು ದಿನದಂದು ಪ್ರಾಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಮೆಯ ಜೀವಚಾರಿಕ ಆರಂಭ.

ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಿರು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕೆಂದ್ರದಲ್ಲೇ ಉದ್ದಿಮೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದೆಲ್ಲಿಯದೆಂದು

ಚಿಂತಿಸಿದ ಬಿಸಿನೆಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡದ್ದು ಎಳ್ಳಿರಿನದು.

‘ತುಂಬ ಪ್ರೋಷಕಸಮೃದ್ಧ ಎಳ್ಳಿರನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಪಾತಿನಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಅಸಂಘಟಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕೊಳಕು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತೇವೆ. ಏನೂ ಪ್ರೋಷಕಾಂಶಗಳಿಲ್ಲದ ಕೃತಕ ಬಳ್ಳಿದ ನೀರು ಬಾಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಕಟ್ಟಿಡ. ಜಾಗ, ಫ್ರಿಜ್, ಕುಳಿತು

**ಮೂವರು ಎಂಬಿವ ತರುಣರ ಈ ಹೊಸ ಉದ್ದಿಮೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿರುವುದು ತಾನೇ ಸ್ಪೃಷ್ಟಿಕಾರಿ ಮೊಸದೊಂದು ಗ್ರಾಹಕವರ್ಗದತ್ತ. ದಿನಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಶಾವಿರ
‘ರೆಡಿ ಟು ಡ್ರಿಂಕ್’ ಎಳ್ಳಿರು ಮಾರುವ ಗುರಿ. ‘ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಿನಿ ಮೀಲ್’ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಆರೋಗ್ಯಪೇರುವನ್ನು ಪುಟ್ಟಪಾತಿನಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತುವ ಈ ಯತ್ನ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಥ.**

ಎಳ್ಳಿರಿಗೆ ಅರ್ಹಸಾಧ : ಹೊಸಗೂ ಕಾಪೋರ್ಚರ್ಚ್ ಕಚೇರಿ, ತಾರಾ ಹೋಟೆಲುಗಳ ಮೇಜಿಗೆ.

ಇವರು ಆಯ್ದುದ್ದು ಮದ್ದಾರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ 70 ಕೆ.ಮೀ ದೂರ. ‘ಮದ್ದಾರು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಎಳ್ಳಿರು ದೇಶದಲ್ಲೇ ಹೆಸರುವಾಸಿ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

‘ಪಿವಿಆರ್ ಹನಿಹಿಲ್’ (ಇಂಡಿಯ) ಪ್ರೈಮೇಚ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಎಂಬ ಇವರ ಕಂಪನಿ ಆರಂಭಕೆವಾಗಿ 1.2 ಕೋಟಿ ರೂ. ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಲಿದೆ. ಮದ್ದಾರಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಖರೀದಿಸಿ ಅಲ್ಲೇ ಉದ್ದಿಮೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ದತ್ತ ನಡೆದಿದೆ.

‘ಪಿವಿಆರ್ ಮೂವರೆ ಪಾಲುದಾರರ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರ. ಪ್ರೈಮೋತ್ತಮ ಗೌಡ ಡಿ.ಕೆ., ವಿಶ್ವನಾಥ ಟಿ.ಎಂ. ಮತ್ತು ರಂಗನಾಥ್ ಕುಮಾರ್ ಎಂ.ಎನ್. ಪದವಿ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮೂವರೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಡೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಭೇಟೆಯಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದೆಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಹಲವು ಬಿಸಿನೆಸ್ ವಿಡಿಯಾಗಳು ಮೂಡಿ ಮರೆಯಾದವು.

‘ಬಿಸಿನೆಸ್ ವಿಡಿಯಾಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೇ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅವಕಾಶ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಈ ತರುಣರು.

ಹುಡಿಯಲು ತಂಪ್ತ ಜಾಗ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ. ಎಳ್ಳಿರನ್ನೂ ಯಾಕ ಅಷ್ಟುಕಟ್ಟಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾದಕರ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಾರಬಾರದು” ಅನಿಸಿತು.

ಒಮ್ಮೆ ನಿರ್ಧಾರ ಆದ ಮೇಲೆ ಮೂವರೂ ಸೇರಿ ಅಧ್ಯಯನ. ಹೊತ್ತಮೊದಲು ಸರಬರಾಜು ಸರವನೆ (supply chain) ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಿಲಯನ್ ಪ್ರೋ, ಕೇವಂವಫ್ ಭೇಟಿ. ಕೊಲಂಕಷ ವಾಹಾಹಿ ಸಂಗ್ರಹ. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಿರಿಗಿಂತಲೂ ದಿನಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಗೆ ಪೆರೀಶೆಬಳ್ಳ (ತಾಜಾತನ ಕಳಕೊಳ್ಳುವಂಥಿದ್ದು) ಅನಿಸಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಖ್ಯಾತ ದೈನಿಕ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಧ್ಯಯನ.

ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಲಕ್ಷ

ದೇಶದ ತೆಂಗು ಉತ್ಪಾದನೆ 1500 ಕೋಟಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಿರಾಗಿ ಬಳಕೆ ಆಗುವುದು ಕೇವಲ ಹತ್ತು ತೇಕಡೂ. ದೇಶದ ವಾರ್ಷಿಕ ಎಳ್ಳಿರು ವ್ಯವಹಾರ 1,200 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳದು. ದಿನಕ್ಕೆ

ಬೆಂಗಳೂರಿಗರು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಎಳ್ಳಿರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ರಿಲಯನ್ಸ್, ಮೋರ್, ನೀಲಗಿರಿಸ್, ಸ್ಪ್ನೆಸ್‌ರ್ ಇತ್ಯಾದಿ 600 ಇಂದ 700 ಸೂಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಇವುಗಳಲ್ಲದ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಕಂಪನಿಗಳು, ಸಾರ್ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಆಸ್ಟ್ರೇಗಳು, ಶಾಲ್‌ಗಳು ಭಾವಿ ಗ್ರಾಹಕರಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಎಣಿಕೆ.

ಎಳ್ಳಿರನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ಕೊಡುವ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ತಾಜ್ಜೀ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಲೆನೋವಿಂದಾಗಿ ತಾರು ಹೋಟೆಲು ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಇವುಗಳ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲ. ಕಿಂತ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೆತ್ತುವ, ಹೊತ್ತೆಯುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಗುರ. ತಾಜ್ಜೀವನ್ನು ಈ ‘ರೆಡಿ ಟು ಡ್ರಿಂಕ್’ ಎಳ್ಳಿರು ಕೊಟ್ಟ ತಾವೇ ಮರುದಿನ ಹಿಂದೆ ತಂದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಪರಿಹಾರ.

‘ಪಿವಿಆರ್’ ನ ಡೆಸಿದ ಪೂರ್ವಕ ಟೆಸ್ಟ್‌ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ 10,000 ‘ರೆಡಿ ಎಳ್ಳಿರು’ ಮಾರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅನುಭವ ಬೇಕು. ಒಂದಪ್ಪು ಟುಯಲ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭಾಲಗ್ರಹ ಹೀಡೆ ಕುಗಿಸಬಹುದು. ಸ್ವಾದ್ಯ ಸರಬರಾಜು ಸರಪಣೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ವಿತರಣೆಯ ಸೂಕ್ಷೆಗಳು, ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮರ್ಮ – ಇವುಗಳನ್ನು ‘ಮಾಡಿಯೆ ಕೆಲಿಯಲು’ ಈಗಿನ ಈ ಹೆಚ್ಚು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಬರು ತೆಂಗು ಮಂಡಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಿನಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಅವರಂತೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿ ವೇರೊಷಾಸಿನಲ್ಲೇ ಈಗ ಸ್ವಾ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ. ದಿನಕ್ಕೆ 1200. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರು ತ್ರೀಮಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳು. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮಾರಾಟ.

ಪ್ರೋಣ ಪ್ರೊಪ್ರಾಣದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸೇರಂಭವಾದಾಗ 110 ಮಂದಿಗೆ ನೇರ ನೋಕರಿ. ಸರಬರಾಜು, ವಿತರಣೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೆಯೇ ಎಳ್ಳಿರಿನ ಅಡಿಭಾಗ ಕೆತ್ತಲು 10 – 12, ಸಿಪ್ಪೆ ಟ್ರೀಮ್ ಮಾಡಲು ಇನ್ವೋಂದು 30 – 35 – ಹೀಗೆ 40 – 45 ಯಂತ್ರ ಬೇಕು. ಇವು ಕೊಯಂಬತ್ತಾರಿನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ.

ರೈತರಿಂದಲೇ ಖರೀದಿ

ಎಳ್ಳಿರನ್ನು ರೈತರಿಂದ ನೇರ ಖರೀದಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪೂರ್ವಾರ್ತಕ ತೆರಂಭವಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಮದ್ದಾರು, ಸಾತನಾರು, ಹುಂಸಾರು, ಕೊಳ್ಳುಗಾಲ, ಜನ್ಮರಾಯಪಟ್ಟಿ, ಕೆ.ಆರ್.ಪೇಟಿ, ಕನಕಪ್ರೇರಿ ಭಾಗಗಳಿಂದ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೇರೆಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶ. ಇದು – ಇದೂವರೆಯಿಂದ ಏಳು ರೂಪಾಯಿಗೆ. ‘ಈಗ ಮಂಡಿ ದರ 4.50 ಇಂದ 6 ರ ನಡುವೆ ಪರಿಳತೆಯಿದೆ. ನಾವು ವರ್ಷಪೂರ್ವ ಒಂದೇ ದರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಎಳ್ಳಿರು ಕೊಯ್ದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರದೇ ಅಥವಾ ಇವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೊಯ್ದುಗಾರರನ್ನೇ ಕೆಳಿಸಿ ಕೊಯ್ದು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಂತನೆ ನಡೆದಿದೆ.

ಜಿತೆಗೆ ತೆಂಗು ಮಂಡಳಿಯ ಸಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟು

ಕೊಂಡು ಅವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಂಗಳಿಂದ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ, ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಭೆ, ಸೇಮಿನಾರ್ ನಡೆಸಿ ಇಲಾಖೆ-ರೈತರುಗಳ ನಡುವೆ ಕೊಂಡಿಯಾಗುವ ಯೋಜನೆಯೂ ಇದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಪ್ರರೂಪೋತ್ತಮ.

ಈಗಾಗಲೇ ತಂಗು ಮಂಡಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಂನ್ನು ಭೇಟಿ. ಅವರು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಹೊತ್ತಾಹ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ. ತಂಗು ಮಂಡಳಿಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಚೇರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ವಿಜಯಕ್ಕೂರ್ ಹಳ್ಳಿಕ್ಕೆ ಕೂಡಾ ಆಗಾಗ ಬೆಂಬು ತಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದೂವರೆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ

ಕೋಲ್ಲೆ ಸ್ನೇಹೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಎಳಿನೀರು 24 ದಿನಗಳ ವರೆಗೂ ರುಚಿ, ಆಕಾರ ಕೆಡದ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪರಮಾವಧಿ. “ಒಳೆ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ” ಒಂದು ವಾರದ ವರೆಗೆ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಸಾದ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರತಿದಿನ ತಾಜಾ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನೇ ಪೂರ್ವೇಸುವ ಉದ್ದೇಶ. ‘ಕೊಯ್ಯಿ 36 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೆ ಅದು ಗ್ರಾಹಕರ ಹೊಟ್ಟಿಗಳಿಂಬಂಬೇಕು ಅನ್ನೋ ರೀತಿಂದ್ಲಿ ಪ್ರಾನ್ ವ್ಯಾಧಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ’.

ಪ್ರರೂಪೋತ್ತಮ ಸವಾಗ್ರೀ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಅಡಳಿತ ಮೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ ವಿಶ್ವನಾಥರದು. ವಾಕೆಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೆಗಲು ರಂಗನಾಥರದು. ಅನುಭವಕ್ಕಾಗಿ ಆಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ವಿಶ್ವನಾಥರದಾದರೆ, ಅಪಾರ್ಕ್ ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಪ್ರರೂಪೋತ್ತಮರದು.

ವನಿದ್ದರೂ ಇವರು ಎಳಿನೀರು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಉಳಿಯುವಂತಹ ರಿಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಯಸುವಲ್ಲ. ‘ಬೀಂಗೆಂಗನೆ ಬಳಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಸಾದ್ಯತೆ ಇರುವ ಆಸ್ತ್ರೀ, ತಾರಾ ಹೋಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇವೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಿಶ್ವನಾಥ್. ಸೂಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಾಂತಕ್ಕೆ ರೂ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಪೂರ್ವಕೆ.

ಗ್ರಾಹಕರು ಸ್ನೇಹ್ ಲ್ಯಾ. ಗುಣಮಾರ್ಪಕ್ ಹೆಚ್ಚು ಅದ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರೆಂದು ಬೆಲೆಗೆ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇವರು ಮನಗಂಡ ಅಂತ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಪೇರುಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯುವವರಲ್ಲಿ 54 ಶೇ.ಪ್ರಾ 16 ರಿಂದ 30ರ ನಡುವೆ ವಯೋವಾನದ ಯುವಕರು. ‘ಇದನ್ನು ಬಾಯಾರಿಕೆ ಕುಡಿಯುವುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅರೋಗ್ಯಪೇರು (ಹೆಲ್ಡ್ರೋ) ಅಂತಲೇ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅದರೆ ನಾವು ಈ ಅರೋಗ್ಯಪೇರನ್ನು ಆರಂಧ ಅರುವತ್ತರು

ನಡುವೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶ್ರಿಯವಾಗಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ರಂಗನಾಥ್.

‘ಮೌಸ್ ಹಿಡಿವ್’ ಮಂದಿಯತ್ತ ಕೊಟ್ಟಿ

‘ದಿನ ಸ್ವೇಚ್ಚಾ ಅಪ್ ನ ಮುಖ್ಯ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಈಗ

‘ಕಿನಿಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಚೊಬ್ಬಿ ಇಳಿಕೊಳ್ಳಬ ಶ್ವೇತ ಸುಂದರಾಂಗನಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಎಳಿನೀರು.

ಕಾಪ್ರೋರೇಟ್ ಕಚೇರಿಗಳಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ವೇರ್ ದಿಗ್ಗಜಗಳ ಮೇಲೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ಇನ್ ಪ್ರೋಏಸಿಸ್ ಕಾರ್ಬಂಪ ಪ್ರಸಿನಲ್ಲಿ 23,000 ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಏಪ್ರೇಲಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಆರೇ ಸಾವಿರ ಕೆಲ್ಲು ಬಣಿಪಿಲ್ಲ ಇವರೆಡಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ - 30,000. ‘ಇವೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಡಕ್ಸ್ ಫಟಾಫಟ್ ಅಂತ ಬಿಕರಿ ಆಗಬಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರಗಳು. ಇವರು ಬಳಸಲೋಡಗಿದಾಗ ಕಾಪ್ರೋರೇಟ್ ಇಮೇಜೂ ಸೈಫಿಯಾಗುತ್ತದೆ.’

ಹಾಗೆ ಮೋಡಿದರೆ ಕಿನಿಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಎಳಿ

ನೀರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತೀರಾ ಹೊಸದಲ್ಲ. ‘ಹೆಲ್ತ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಪ್ರಾಡ್ ನ ಯೋಗೇಶ್ ಮತ್ತು ಸರ್ವೇಶ್ ಟೆಂಡರ್‌ಪ್ರೈಸ್’ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಬಹುಶಃ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ (ಓದಿ, ಅಡಿಕೆ ಪ್ರತೀಕೆ ಆಕ್ಷೇಬರ್ 2006) ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ

ಪರಿಸರಿಸಿದ್ದರು. ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಣ್ಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಾದರೂ ಅದು ಸಾಫ್ವೇರ್ ಕೆಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಎಳಿನೀರನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಿದೆ ಮೇಲೆತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹ ಸ್ಥಾನ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಹಸ ಅದರದ್ದೇ ಕೊಡುಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತು. ಅದರೆ ಯೋಗೇಶ್ ಗೆ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಉದ್ದಿಮೆಗೆ ಮಂಗಳ ಹಾಡಿದರು.

ಈ ತರುಣ ಎಳಿನೀರಿನ ಕಿನಿಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರ್ ಇವರಿಗೆ ‘ಟೆಂಡರ್‌ಪ್ರೈಸ್’ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲ್ಲಿವಂತೆ. ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಹರಿಹರರ ಭೇಟಿ. ಸರ್ವೇಶರಿಂದ ಹಂಬ ಉಪಯುಕ್ತ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಎರಡು ಟ್ರೀಮ್ಯಂಗ್ ಯಂತ್ರವನ್ನೂ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದ್ವಾಗಿ. ಪ್ರರೂಪೋತ್ತಮ ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಹಕವರ್ದಾದ ಒಂದು ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ‘ಟೆಂಡರ್‌ಪ್ರೈಸ್’ ಕುಡಿದು ಗೊತ್ತಿರುವುದು ಇವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ.

9ರಿಂದ 12 ಡಿಗ್ರಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಜಾದರೂ ಇಟ್ಟರೂ ಎಳಿನೀರು ತಂಪಾಗಿ ಕುಡಿಯಲು ಹಿತ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಡಿಕಟ್ಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವಲ್ಲಿಲ್ಲ ದೀರ್ಘಸಾಯಿವನ್ನು ಬೆಲ್ಲೋಡ್ ಆಗಿಯೇ ಕುಡಿಸುವ ಇರಾದೆ ಇವರದು. ಜಿಲ್ಲೋಡ್ ಆಗಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ರೂ. 15ಕ್ಕೂ ಉಳಿದೆಡೆ ರೂ. 12 ಗ್ರಾಹಕ ಬೆಲೆ. ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲ್ಲಿ ಇದೆಯಂತೆ.

ಸಾಫ್ವೇರ್ ಕಂಪನೆ, ಆಸ್ತ್ರೀಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಇವರೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಕುಡಿದು ಕೊಟ್ಟಿ ಫಾನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಇವರ ವಾಹನಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಖಾಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದೆಡೆ ರಾಶಿ ಸೇರುವುದನ್ನು? “ಇದನ್ನು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸಬಹುದೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.”

ಕೊಕೊನೆಕ್ಟ್‌ರ್ ದುರಂತ

ಎರಡು ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಕೆರಳ ಸರಕಾರ ಕೃಷ್ಣತ್ವಾದನೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಕ ಹೋಜಿಕ್ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ‘ಕೊಕೊನೆಕ್ಟ್‌ರ್’ ಎಂಬ ‘ರೆಡ್’ ಎಳಿನೀರು ಉದ್ದಿಮೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೇ ಸಾಫ್ವೇರ್ ಬರೇ ಎಳಿನೀರಿನ ಮತ್ತು ಸೆಲ್ಟೆಗಂಜ ಇರುವ - ಹಿಂಗೆ ಎರಡೂ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಎಲ್ಲವೂ ತಯಾರಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುಕೆಮ್ಮೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ದಿನಾಂಕ ಕಾದು ಉದ್ಘಾಟನೆ. ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಜೆನ್ಯಾಗಿಯೇ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ‘ರೈತರು ಎಳಿನೀರು ಕೊಡಲು ನಿರ್ಯಾಹ ಹೋರಿದರು’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಬಿಟ್ಟ ಹೊದರು ಎರಡು ಹಿಂಗೆ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ‘ಟೆಂಡರ್‌ಪ್ರೈಸ್’ ಕೆಂತೆ ಹೋಕೊನೆಕ್ಟ್‌ರ್’ ಕೂಡಾ ಜರಿತ್ತೇ ಸೇರಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಗ್ರಾಹಕಪ್ರಭುವಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಇನಿತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಎಳನೀರು ಕೊಡುವ ರೈತರಿಗೆ ಟ್ರೇಮಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲೇ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬ ಜಿಂತನೆಯೂ ಇದ್ದು, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ರೈತರ 'ಕಸ' - ಅದನ್ನು ಜಾಳ ರೈತರು ವೇಸ್ಟ್ ಎನ್ನಲಾರರು, ಒಳ್ಳೆಗೊಬ್ಬರ - ಅವರಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಉದ್ದಿಮೆಯ ತ್ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಗುರವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿರಿ ಆದಾಯ. ಕಲೀಕೋಟಿಯ ಕೊಕೊನೆಕ್ಕೂರ್ ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು.

ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆಗಳು

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯಿಲು ಮಾತ್ರ ಸಿಗುವಂತಹ ಏಳು ತಿಂಗಳ ಎಳನೀರಿನ ದೀವಾಸೋಯಿ ಲಭ್ಯ ಒಳಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿರುಳು ಇರುವುದಕ್ಕೂ ಬೇಡಿಕೆಯಿದೆ. ಏಳೂವರೆ ತಿಂಗಳಿನದು ಸಿಕ್ಕರೆ ಸರಿಯಾಗಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಿದೆ.

ಒಯ್ಯಲು ಸುಲಭ, ಆರೋಗ್ಯಕರ ಆದ ಕಾರಣ 'ದಿಸ್ ಸ್ಯೇಡ್ ಅಪ್'ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು 'ಕಾರ್ವಿ ಹೋಮ್' ಭಾಗ್ಯ ಸಿಗಬಹುದು. ಮೂರು ಸಿದ್ದ ಎಳನೀರನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಯ್ಯವ ತೆಂಗಿನ ನಾರಿನ 'ಕಾರ್ವಿ ಹೋಮ್' ಜೀಲ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆಯಂತೆ.

ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಆದೇಶ ಸಿಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಅಪಾರ್ಕ್ ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಗ್ರಾಹಕ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಇರುವಲ್ಲಿ ಡೇರಿ ಹಾಲು ಪೂರ್ವಸಿದಂತೆ DSU ವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವ ಐಡಿಯಾ ಇದೆ. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕಂಪನಿಗಳು ಸೋಡೆಸ್ನಿಂತಹ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ

ಎಚ್ಚೆ ರಿಲಯನ್

ಕೊಕೊನೆಕ್ಕೂರಿನ ನಷ್ಟ ರಿಲೆಯನ್ಗೆ ಲಾಭ. ಸರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಿಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರಿಲಯನ್ ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್ ನಲ್ಲಿ ರೆಡ್ ಎಳನೀರನ್ನು ನಾಲ್ಕೆಯೇ ದು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಾರುಕಟ್ಟಿಗೆ ಇಳಿಸಿಟ್ಟಿದೆ. ಬೆಲೆ 15 ರೂ ಇದ್ದರೂ 13ಕ್ಕೇ ಬಿಕರಿ. ದೂರದ ಪಾಲಕ್ಕುಡಿನಿಂದ ಕೊಂಡು ಕರಾರಿನ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲೇ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಸಾಗಾಟ. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಗಾಟ ಶ್ಯಾಮಿಲೆ. ಮುಳ್ಳಿಗಾಲದ ಸ್ಪಲ್ ಕಾಲ ಬಿಟ್ಟ ಈ ಸಿದ್ದ ಎಳನೀರು ಮತ್ತೆ ಕಾಲೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಅಲಾವಧಿಯಲ್ಲೇ ಅದು ಇಷ್ಟೊಂದೆದೆಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ 5 ರಿಂದ 10,000 ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ನೌಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಿಗದಿತ ಮೊತ್ತದ 'ಪ್ರೈಡ್ ಕೂಪನ್', ಕೊಡುವುದಿದೆ. ಈ ವೈಹಾರ ಪರಿಧಿಯೊಳಗೆ DSU ಸೇರುವಂತೆ 'ಬ್ರೈ ಅಪ್' ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಜನೆ.

ರಾಜ್ಯ, ದೇಶದ ಇನ್ನಿತರ ಎಡೆಗಳಿಗೆ ಘಾಂಬ್ರೇಸ್ ಕೊಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ. ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ಎಸ್ಸೆಲ್ಸಿ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮೂರಣ್ ಜಡಿಗೆ ಎಳನೀರನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಧರದ ಕನಸೂ ನಮಗಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಕಾಲುಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಬೇಕು. ಅನಂತರವೇ ಎರಡನೆಯ ಹಂತದ ಈ ಕನಸುಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ

ಕಳಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಟ್ರೇಡ್ ಫೇರ್ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಸ್.ಯು.ತಂಡ. (ಬಿಬಾಧಿಯಿಂದ) ವಿಶ್ವನಾಥ್. ರಂಗನಾಥ್, ಮರುಮೋತ್ತದ ಮತ್ತಿತರರು.

ವಿಶ್ವನಾಥ್.

ಹೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೋಗಬಿಯಸುವದಿಲ್ಲ. ಗುಣಮಟ್ಟಿ, ಸರಬರಾಜಿನ ನಿಯತತೆ ಕಾದು ನಮ್ಮ ಉತ್ಸವದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರಜಾರ ತರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾನ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಈ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳು.

ಒಂದು ಮಾತಂತ್ರ ನಿಜ. ಸಕಾಲಿಕ ಪೂರ್ವೇಕೆ, ಗ್ರಾಹಕ ಸಂಪರ್ಕ, ಗುಣಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡರೆ 'ರೆಡ್ ಟು ಕ್ರಿಂಕ್' ಎಳನೀರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಅಂತಲ್ಲಿ, ಯಾವ ನಗರದ ಗಿರಾಕಿಗಳೂ ಕ್ಷೇತ್ರದರು. ಕಬ್ಬಿನ ರಸವನ್ನೂ 'ಕೇನ್-ಬ್ಲಾ' ಆಗಿಸಿ ಶುಚಿರುಚೆ ಅಂದದ ಪಾಲರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ್ ಗೆಲ್ಲಿಸಿ ತೋರಿಸಿದವರು, ಹೋಸ ಚರಿತ್ರೆ ಬರದವರು ಇದೇ ಬೆಂಗಳೂರಿಗರು.

ನಮ್ಮ ಇನ್ನಷ್ಟು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹತ್ತಾರು 'ದಿಸ್ ಸ್ಯೇಡ್ ಅಪ್'ಗಳು ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ರೂಪಗೊಂಡು ಕಂಗಟ್ಟಿ ಕಲ್ಪಾಶ್ಚ ಕ್ಷಾಷಿಕನ ಮುಖಿಪೂ 'ಅಪ್' ಆಗಲಿ.

ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಜಿಕ್ಕೆ ಶವರ, ಹೆದ್ದಾರಿ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾಲಿತ ಟಿಮ್ಮರ್, ಕೂಲೋಬಾಕ್, ಸ್ಟಿಂಗ್ ರ್ಯಾಪ್ ಗಳನ್ನುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ರೈತ ಸಂಘಟನೆಗಳೂ ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು 'ರೆಡ್ ಎಳನೀರು' ಮಾರುವಂತಾಗಲಿ. ♦♦♦

(080) 3292 1290
96322 22250

admin@honeyhillsindia.com

ಪ್ರಿಂಕರ್ ಲೈನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾ

ಸ್ವಾರ್ಗೇಷನ ಕೆಲವೊಂದು ತೊಂದರೆಗಳು ತಲೆಯನ್ನು ಗೊಳಿಸಿರವಾಗಿ ಸುವುದೂ ಇದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಫ್‌ರ್‌ಸಿ ಎಡೆರುಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಅಗುವುದೂ ಒಂದು.

ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೆಂದರೆ ನಾವು ಹೋಸ್ ಮಾಡುವ ಕ್ರೋಫ್‌ರ್‌ಸಿಯ ಬಾಲ ತೆಗೆದು ಕ್ರೋಫ್‌ರ್‌ಸಿಗಿಂತ ಕೆಳಗಡೆ ಬಾಲ ವಾಲ್‌ಹಾಕೆಂತು. ಬಿಡುವ ಕೆಲಸವೂ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಅರ್ಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪೆಸುತ್ತದೆ. ಹೋಸ್ ಪ್ರೈಸಿನ ಉದ್ದೇಶನ್ನು ನಮ್ಮ ತೋರ್ಚು ಮೊಂದುವಂತೆ ಇಟ್‌ಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸ್ವಾರ್ಗೇಷನ್ ಹಿಂತಿಯಾದ ನಂತರ ಶುದ್ಧ ನೀರನ್ನು ಪೆಪ್‌ಲೈನಿಗೆ ಹಾಯಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರೋಫ್‌ರ್‌ಸಿಯನ್ನು ಕ್ಲೈನ್ ಮಾಡಬೇಕು.

– ಬಿ.ಎಫ್. ರಾವ್,
ಪರಿಸರಿಯ, ಪೆಲ್‌
04998 – 225125

ಎಳೆ ಹಲಸಿನ ರಕ್ಷಣೆ

ಎಳೆಹಲಸಿನ ರಕ್ಷಣೆಯ (ಜೂನ್ 09ರ ಸಂಚಿಕೆ) ಬಗ್ಗೆ, ಮುಲ್ಲಾನಾದಿನ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿತವಿರುವ ವಿಧಾನಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದರೆ ಮುಕ್ಕಳಿಂದ ಮುದುಕರವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾಗೂ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು: ಹಣ್ಣುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕೆನ್ನುವರು ಈ ಜಾಲಪುಟ ನೋಡಿ.

ಅಂಗ್ಸ್ ವಣವಾಲೆಗನುಗುಂಬಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ ಹಣ್ಣುಗಳ ಪಟ್ಟಿ. ಅದರಿಂದಲೇ ಸಂಪರ್ಕ. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಹಣ್ಣಿಗೂ ಸಂಪ್ರದ್ಯಾ ಪರಿಚಯ. ಸಸ್ಯಶಾಸೀಯ ಹೆಸರು ಮುಂತಾದ ಗಡ ವರ್ಣನೆಗಳೂ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕೆಲವು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇವೆ.

ಆಪಲ್ ಅಥವಾ ಸೇಬಿನ ಉದಾಹರಣೆ ನೋಡಿ. ಸೇಬಿನ ಸಸ್ಯಶಾಸೀಯ ಹೆಸರು, ಖಟುಂಬ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಜರ್ಮನ್, ಸ್ವಾಸ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಹನಿಕೂಡಿ ಹಕ್ಕೆ

1) ಹಲಸಿನ ‘ಕಾಯಿ’ ತೋಳಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ:

ಕಾಯಿಸಿದ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೋಳಿಗಳನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿ ಇಟ್ಟರೆ ಅದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಕೆಡದಂತೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ‘ತೋಳಿ ಹೊಂಗುವುದು’ ಎಂದು ಹೇಣಿಸಿ. ಮಾವಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಕಾಷಿದುವ ಪದ್ಧತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಅದೇ ‘ಕುಚೋಗಾಯಿ’

2) ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಳಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.

ಎ) ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕ ಕುದಿ ಬರಿಸಿ ಅದು ಬಿಸಿ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಅದರೊಳಗೆ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಳಿ ಹಾಕಿಟ್ಟರೆ ಸರಿಸುವಾರು ಅರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಯಥಾಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬ) ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಳಿಯನ್ನು ರುಬ್ಬಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುದಿಸಿ ಬಾಟಲಿ ತುಂಬಿ ಇಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅದು ಅರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ‘ಜಾಮ್’ ಅಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಶ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಇಡ್ಡಿ ಮಾಡಬಹುದು.

– ತಿರುಮಲ ಮಾವಿನಕ್ಕಿಂತ

ನಿಮ್ಮ ಜೀನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಂಬು ಅಡಿಮಾಡಿ ಹಾಳಾಗಿದೆಯೇ? ಜೀಂತ ಬೇಡ. ಎರಡು ಹಳೆ ಅಧಿಮಾ ಹೊಸತು ಹಂಚನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದನ್ನು ಜೀನುಗಳಾಟದ ಮೇಲೆ ಅಡಿಮಾಡಿಯನ್ನಿಡುವಂತೆ ಇಡಿ. ಜೀನು ಚೊಕಟ್ಟಿಗ್ಗೆ ಸವೇತ ಸಂಸಾರಕೊಣೆಯನ್ನು ಇದರ ಮೇಲಿಡಿ. ಸಂಸಾರ ಹೋಣೆಯ ಹಿಂಬದಿ ಮತ್ತು ಆಚೇಚೆ ಬದಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ.

ಹೊಸದಾಗಿ ತರುವ ಶ್ರವ್ಯ, ಲಿಂಜ್ ಉಳಿತಾಯಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವ ಜೋಮು ನಾಯ್ಯರ ಜಾಟ್‌ಯಿದು. ಸಂಚಾರಿ ಜೀನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯವರಿಗೆ ಇದು ಉಪಯೋಗಿವಿಲ್ಲ.

ನೀರಳಗದ್ದೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ, ಸುಖುಮ್ಮಣ್ಣಿ

● ಹರಿಶ್ ಹಳೆಮನೆ

ಬೆಳೆಸುವುದು ಹೇಗೆ, ಕೊಯ್ಯು ಹೇಗೆ, ಕೀಟ ಬಾಧೆಗಳಿವೆಯೇ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳೂ. ಭಾಯಾಚತ್ತಗಳೂ ಇವೆ. ಒಂದೇ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಿಧ್ಯಮಯ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ಅಕ್ಷರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಣ್ಣುಗಳ ಕುರಿತು ಶಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಾದ

ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ದೇಹದ ಆಯಾಸವನ್ನು ಇದು ಬಹುಬೇಗನೆ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆಯಂತೆ.

ಹಲಸಿನ ತಮ್ಮನಂತಿರುವ ಡೊರಿಯನ್ ಹಣ್ಣಿನದು ಬೇರೆಯೇ ಕಥೆ. ಇದರ ರೂಪಿ ಅಧ್ಯಭವಾಗಿದ್ದರೂ, ಕೊಳೆತ ನೀರುಳ್ಳಿ ಬೇಸ್‌ಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಂತಿರುವ ವಾಸನೆಯಿಂದಾಗಿ ಧಾಯ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಕೆಲವು ಹೊಟೇಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ‘ನೋ ಡೊರಿಯನ್’ ಎಂಬ ಘಲಕಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಾರಂತೆ. ಹಲಸಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಇತ್ತರ ಮಾಹಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಲಸಿನ ಬಿಯಾನಿ, ತೆಂಗಿನ ಹಾಲು ಬೆರೆಗೆ ತಯಾರಿಸುವ ಕರಿ, ಜ್ಯಾಮ್ ಮುಂತಾದ ರೆಸಿಪಿಗಳಿವೆ.

ಹಿಂಗೆ ಎಲ್ಲಾರೂ ಮೆಚ್ಚಿಪ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದ್ದರೆ ಖಿಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ಜಾಲಪುಟವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಕೇವಲ ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲದೆ ಬಸಳೆಯಂತಹ ಕೆಲವು ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಪಡೆದಿವೆ. ಕೆಲವು ಹಣ್ಣುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವರ್ಣನ್ ವರ್ಣಿತಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ತಲುಪಿಸಬಹುದು.

ಇದು ಉಪಯುಕ್ತ ಜಾಲತಾಳಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಅಂಕಗಳು

harish_halemane@rediffmail.com

(ಮಾತ್ರ: ಹೆಚ್‌ತನಾರಾಯಣ ಸೇಡಿಯಾಮ್)

www.bijlmakers.com/fruits/tropicalfruits.htm

ಡಜ್, ಇಟಾಲಿಯನ್ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಹಣ್ಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳೂ ಇಲ್ಲಿವೆ. ಆಪಲ್ ಅಪಲ್ ಅಥವಾ ಸೇಬಿನ ಸಸ್ಯಶಾಸೀಯ ಹೆಸರು, ಖಟುಂಬ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಜರ್ಮನ್, ಸ್ವಾಸ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಣ್ಣು ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದದ್ದು, ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವುದೇ, ನಿತ್ಯ ಹಸಿರಿಸುದ್ದೇ? ಮುಂತಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ

ಹಲಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ತಂಡು ಮಾಡಿ ಮೇಲಾ ಮೆಕ್ಕೊಂಡು ಸೋಳಿ ಬಿಡಿಸಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವುದು ನಿಜಕ್ಕು ತಲೆನೋವಿನ ಕೆಲಸ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕ್ಯಾಬ್‌ಬ್ರೆವ್‌ಲೈ ಹಲಸು ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬಳಸುವ ಮನೆಗಳೇ ಕಡಿಮೆ. ಅಂದು ಮೇಲೆ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಸಿಗುವುದು ಅಸಂಭವ.

ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಿಂದ ಈ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹಾಸಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೋಟೆಲೊಂದು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಭವಂತಿ ಶ್ರೀ ರಾಮ

ತಯಾರಿಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೋಳಿ.

ರುಚಿಯ ಸೆಳಿತ

ಫೆಬ್ರವರಿಯಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ ತನಕ ಹಲಸಿಗೆ ಮಣಿ ಮೂನಾರ್‌ಲ್ಯಾಬಟಿಂಗ್‌ಜಳ್ ಖಾಯಿಂ. ಹಲಸಿನ ಗಟ್ಟಿ, ಮೇಡಕ, ಮುಳುಕ (ಗಾರಿಗೆ), ಹಣ್ಣಿನ ದೋಸೆ, ಹೊಟ್ಟಿಗೆ. ಜರೆಗೆ ಖುತ್ತಮಾನಕ್ಕುನ್ನಾರ ತಗ್ತೆ ಬೋಂಡಾ, ಮರಕೆಸುವಿನ ಪತ್ತೊಡೆ, ಅರಸಿನೆ ಎಲೆಹಿಟ್ಟು, ಕಣಿಲೆ ಗೆಸಿ, ರಾಗಿ ಮಟ್ಟಿ, ಅಳಂಬಿ ಅಂಬಟ್ (ಅಳಬಿ ಮಳಿ). ಇವನ್ನು ಸವಿಯಲೆಂದೇ

ಇಪ್ಪತ್ತು ವರುಷಗಳಿಂದ ಬಗ್ಗೆ ಹೋದವಿದ್ದಾರೆ. ರುಚಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕರೆತರುತ್ತದೆ; ಖಿಷಿಯಿಂದ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ ಶೆಣ್ಣೆ.

ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಖಾದ್ಯ ತಯಾರಿ ತೀರಾ ಅಪರೂಪ. ಅಂಥಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಹಲಸಿನ ಪರಿಮಳ ಸೆಳಿಯದ ಇದ್ದಿತೇ? ಹಾಗೂ 'ಹುದುಕಿ ಬರುವ' ಗ್ರಾಹಕರಿದು ದಂಡು ದೊಡ್ಡದು!

ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಗಾರಿಗೆ (ಮುಳುಕ)

ಪತ್ತೋಳಿ.

ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಇಷ್ಟ

ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ವಿರೀದಿ. ಸ್ವೇಚ್ಚಿತರು, ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮನೆಗಳಿಂದ ಒಂದಪ್ಪು. ಸೋಳಿ ದಪ್ಪ, ಸಿಹಿ ಇರುವ ಯಾವ ಹಲಸಾದರೂ ಓಕೆ.

'ಖುತ್ತಮಾನ ದೊಡ್ಡ ಹಲಸಿಗೆ 50 - 60 ರಾಪಾಯಿ ದರ, ಈಗ 25 - 30ಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಂತೆ ಬಂಬಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದ್ದಾ? ಮಳೆ ಶುರುವಾದಾಗ ಸೋಳಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನಂತರ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉತ್ತನ್ನ ತಯಾರಿ ಕಷ್ಟ'

ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಶೆಣ್ಣೆ ಸ್ವರ್ತಃ ಪಾಲೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 'ತುಂಬಾ ಶ್ರಮ ಬೇಡುವುದಿದ್ದರೂ ಹಲಸಿನ ಕೆಲಸ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಹಂಚ್ಚು. ಈ ಹುಟ್ಟಿಲಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.'

ಆದಿತ್ಯಾರ ಬೇಗ ಹೋದರಷ್ಟೇ ಹಲಸಿನ ಖಾದ್ಯ ಲಭ್ಯ. ಅಂದು ಮನೆಗೆ 'ಪಾಸೆಲ್' ಬಂಯುವೆವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು. 'ಆದರೂ ಖಾಯಿಂ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಇರಲಿ ಅಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಶೆಗೆದಿದುತ್ತೇವೆ'; ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಶೆಣ್ಣೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

'ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬಂಯುವುದು' - ತನು ಶ್ರಮ ಹಗುರ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ! ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಗಂಡಹೆಂಡತಿ. ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಹೋಸ ಸೋಸೆಗೆ ಪೂರಿ - ಚಪಾತಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇತರ ತಿಂಡಿಗಳ ಪರಿಜಯ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೇ!

ಮಂಗಳೂರಿನ 'ಮೊಣಾರ್ಚೆ ಹೊಲಬೆಲ್'

ಹಲಸಿನ ಖುತ್ತಮಾನಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಶೇಷ ಖಾದ್ಯ ತಿನ್ನಲು, ಮನೆಯವರಿಗಾಗಿ ಒಯ್ಯಲು ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಮಂಗಳೂರಿನ ಈಯೆರಡು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಬರುವವರು ಕಡಮೆಯಲ್ಲ.

ಲಂಬ್‌ ಹೋಮ್.' ಸೀಸನಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು 'ತಿಂಡಿ ಏನಿದೆ' ಅಂತ ಕೇಳಿ. 'ಗಟ್ಟಿ, ಪತ್ತೋಳಿ. ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ, ಮೇಡಕ, ಹೊಟ್ಟಿಗೆ' ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ತಿಂಡಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಹೋರಬರುತ್ತದೆ. 'ಮೋಡಕ ಕೊಡಿ. ಜರೆಗೆ ಎರಡು ಪ್ಲೇಟ್‌ ಪಾಸೆಲ್‌ಲೋ?' 'ನಾಳೆಗೆ ಬದು ಪ್ಲೇಟ್‌ ಮುಳುಕ ಬೇಕು.' ಇದು ಮೊಣಾರ್ಚೆ (ಹಲಸಿನ) ಹೋಟೆಲ್ 'ಹುದುಕಿ ಬರುವ' ಗ್ರಾಹಕರ ಆದೇಶದ ರೀತಿ.

'ನಲವತ್ತು ವರುಷಗಳಿಂದ ಹಲಸಿನ ತಿಂಡಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಯಾಯ ಖುತ್ತಮಾನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ವಸುಗಳಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಖಾದ್ಯ ತಯಾರಿ ನಮ್ಮ ವೀಶೇಷ, ಮೊಣಾರ್ಚೆನ ಪಾಲುದಾರ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಶೆಣ್ಣೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಖಾದ್ಯಗಳ ರುಚಿಯ ಹಿಂದೆ ಇವರ ಕ್ಯಾವಡವಿದೆ!

ಬರುವ ಗ್ರಾಹಕರಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೇ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಷಾಲಿಟಿಗಳು ಖಾಲಿ.

ಹಣ್ಣು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸೋಳಿ ಬಿಡಿಸುವುದು ತುಂಬ ಸಮಯ ಬೇಡುವ ಕೆಲಸ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯೇ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿ. ಮುಂಜಾನೆ ಬಢಕ್ಕೇ ಹಲಸಿನ ರೂಪಾಂತರ ಸುರು. ಆರೂವರೆಗೆಲ್ಲಾ

● ಕಾರ್ಣಿ

ಚತ್ರ : ಯಷ್ಟು ಮಾಧ್ಯ ಶೆಣ್ಣೆ

ಇನ್ನೂರು ಗಟ್ಟಿ ಆರುನೂರು ಮುಳುಕ, ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ತಯಾರು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲೇ ಗ್ರಾಹಕರೂ ಹಾಜರಾ!

‘ಯಾವ್ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಂತೆಂತಹ ತಿಂಡಿಗಳು ಸಿಗುವೆ ಅಂತ ಇವಿಗೆ ಗೂತ್ತು

‘ಹಲಸು ಸ್ವೇಷಣಿ’ ಹೋಟೆಲು : ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಶೈಖ್ (ಮೇಲೆ), ರಾಮದಾಸ ಶೈಖ್ (ಕೆಳಗೆ)

ಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಹಲ್ಲಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಯಸಲು ಕಷ್ಟ ‘ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿಗೆ ದರ ಹಂಚುಂತ ಹಲ್ಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತಾ?’

ಲಾಭವೇ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ

ಹಲಸು ಅಂತಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಿಂಡಿ ತಯಾರಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿ ಶ್ರಮದಾಯಕ. ಶೈಖ್ ಸಹೋದರ ಪ್ರಕಾರ ವಿನಾವೇ ಹೊತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದು. ಇವನ್ನು ಬರೇ ವ್ಯಾಪಾರಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಆಗ್ನಿತ್ವದರೆ ಎಲ್ಲ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದವು. ತಯಾರಿ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಜನ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಮುಂಬಿಯಾಗುತ್ತದೆ.”

ಈಚೆಗೆ ಡ್ರೈಯರ್ ಬಳಸಿ ನಿರ್ಜನಲೀಕರಿಸಿದ ಹಲಸಿನ ಬಣಸೂಳೆ, ಹಣ್ಣಿನ ಬಣಸೂಳೆ ತಯಾರಿ (ಅಪ, ಜುಲೈ, 2009) ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇವನ್ನು ಬಳಸಿ ವರುಪಣೂತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗಾದರೂ ಹಲಸಿನ ಶಾದ್ಯ ತಯಾರಿಸಬಹುದಿಲ್ಲ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರು ತರೆದ ಮನಸ್ಸು - ನಮಗಿನ್ನೂ ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬಹುದು. ಹಲಸಿನದ್ದೇ ರುಚಿ ನೀಡುವುದಿದ್ದರೆ ಯಾಕೆ ಪ್ರಯುತ್ಸಿಸಬಾರದು?

ಕಾರಣಾತಕರಿಂದ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಅಡುಗೆ ಮನೆ ಸೇರದಿದ್ದರೆ, ಅವರದ್ದೇ ಗರಡಿಯ ಸಹಾಯಕರು - ಪ್ರಭಾಕರ, ನಾಗೇಶ್, ರಾಜೇಶ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೋಟೆಲಿನ ಇತರ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ಸಹೋದರರಾದ ವಿರಾಜ್ ಶೈಖ್, ಸತೀತ ಶೈಖ್ ಹೆಗಲೆಂಡ್. ಶೀರಾಮುಂಜ್ ಹೋಂಗ್ ಬುಧವಾರ, ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ರವಿವಾರ ರಜೆ.

ಸೀಸನಿನದ್ದಕ್ಕೂ ತಪ್ಪದ ಹಲಸಿನಡುಗೆ

ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಹಕರು ಬಿಲ್ಲ ಕೊಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಚಾಕಲೇಣಿನಂತೆ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ರುಚಿ ಇಷ್ಟವಾದರೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಕೆಟ್ ಬಯುತ್ತಾರೆ! ಹೇಗೆಡೆ ತಂತ್ರ?

“ಹಲಸಿನ ಹಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಬರು ವಿರಳ. ನವ್ಯಲ್ಲಿ ಬಾಕೆಹಣ್ಣು, ಗೋಧಿ, ವಿಜೂರ್, ಒಣಹಣ್ಣುಗಳು, ಅನಾನಸ್, ದುಕ್ಕಿಗಳ ಹಲ್ಲಗಳೂ ಇವೆ.

ಮಾರ್ಚ್-ಎಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಲಸು ಲಭ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ. ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ದರ ಇವ್ಯಾದಿ. ಆಗಲೇ ಸಭೆಸಮಾರಂಭ ಬಂದು ತಿಂಗಳ ತಾಳಿಕೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮ ಲಂಜ್ ಹೋಂ, 0824-242 3041

ಹೋಟೆಲ್ ಅಯೋಧ್ಯ್, 0824-249 3681, 249 3682

(ಸುಳಿವು : ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಏತಡ್)

ಸವಿದಿದ್ದೀರಾ, ಜಾಕ್ ಮಂಚೊರಿಯನ್?

ಎಳೆಯ ಹಲಸಿನ (ಗುಜ್ಜೆ) ‘ಜಾಕ್ ಮಂಚೊರಿಯನ್’ ಹೋಟೆಲ್ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಷಣಿ. ಜತೆಗೆ ‘ಕಬಾಬ್’ ಕೂಡಾ. ಗುಜ್ಜೆಯ ಸೀಸನ್ - ಫೆಬ್ರವರಿ, ಮಾರ್ಚ್-ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಬಾಬನ್ನು ಮಾಂಸದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ಬದಲಿಗೆ ಗುಜ್ಜೆ! ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮಸಾಲೆಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಬಳಸುವಂತಹುದೇ. ‘ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳೇ ಮಾಂಸದ ಇಷ್ಟ್ ಗುತ್ತಾಗಲು ಜಾಕ್ ಕಬಾಬ್ ಒಳೆಯಿದ್ದು’ ಕಣ್ಣು ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ ರಾಮದಾಸ.

‘ಗೋಬಿ ಮಂಚೊರಿಯನ್’ ರುಚಿಗೆ ಒಲಿದ ಅನೇಕ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಜಾಕ್ ಮಂಚೊರಿಯನ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಇದನ್ನೇ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಬಂದು. “ಹೇಳಿದಿದ್ದರೆ ಇದು ಗುಜ್ಜೆಯದು ಅಂತ ಗೂತ್ ಆಗದು. ನಿಜಕ್ಕೂ ಸೂಪರ್. ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಬಿಂದು” ಎಂದವರೂ ಇದ್ದಾರಂತೆ. ‘ಗೋಬಿಯನ್ನೇ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಬರೂ ಇದ್ದಾರೆ.’

ಒಲಿನ ವಿಚಾರ ಹಾಗಿರಲಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೀಟನಾಶಕ ಬಳಸುವ ಗೋಬಿಗಂತ ಯಾವುದೇ ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಳಸದ ಗುಜ್ಜೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಅದ ಹಾಗೆ, ಹೋಟೆಲ್‌ನ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವರದೇ ಜೀರ್ಕಿಯಿದೆ. ಉಪ್ಪಿನ ಸೋಳೆ, ಉಪ್ಪಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ ಮಾದಿಸಬಾಯಿ, ಮೊಳಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಸಂಡಿಗೆ, ಹಲಸಿನ ಬೀಜ.. ಹೀಗೆ ಘಕ್ಕನೇ ಮೋಡುವಾಗ ಮನೆಯೋಳಿಗೆ ಬಂದೆಪೋ ಅನಿಸುವವ್ವು ಗೃಹತಯಾರಿಗಳ ಇಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಂತೆ.

ನಗರದ ಪಿ.ವಿ.ಎಸ್.ವ್ಯಾತ್ತದ ಬಳಿ ಶೈಖ್ ಸಹೋದರರ ಹೋಟೆಲ್ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಿದೆ. ಹೋರವೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕರಾವಳಿ ಮೂಲದ ಅನೇಕರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಗೊಡ ಸಾರಸ್ವತರು ವುಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತಂಗಲು ಈ ವಸಿತಿಗ್ರಹವನ್ನೇ ಅಯುತ್ತಾರೆ. ರುಚಿಕರ ಕೊಂಕರೆ ಆಹಾರ ಸಿಗುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಹೀಗೆ ತಂಗಿದವರನ್ನು ಹಂತ ಹಲ್ಲ ಸೆಳಿಯುತ್ತದೆ. ದ್ವಿಲ್ಲಿ, ಮುಂಬಿಯೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

‘ನಾವೇನೂ ಪ್ರತಿಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ಹಲ್ಲವನ್ನು ಬಯ್ದು, ರುಚಿಯಂಡವರದೇ ಬಾಯಿ ಪ್ರತಿಕಾರ ಮನಃ ಮನಃ ಒಂಪುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಡೆ ಬುರುವ ವರಲ್ಲಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳತ್ತಾರೆ.’

‘ರುಚಿ ಪಿಡಿಸಲು’ ಹಂತ ಹಲ್ಲದ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ವ್ಯಾಕೆಟ್ ಹೋಟೆಲ್‌ನ ನಗದು ಮೇಚೆನ

ನಾವು ಇರುವುದು ಅಮೆರಿಕದ ಕ್ಯಾಲಿಪ್ರೋನಿಕ್ಯಾದ ಯೂನಿಯನ್ ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಮಗ ಹರೀಶನ ಮದುವೆ 30 ಮೈಲು ದೂರದ ಲಿವರ್ ಮೋರ್ ಟ್ರೇನ್ ಸೆಂಟರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿತ್ತು.

ಹರೀಶನ ನೆಚ್ಚಿನ ದ್ವೀಪ ಭಾರತೀಯ ರೆಸ್ತೋರೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದ ಉಡುಪಿ ಪ್ರಾಲೇಸನ್ನೇ ನಾವು ಮದುವೆ ಜಿತಣ ಬಿಡಿಸಲು ಆಯ್ದುಕೊಂಡೆವು. ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಬಾಣಿಗಿ ಮತ್ತು ಮಾನೇಜರ್ ಜ್ಯೇಗಣೇಶ್ ನಮಗೆ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಕುಟುಂಬಪೂರ್ವಂದು ತಮ್ಮ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಉಣಬಡಿಸಿದ ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸ ಅಲ್ಲಿನ ಭಾರತೀಯರ ನಡುವೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ.

ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಕುಟುಂಬಪೂರ್ವಂದು ತಮ್ಮ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಿತರರದೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಸ್ಟಿಕ್ ಅಯಿತು. ಅವರದೇ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ.

ಇಂದಿಗೂ ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವ ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸ

ಇಷ್ಟವಾದ ಅಡುಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಟ್ಟೆ ಆಸ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ವಿಜಯಾಗೆ ಮದುವೆ ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಹರೀಶನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಖಾದ್ಯ ಸೇರಂಸಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಹರೀಶನಿಗೆ ಭಾರತದ ಏತಡ್ಡೆದ ತನ್ನ ಅಜ್ಞನಮನ್ ಸೂಕ್ತಿನಿಕೆತನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗಲ್ಲಿ ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸ ಸವಿದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಬೆರಟಿ ತುಂಬಾ ಸ್ಥಾಪಿತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅನನ್ವರ್ಪಣೆ ಹೌದು. ಸೇರ್ವಣಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾ ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸ ಮಾಡಿರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಖೂತಿಯಿತ್ತು.

ಸುಮಾರು 300 ಮಂದಿಗೆ ಪಾಯಸ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಪುನಃ ಸರ್ವೋ ಮಾಡಲು ನಮಗೆ ತುಂಬ ಬೆರಟಿ ಬೇಕಿತ್ತು. ತಿಂಗಳುಗಳ ಮೊದಲೇ ಮದುವೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಖರೀದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ವಿಜಯಾ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಅತ್ಯಿಗೆಯಂದಿರಾದ ಗೌರಿ ಪ್ರಕಾಶ್, ಆಶಾ ಮತ್ತು ಡಾ. ಅನ್ನಪೂರ್ಣ್ ಎಷ್ಟು ಉಮೇದಿನಿಂದ ಬೆರಟಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಾವು ಅಂದಾಜಿಸಿದ್ದೀಂತಲೂ ಡಬಲ್ ಸಂಪ್ರಯೆ ಅತಿಧಿಗಳಾಗು ಸಾಕಾಸುತ್ತಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಾನ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋದ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಶನಲ್ ವಿರೋಪ್ರೋಟೆಕ್ಸ್‌ನ ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಸೀಲ್ ಮಾಡಿದ ಜಾಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ; ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸ ಮಾಡುವುದಿರಲಿ. ಜ್ಯೇಗಣೇಶ್ ಅವರು ಬೆರಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಯಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುವಾದ ಕೊಬ್ಬರಿ, ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿನ ಭಾರತೀಯ ಜೀನಸು ಅಂಗಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಬೇಕಾದ ಮೂಲವಸ್ತುಗಳ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಮಾಣ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲು ವಿಜಯಾ ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸದ ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಯಸ ತಯಾರಿಯ ಲಿಖಿತ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸವಿರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ಒಂದು ಜಾಡಿ ಬೆರಟಿ ಮತ್ತು ಈ ಪಾಕವಿಧಾನವನ್ನು ಜ್ಯೇಗಣೇಶ್‌ರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿವು. ಜ್ಯೇಗಣೇಶ್ ಇನ್ನೊಂದು ತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ನೀರುನೀರಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಕೊಬ್ಬರಿ ಹಾಕಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ

ಹಂಕುಮ ಕೇಸರಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರು. ಅದು ಈ ಪಾಯಸಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆ ಯಾಗುತ್ತಿರಲ್ಲ. ವಿಜಯಾ ಮತ್ತು ಅವಳ ಗೆಳತಿ ವಾಸೆ - ಇಬ್ಬರಿಗೂ ನಿರಾಸೆ.

ಈ ಪಾಯಸ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ದಿನ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಸ್ವೇಹಿತರಲ್ಲಿಬ್ಬರಾದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಕೋಟಿ ಕೂಡಾ ಉಣಿಲ್ಲ ಉಡುಪಿ ಪ್ರಾಲೇಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾಂಪಲ್ ಕೊಟ್ಟರು. ರುಚಿಯ ಸೂಕ್ತಗಳು ಗೊತ್ತಿರುವ ಕೋಟಿ ಅವರಿಗೂ ಈ ತಯಾರಿ ಇಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಾಯಸ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಕೊಂಡು ವಿಜಯಾ ಹೋಟೆಲಿನ ವರಿಗೆ 'ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಬೇಡಿ'ಗಳನ್ನು ಮನದಷ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರು.

ಒಂದು ವಾರಾನಂತರ ಉಡುಪಿ ಪ್ರಾಲೇಸ್ ನಮಗೆ ಅವರ ಎರಡನೆಯ ತ್ರಿಯಲ್ ಪಾಯಸ ಸರ್ವೋ ಮಾಡಿತು. ಅದು ಅಪ್ಪಣ ಹವ್ವಕ ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸದಂತಿತ್ತು. ನಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಒಲೆಂಬಿಕ್ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗದ್ದವರಂತೆ ಜ್ಯೇಗಣೇಶರ ದೊಡ್ಡ ನಗೆ ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು.

ಮದುವೆಯ ದಿನ ಬಂತು. ಎಲ್ಲಾ ಅತಿಧಿಗಳೂ ಅವರವರಿಗೆ ನಿಗದಿತ ಮೇಜಿನ ಸ್ತುತಿ ಜಿತಣಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಮೆ. ನನ್ನ ಉರಾರಲ್ ಕುಳಿತು ಉಣಿವಾಗ ಇರುವಂತಹ' ಒಂದರ ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ಯಾಚ್ ಉಣಿವ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಉಣಿ. ಬಫೇ ಮೇಜಿನೆದುರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಯಾರಿಯನ್ನೂ ಇಡುತ್ತಾರೆ.

ಇದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಖಾದ್ಯಗಳ ನಡುವೆ 'ಬೆರಟಿ

● ಸಚಿತ್ ಪತಡ್, USA

sybhat@gmail.com

ಪಾಯಸ 'ಡಿಶಾಗಳ ರಾಜ' ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿದ ಸಾಕಷ್ಟು ಅತಿಧಿಗಳೂ ಅದ್ದು ಮೆಚ್ಚಿ ಸೆವಿದರು. 'ಸುಗ್ರಾಸ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥ' ಅನಿಸಿದ್ದ ಹಲವಿನ ಹಣಿನ್ ಪಾಯಸ. ಇಂದ್ರಿ ಸರಿಸಮವಾಗಿ ಅವಿಯಲ್ ಮತ್ತು ಮೇಲೋಗರ (ಮೋರ್ ಕೊಳಂಬ್) ಗಳೂ ಇದ್ದವು' ಎಂದು ಹರೀಶನ ಕಾಲೇಜ್ ಗೆಳಿಯರೊಬ್ಬರು ಅವರ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ನಿಜಕ್ಕೂ ಆ ಸಂಜೆ ಅವಿಸರಣೀಯವಾಗಿತ್ತು.

ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಹಲವಾರು ಸ್ವೇಹಿತರು ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸದ ತಯಾರಿ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರು. ಜ್ಯೇಗಣೇಶ್ ಅವರಿಗೆ ಖಾಯಮಾಗ್ಗಿ ಬೆರಟಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದಿನದ ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸ ನಮಗೆ ಈಗಲೂ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇ.

ಮೊನ್ಯುಮೆನ್ಸ್ ಜ್ಯೇಗಣೇಶ್ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು. ಈಬ್ಬೆಗೆ ಒಬ್ಬರು ಇವರನ್ನು ಪುನಃ ಬೆರಟಿ ಪಾಯಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದರಂತೆ. 'ಬೆರಟಿ ಸಿಕ್ಕು ಸಾಧ್ಯ' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ಬೆರಟಿ ಸಿಗದ ಕಾರಣ ಈ ಆಸೆ ನಡೆಯಲ್ಲಿಪಂತೆ. ವರುಷ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದರೂ ಆ ರುಚಿಯ ನೆನಪು ಮಾಸಿಲ್ಲ ನೋಡಿ.

‘ಹಲಸಿನ ಪಾಯಸ, ಬಫ್ಫ್ ಎಲ್ಲ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಬಂದು ಕೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಚಿಪ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಮಗಿದೆಲ್ಲ ಹೋಸದು. ಹಲಸಿನಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ತರಹದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಬಹುದೂಂತೆ ಗೂತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್’ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಲಸು ಮೇಳವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿತ್ತು ಗ್ರಾಹಕ ಡಾ. ಜೋಣಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಶ್ರೀಹರಿ, ವಸಂತಕುಮಾರರೂ

ಹಲಸಿನ ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಮೇಳ ನಡೆಸುವಂತೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಒಂದೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ‘ಸಿಂಫಿ’ ಮಾಲಿಕ ಕಬಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಾವಯವ ಮಳಗೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿಯೆ ಬಿಟ್ಟರು. ‘ಸಹಜ ಸಮೃದ್ಧಿ’ ದ ಸಹಯೋಗ.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12ಕ್ಕೆ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ಹೊಯ್ಸು ಹಂಚುವ ಮೂಲಕ ಮೇಳ ಆರಂಭ. ತೊಬುಗೆರೆ

ಮಂಗಳೂರು ಮೂಲದ ಬಿ.ವಿ.ಕಾಮತ್ (99804 03440). ತುಮಕೂರಿನ ಪಾವನಾ ಸೋರ್ನೆ ಬಫ್ಫ್, ಮೂಡಿಗೆರೆಯ ರಾಧಿಕಾ ಅವರ ಹಪ್ಪಳ, ಶಿರಸಿಯ ಶ್ರೀಪಾದ ಹೆಗಡೆಯವರಿಂದ ಚಿಪ್ಸ್ ಕೂಡಾ ಇತ್ತು.

ಪಾಯಸ ಕೊಟ್ಟ ಕಡುಬು, ಬಫ್ಬ್, ಗ್ರಿ.ಹಪ್ಪಳ, ಚಿಪ್ಸ್, ಮ್ಯಾ-ಅನ್ನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಖ್ಯಾಪಾದವು. ಎಲ್ಲಕೂ ಸಾವಯವ ಒಳಸುರಿಯೇ ಬಳಿಸಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷ. ಸೇರಿಸಲು ಮಳಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾವಯವ ಜೀನಸೇ ಸಾಕಾಯಿತು. ರಾಸಾಯನಿಕ ಸೋಂಕಿಲ್ಲದ ಹಲಸಿಗೆ ಹೀಗೆ ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ

ನೂಡಲ್ಲೋ ಪಾನಿಪುರಿ ರುಚಿಯ ಹಿಂದೆ ಬಿಧ್ದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಲಸಿನ ಖಾದ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೇಳ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು.

ನ್ಯಾಯ ಸಂದಿತ್ತು ಪ್ರತಿ ಖಾದ್ಯದ ಬೀಳೆ 5 ರಿಂದ 10 ರೂಪಾಯಿ ನಿಗದಿ. ಎನ್.ಆರ್.ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ‘ಇದು ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲೆಂದೇ ಆಯೋಜಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಹಾಗಾಗಿ ಖಿಚ್‌ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ರೇಣ್ಣ ಜಾಸ್ತಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ’. ತೊಬುಗೆರೆ ಸೀತೆ ಸಂಘದ ಪ್ರಭಾವತಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಹಳ್ಳಿ ರಸಾಯನ, ಪಾನಕ, ಬಜ್ಜಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ರುಚಿ ಹಿಡಿಸಿದ ಗ್ರಾಹಕರು ಮನೆಗೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಮೇಳದ ಯಶಸ್ವಿನಿಂದ ಖುಷಿಯಾದ ದೀಪಾ-

● ರೇಖಾ ಸಂಪತ್ತಾ, CAM ಹೆಲ್ಪೋ

ದನಿಗೂಡಿಸಿದರು.

ಜೂನ್ 14 ರಂದು ರಾಜಾಜಿನಗರ ‘ಸಿಂಫಿ ಆಗ್ರಾನಿಕ್ಸ್’ ಸಾವಯವ ಮಳಗೆಯ ಆವರಣ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹಲಸಿನ ಖಾದ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ಪರಿಮಳ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವರು ಮೇಳದ ಬ್ಯಾನರ್ ರ್ಓ ನೋಡಿ ಕುತೂಹಲ ಲಕ್ಷ್ಯಂದ್ದು ಒಳಬುದ್ಧಿದ್ದರು. ಖಾದ್ಯಗಳ ರುಚಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಮನೆಗೂ ಕೊಂಡೆಯೆಂದುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ವರ್ಷ ಹಲಸಿನ ಮೇಳಗಳ ಸುಗ್ರಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ಹಲಸಿನ ಅಡುಗೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಬಿನ್ನವಾದ ಹಲಸಿನ ಖಾದ್ಯ ಮೇಳವನ್ನು ಈ ಸಾವಯವ ಮಳಗೆ ನಡೆಸಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮೇಲದಲ ಮಟ್ಟಿಹಬ್ಬ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸಿದ್ದ ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

ಹಲಸಿನದ್ದೇ ಖಾದ್ಯ ಮೇಳ ಆಯೋಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದೆ. ಸಹಜ ಸಮೃದ್ಧ ಬಳಗದ ಮನೋಹರ್ ಶಣ್ಣ ಹಲವ ಹಲಸಿನ ಮೇಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಿನವು ತಣಿ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಏಂದು. ಖಾದ್ಯಗಳಿಧ್ಯಾನ ನೋಡಲಿಕ್ಕು ರುಚಿ ಸವಿಯಲಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಬಳಗದ ಎನ್.ಆರ್.ಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದೆ ಅಡುಗೆಯ ಕಾರಣ ಅವರ ಪ್ರತಿ

ಹಲಸಿನ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘದ ರೈತರು ತಂದಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಾರಾಟ 9ಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ನಿಟ್ಟುರು, ಕೆ.ಬಿ.ಕಾರ್ಸ್, ಗುಬ್ಬಿ, ಅರಸೀಕೆರೆಯಿಂದಲೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದರು. ಜಂಡು, ರುಡ್ರಾಕ್ಷ, ಬಿಳಾನಾಮ, ಬಂಗಾರ, ಸಕ್ಕರೆಯಚಿ ಮುಂತಾದ ತಳಿಗಳ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಬೇಡಿಕೆ. ‘ಹತ್ತೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ತಂದ ಎಲ್ಲಾ 12 ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಹಲಸು ಖಾಲಿ. ರುಚಿ ನೋಡಿ ಕೆಲವರು ಇಡೀ ಹಣ್ಣು ತಗ್ಗಿಂಡು’ ಎನ್ನುವ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ರವೀಕುಮಾರ್ ರ್ಭಾಗದ ಮಾರಾಟವಾದುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಮೇಳಕ್ಕಾಗಿ ಹಲಸಿನ ಪಾಯಸ, ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿಯ ಮ್ಯಾ-ಅನ್ನ, ಹಲಸಿನ ಸಿಹಿ ಕಡುಬು, ಕೊಟ್ಟಿ ಕಡುಬು, ಹಲಸಿನಕಾಯಿ-ಕಡಲೆಕಾಳಿನ ಗ್ರಿ. ಇಳಿ, ಮುಳಕ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಸುಟ್ಟಿ ಹಪ್ಪ ಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿ. ಅಡುಗೆಯವರಿಗೆ ಕೆಲವ ವಿಶೇಷ ಖಾದ್ಯಗಳ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟವರು ಮನೋಹರ್ ಹೇಳೆ ಅವರ ಪ್ರತಿ ಸುಮನಾ. ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿದವರು

ಕಬಾಡಿ ದಂಪತೀಗೆ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಆತಂಕವಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ಈ ಖಾದ್ಯಗಳು ಹಿಡಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಎಂಬ ಭಯವಿತ್ತು. ಈಗ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಇಂದ ಮೇಳ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹಚ್ಚು ರೈತರನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತೇವೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮೇಳಕ್ಕಾಗಿ ಬಹುವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಮನೋಹರ ಶಣ್ಣ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಥಿದ್ದ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ. ಪ್ರಜಾರ ಇಲ್ಲದೆಯೇ 300 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಹಕರು ಸೇರಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹೇಗೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡರಂತೆ. ‘ಕೆಲವಾದರೂ ಹಲಸಿಗೆ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ ನೀಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಾಧಕ. ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಹಲಸಿಗೂ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತೇ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನೂಡಲ್ಲೋ ಪಾನಿಪುರಿ ರುಚಿಯ ಹಿಂದೆ ಬಿಧ್ದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಲಸಿನ ಖಾದ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೇಳ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಖಾದ್ಯಗಳ ಮಾರಾಟ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಹೋದರು. ಶಾಂಕುಪಾಟ್ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಲಸಿಗೂ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತೇ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ♦♦♦

ಸಿಂಫಿ ಆಗ್ರಾನಿಕ್ಸ್ : (080) 2332 1314

ಕತಾಲ್ ಕಾಲ್ಯಿ ಕಬಾಚ್, ಕತಾಲ್ ಮರ್ಹಬಾನ್, ಕತಾಲ್ ಶಿಕಾಂಪುರಿ, ಕತಾಲ್ ಕೆ ಟಿಕ್ಕೆ – ಇವೆಲ್ಲಾ ಎನು ಗೊತ್ತೇ? ಹಲಸಿನ ಖಾದ್ಯಗಳು.

ಹೋಟೆಲುಗಳು ‘ಮಾವು ಉತ್ತಪ ಮೇಳ, ದ್ವಾಕ್ಕೆ ಉತ್ತಪ – ಹೀಗೆ ‘ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ’ ಹೆಲ್ಲಿಗಳ ಉತ್ತಪ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಎಂದಾದರೂ ‘ಹಲಸು ಉತ್ತಪ’ ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ?

ಈ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯ ‘ಮಚಾನ ಮಲಾಡ್’ ಬಹುಶಃ ದೇಶದಲ್ಲೇ ವೆಳದಲ ಭಾರಿಗೆ ‘ಜಾಕ್ ಪುಟ್ಟು ಫುಸ್ಟಿವಲ್’ ನಡೆಸಿತ್ತಾ. ದೇಶದುದ್ದಗಲದಲ್ಲಿ 32 ರೆಸ್ತ್ರೋರೆಂಟುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ‘ಸೀಲಾಲಿಟ್’ ಗ್ಲೋಬಿನ ಶ್ರೀತಾರಾ ರೆಸ್ತ್ರೋರೆಂಟು ಇದು. ಉತ್ತಪಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಯಾರಿಸಿದ ಹಲಸಿನ ಅಡುಗೆಯ ಸ್ವಾಂಪಲ ಮೇಲಿನದು.

ಈ ಖಾದ್ಯಗಳಲ್ಲದೆ ಹಲಸಿನ ಬಿರಿಯಾನಿ, ಪುಲಾವ್, ರೋಟಿ, ಕುಲ್ಜಾಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿನ ಜೆಫ್ ಹಮನ್‌ನ ಸಿಂಗ್ ಸಾಹಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿದಿನ ಒಟ್ಟು 10 ಹಲಸಿನ ಅಡುಗೆ.

‘ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಈ ವರಗೆ ಪರಿಚಯವೇ ಇಲ್ಲದ ಹೊಸತನ್ನು ಕೊಡುವ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ನಮ್ಮ ನಿದೇಶಕರೊಬ್ಬರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಹಲಸು ಉತ್ತಪ ಸಂಘಟಿಸಿದೆವು. ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತು ಪೂನಾ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯಿತು’ ಎಂದು ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಮಚಾನ ಮಲಾಡ್ ವಾನ್ನೇಜರ್ ಸುನೀಲ್ ಪವಾರ್.

ಉತ್ತಪಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿನ ಜೆಫ್ ಗಳು ತುಂಬ ಪುನರ್ವರ್ತಯಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದರಂತೆ. ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ಸಾಂಪುದಾಯಿಕ ತರಕಾರಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿಸುವ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನೂ ನಡೆಸಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯಮಟ್ಟಕೆ ಒಯ್ಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ.

ಉತ್ತಪಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪ್ರತೀಯಿ? “ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರಶ್ನಂ ಬಂತು. ಹಲವರು ಈ ಅಡುಗೆ ಸವಿಯಲ್ಲಿರುವೆ ಎರಡನೆ ಬಾರಿ ಬಂದರು. ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಹಣ್ಣಿನ ರುಚಿರುಚಿ ತಯಾರಿಗಳ್ಯಾವುವೂ ಈ ವರಗೆ ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಅಗಿರಲಿಲವಲ್ಲಾ?”, ಉತ್ತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುನೀಲ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಗಿರಾಕಿಗಳು ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಎನು ಹೇಳಿದರು? “ಅತಿಥಿಗಳು ಯಾರೂ ಹಲಸಿನ ಈ ಧರದ ಮೇನು ಸಾರ್ ರೆಸ್ತ್ರೋರೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಉಂಟಾಗಿಸಿದರೇ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೂ ಹೊಸಹೊಸ ಡಿಶ್‌ಗಳ ರುಚಿ ನೋಡುವ ಉತ್ಸತ್ಯಯಿತು. ವೆಚ್ಚೆ ಮತ್ತು ನಾನ್-ವೆಚ್ಚೆ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ಗುಂಪುಗಳು ಈ ಅನನ್ಯ ಪ್ರಯುತ್ಪವನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು.”

ಆದರೆ ದುರದ್ದ್ರಷ್ಟವಶಾತ್, ಒಳ್ಳೆ ಯಶಸ್ವಿನ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಮಚಾನ ಮಲಾಡ್‌ಗೆ ಜಾಕ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್ ನಡುವೆಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಎನು ಕಾರಣ ಗೊತ್ತೇ? ‘ಒಳ್ಳೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ

ಶ್ರೀತಾರಾ ರೆಸ್ತ್ರೋರೆಂಟಲ್ಲಿ

‘ಜಾಕ್ ಪುಟ್ಟು ಫುಸ್ಟಿವಲ್’

ಹಲಸಿನ ಬಿರಿಯಾನಿ (ಫ್ಲೋ ಪ್ರೋಟೋ)

ಹಲಸಿನ ಬೇಳೆಯ ಮಸಾಲಾ ಕರಿ (ಫ್ಲೋ ಪ್ರೋಟೋ)

ಹಲಸನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗೃಹಿಸಲು ಆಗಲೀಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಂದೂ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನೂ ನಡೆಸಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯಮಟ್ಟಕೆ ಒಯ್ಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ.

ಉತ್ತಪಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪ್ರತೀಯಿ? “ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರಶ್ನಂ ಬಂತು. ಹಲವರು ಈ ಅಡುಗೆ ಸವಿಯಲ್ಲಿರುವೆ ಎರಡನೆ ಬಾರಿ ಬಂದರು. ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಹಣ್ಣಿನ ರುಚಿರುಚಿ ತಯಾರಿಗಳ್ಯಾವುವೂ ಈ ವರಗೆ ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಅಗಿರಲಿಲವಲ್ಲಾ?”, ಉತ್ತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುನೀಲ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಗಿರಾಕಿಗಳು ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಎನು ಹೇಳಿದರು? “ಅತಿಥಿಗಳು ಯಾರೂ ಹಲಸಿನ ಈ ಧರದ ಮೇನು ಸಾರ್ ರೆಸ್ತ್ರೋರೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಉಂಟಾಗಿಸಿದರೇ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೂ ಹೊಸಹೊಸ ಡಿಶ್‌ಗಳ ರುಚಿ ನೋಡುವ ಉತ್ಸತ್ಯಯಿತು. ವೆಚ್ಚೆ ಮತ್ತು ನಾನ್-ವೆಚ್ಚೆ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ಗುಂಪುಗಳು ಈ ಅನನ್ಯ ಪ್ರಯುತ್ಪವನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು.”

ಆದರೆ ದುರದ್ದ್ರಷ್ಟವಶಾತ್, ಒಳ್ಳೆ ಯಶಸ್ವಿನ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಮಚಾನ ಮಲಾಡ್‌ಗೆ ಜಾಕ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್ ನಡುವೆಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಎನು ಕಾರಣ ಗೊತ್ತೇ? ‘ಒಳ್ಳೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ

ಕು ವರಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯಮಟ್ಟಕೆ

ತರೆದುಕೊಳ್ಳದ ಹಲಸಿನ

ಅಡುಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮುಂಬಯಿಯ

ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲೇ ಜಯಭೇಕಿ

ಹೊಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ...

ಮುಂದೆಯೂ ಇವರು ಜಾಕ್ ಫುಸ್ಟಿವಲ್ ನಡೆಸಲಿದ್ದರೆಯೇ? ‘ಮುಂದೆ ನಡೆಸಲಿರುವ ಬೇರೆಬೇರೆ ಫುಸ್ಟಿವಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಜಿಂತನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ವರಗೆ ವಿನ್ಯಾಸಿಸಿದರೂ ಮಾಡಿದಿದ್ದರೂ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರೇತಾಧಿಕಾರ ಗಮನಿಸಿ ನಾವು ಮುಂದೆಯೂ ಜಾಕ್ ಫುಸ್ಟ್ ಮಾಡಬಹುದು.’

– ಅ.ಪ.

ಶಿರಿಕೆ ‘ಕದಂಬ’ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಮತಾ ಭಟ್ಟರಿಂದ ಮೂರು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಗೆ ಭಟ್ಟೆಪ್ಪೆವಿಧ್ಯ ತಯಾರಿ. ಮಂಗಳಾರು ಕೇವಿಕೆ. ಆಶ್ರಯದ ಕೇರಳ-ಕನಾಟಕಗಳ ಈ ವರಷದ ಮೌಲ್ಯಂದನೇ ಹಲಸಿನ ಮೇಳದ ವೇಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಬಂದು.

ವಲಸಿನ ಚಿಪ್ಪನ ಗುಡ್ಡೆ

“ಹಲಸು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಅಗಾಧ”

ತಿರುವನಂತಪುರದ ವಿಶ್ವನ್ ಹೋವ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರೇಕ್ಷೆ, ಲಿ.ನ ಎನ್.ಆರ್.ಪಿಳ್ಳಿ ಹಿಂದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ, ಸಿಂಗಾಪುರ, ಮದ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ಬೆರಟಿ ಮತ್ತು ಚಿಪ್ಪನ ರಪ್ತಾ ವ್ಯಾಜುತ್ತಿದ್ದರೂ. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಈಗ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಎನ್.ಆರ್.ಪಿಳ್ಳಿ

‘ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಿರುವ ಒಂದೆ ಅನಾನುಕೂಲತೆ ಹಲಸು ಸೀಸನಲ್ ಬೆಳೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಫಿಳ್ಳೆ ಈಗ ತಿರುವನಂತಪುರಂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾರು ಜಿಲ್ಲಾಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಚಿಪ್ಪನ ಮಾರುಕಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕಿಲೋಗ್ 100ರಿಂದ 120 ರೂ. ಬೆಲೆ. ಈ ವ್ಯವಹಾರ ಒಳ್ಳೆ ಲಾಭಕರ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕ್ಕೆಂಟಾಲ್ ಖಾಲಿ. ಏದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚಿಪ್ಪನ ರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಇವರು ಬೇಡಿಕೆ ಏರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆಯದೇ ಮೀತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಹಲಸಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿ ಮಾರುಕಟ್ಟಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಅಗಾಧ. ಈಗ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಪ್ರತಿಫಲ ಏನೂ ಸಾಲದು. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ್ದು, ಸಂಶೋಧನಾ ಕೆಂದ್ರಗಳು ಹಲಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆ ಉದ್ದಿಮೆದಾರಿಗೆ ತಲಪ್ಪತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಒಳ್ಳೆಯಿಂದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಮಿತ ದರಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆಗಿಸಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಿಪ್ಪನ ತಯಾರಿಗೆ ಮೊದಲು ಸೋಳಿಯನ್ನು ಬಿಸಿಲನ್ನಿಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ‘ಇದರಿಂದ ಇಂಥನ್ನು ಉಳಿದರೂ ಹೀಗೆ ವಾಡದ ಚಿಪ್ಪೇ ರುಚಿ.’ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ತೈತಿಯಿಲ್ಲದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಚಿಪ್ಪನ್ನು ‘ಬಾಂಡ್’ ಮಾಡಲಿವಂತೆ.

‘ಸ್ವೇಚ್ಛೆ, ಅಮೆರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿ ಗುಜ್ಜೆ (ಎಳೆ ಹಲಸು), ಹಲಸಿನಹಣ್ಣು, ಬೀಳಗಳನ್ನು ಸರಿಸ್ಕಿಸಿ ಸೂಪರ್ ವ್ಯಾಕೆಟುಗಳಲ್ಲಿ ಡಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುತಾರೆ. ಸಿಂಗಾಪುರದಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಪರಿಮಳದ ರಸ್ಕು ಜನಪ್ರಿಯ’ ಎಂದು ಬೋಬ್ಪುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ♦♦♦

ಪತನಾಂತಿಪ್ಪದ ಕೋಳಂಬೆರಿಯ ವ್ಯಾನಾಡ್ ಎಕ್ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್‌ನ ಶಾಜಿ ಮ್ಯಾಥ್ಫ್ಲೋ ಆಹಾರೋತನ್ನು ರಪ್ತಾಗಾರರು. ಕಳೆದ ಒಂದು ದತಕದಿಂದ ಯೂಕೆ, ಯೂರೋಪ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಾಳಕಾಯಿ ಚಿಟ್ಟನಿಂದ ತೊಡಗಿ ಹತ್ತಾರು ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಕಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಜಾಕ್ ಜಿಪ್ಪೋ ಇವರು ಕಳೆಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪನ್ನ: ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಟಿನ್. ತಿರುವನಂತಪುರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಸಗಟು ಖರೀದಿ. ಕಿಲೋಗ್ 70 ರೂ.

ಶಾಜಿ ಮ್ಯಾಥ್ಫ್ಲೋ

ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಟಿನ್ ಬಿಪ್ಪ್ ರಪ್ತು

ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲ. ‘ಚಿಟ್ಟಿಗೆ ದಿಮಾಂದ್ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಒಳ್ಳೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಿಕ್ಕರೆ ಇಲ್ಲೇ 120ರಿಂದ 150 ರೂ.ಗೆ ಮಾರ್ಪೋಸುತ್ತಿದೆ.’

ತಯಾರಿಸುವವರೇ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡದ ಕಾರಣ ಆ ಕೆಲಸ ತಮಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬಳಗೆಟ್ಟಪ್ಪು, ಅಂತುಡೊಂಕಾದದ್ದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ತೆಗೆದಾಗ 15% ಹೇಗೆನುತ್ತದೆ.

ಇವರ ಖರೀದಿದಾರಿಗೆ ಯೂರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 850 ಜಿಬ್ಲೆಟೆಗಳಿವೆಯಂತೆ. ‘ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತಾಳಿಕೆ ಇರುವ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಯಾವ ಹಲಸಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಇದ್ದರೂ ರಪ್ತು ಮಾಡಬಹುದು.’

ಬದು ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ಸೋಳಿ, ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥ ಮೊದಲಾದ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಪ್ರೌಜನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಹಲಸಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಯೂರೋಪ್‌ಗೆ ಕಳೆಸಿದ್ದರಂತೆ. ಆಗ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು ಈಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ ಎಕ್ಸ್ಪೋರ್ಟ್ ಎಂದಿತ್ತು. ಪ್ರಮಾಣ ದೊಡ್ಡದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈ ಹೆಚ್ಚಿ ಇತರ ರಪ್ತು ದಾರರಿಗೆ ಸೂತ್ರೆ ಕೊಟ್ಟಿತು ಎಂದು ನೇನೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಚಿಪ್ಪನ ತಯಾರಿಗೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಮೆಶಿನೆ ಅಗಕ್ಕಿವಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಶಾಜಿ. ಉರಳ್ಲೇ ಹಲಸಿನ ‘ರೆಡ್ ಟು ಜಿಟ್’ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಮಾರುಕಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಕನಸಿದೆ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾಕ್ ಮಂಚೂರಿಯನ್ ಮತ್ತು ಹುಂಬಳಪ್ಪಮ್ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು. ಕಾಡುದಾಲ್ಲಿನೆ (ಮಲೆಯಾಳದಲ್ಲಿ ‘ಪಳಣ’) ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಚಿಟ್ಟು ಬೇಯಿಸುವ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ್ನು ಕಡುಬಿಪ್ಪು. ಕೇರಳದ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ. ‘ಪ್ರಿಜ್ಜೆನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಎರಡು ದಿನ ಮಾರಬಹುದು’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಶಾಜಿ.

ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕ್ಕೆಂಟಾಲ್ ಹಹ ಹಲ್ಲು

ಕೇರಳದ ತಿರುವಲ್ಲದ ಬಳಿಯ ಮಾನಾರ್ ಚಿಕ್ಕ ಪೇಟೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಧಾಮ್ಪುನ್ ಬೇಕರಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಿಂಡಿಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿ. ಇವರು ಸೀಸನವಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ಹಲ್ಲು (ಹಹ ಹಲ್ಲು) ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಕಿಲೋಗ್ 120 ರೂ. ಪ್ರತಿದಿನ ಮೂರು ಕ್ಕೆಂಟಾಲ್ ಮಾರಾಟಿ.

ರುಬ್ಬುಲು ಯಂತ್ರ ಸೀಸನವುದಕ್ಕೂ ಬೆಲೆ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿ ತಯಾರಿ ತಪ್ಪುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ‘ತಯಾರಿಸಲು ಕಷ್ಟ ಇರುವ ಉತ್ಪನ್ನ ರುಚಿರುಚೆಯಾಗಿದ್ದು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಿಕ್ಕರೆ ಭಯಂಕರ ದಿಮಾಂಡ್. ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತರಪ್ಪು ಹಲ್ಲು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮೊದಲೆ ಪ್ರೋನ್ ಮಾಡಿ ಹತ್ತು ಕಿಲೋದ ಟಿನ್ನೇ ಬುಕ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಮಾಲಿಕ ಜಗನ್ ಧಾಮ್ಪು.

ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ಹಲ್ಲು ಮಾಡಿ ಮಾರುವವರು ಕಡಿಮೆ. ‘ಇದಕ್ಕೆಂದೇ ದೂರದಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸ್ಯನಟ ಜಗದಿ ಶ್ರೀಕುಮಾರರ ಮಗನ ಮದುಗೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.’

ಹಹ ಹಲ್ಲು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಲು ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಜಗನ್ ಬೇಸರ್. ಸೀಸನವಲ್ಲಿ ಕಾದಿಟ್ಟ ವರ್ಷ ವಿಡೀ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೇವಿಕೆಗಳ ಗೃಹವಿಜ್ಞಾನ ತಜ್ಜೀರುವುದು ನೇಡುತ್ತಿರುತ್ತಿರು. ಬಹುಶಃ ಈ ವರ್ಷವೇ ಯಶಸ್ವಿ ಸಿಕ್ಕೆತು’ ಎಂದುತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ♦♦♦

ಕೆಲಸಗಾರರ ತೀವ್ರ ಅಭಾವದಿಂದ ಚಿಂತನಾಗಿ
ಪವರ್ ಸೇಯರ್ ಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದೆ. ರೂ.
6,750 ತತ್ತ್ವ ಅಷ್ಟೇ ಪವರ್ ಸೇಯರ್ ಖರೀದಿಸಿದೆ.
ಇದರೊಂದಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರೇಶ್ರೋ ವೆಸೆಲ್ ಮತ್ತು
ಕಂಟ್ಲೋಲ್ ವಾಲ್ ಅಥವಾ ಅನ್‌ಲೀಡರ್ ವಾಲ್
- ಇವರೆಡರಲ್ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು
ಆರಿಸಲೇ ಬೇಕಿತ್ತು.

ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾರ್ಲೋಚಿಸಿ ಅನ್‌ಲೀಡರ್

ಪವರ್ ಸೇಯರಿಂದ ಸಿಂಪಡಣೆ ಹಗುರ

● ಕ್ರಿಷ್ಟರಾಜ್ ಗಳಿಯಾಲ್

ವಾಲ್ ಅರಿಸಿದೆ. ಸಿಂಪರಣೆ ನಿಲ್ಲಿದ ತಕ್ಷಣ ಒತ್ತಡದ
ತೀವ್ರ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನನ್ತಕೊಲತೆ
ನಿವಾರಿಸಲು ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಮನ: ಹಿಂಡಕ್ಕೆ
ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಇದುವೇ ಸೂಕ್ತ ಎಂಬ
ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೆಚ್ಚಿನವರದಾಗಿತ್ತು.

ನಂತರದ ಹಂತ - ಪವರ್ ಸೇಯರಿಗೆ ಯಾವ
ರೀತಿ ಕಾಲನೆ ಕೊಡುವುದು ಎಂದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ
ವಿಲ್ಲಿಯಸ್‌ ಎಂಜಿನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಲು
ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಎಂಜಿನ್ ಎಲ್‌ಫಿಜಿಯಲ್‌ನ್ನಿ
ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಪರಿಕರಗಳಿಗೆ
ಬಿದ್ದ ವಿಚ್ಯಂತಿಸಿದೆ.

ಎಲ್‌ಫಿಜಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಹೊದಲೇ
ಎಂಜಿನ್‌ನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಾಗಿಕೊಂಡು
ಸೀಮೆಂಟ್‌ಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಎರಡು
ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ತೋಟಕ್ಕೆ ಸಿಂಪಡಣೆ
ಮಾಡಿ ನೋಡಿದೆ. ಪವರ್ ಸೇಯರ್ ತಯಾರಕರ
ಸೂಚನೆಯಂತೆ, ಅದರ ಗರಿಷ್ಟ ಮಿತಿಯಾದ 950
RPM ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತೇ ಮೇರದಂತಿರಲು ಎಂಜಿನ್‌ನನ್ನು
ಕನಿಷ್ಠ ಮುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಿಂಪರಣೆ
ಒತ್ತಡಪ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ದ್ರಾವಣ ಕಂಟ್ಲೋಲರಿನಿಂದ
ವಂಜಿನ ಹನಿರುಂತೆ (mist spray)
ಹಂಚಿಮೋಗಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಎಲ್‌ಫಿಜಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಎಂಜಿನ್ ವೇಗ
ಇನ್ನೂ ಇಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪರಣೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.
ಸೀಮೆಂಟ್‌ಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸಿದರೆ ಎಲ್‌ಫಿಜಿಯಲ್ಲಿ
ನಡೆಸಿದಾಗ ವೂಡಲು ಆಗುವಷ್ಟು ವಿಶಾಲ
ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವೇಗ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ.
ಎಲ್‌ಫಿಜಿ ಮಿತವ್ಯಯವೂ ಹೌದೆನ್ನು.

ಎಂಜಿನ್‌ನನ್ನು ಪರಿಸಿನೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವ
ಕಪ್‌ಲ್ ಪ್ರಲ್ಯಾಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದೆ. ಬದಲಿಗೆ
ಎರಡು ಇಂಚಿನ್ 'A' ಸೆಕ್ಕ್‌ ಟೂ ವೇ ಪ್ರಲ್ಯಾ
(ಎರಡು ಬೆಲ್‌ ಹಾಕುವಂತಹದ್ದು) ಖರೀದಿಸಿ
ಲೇತೋನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಸರಿಯಾಯ್ತು.
ಸೇಯರ್ ಮತ್ತು ಎಂಜಿನ್ ಎರಡನ್ನೂ ಕೂರಿಸಲು
ಕಬ್ಜಿಂದ ಪಟ್ಟಗಳನ್ನು (channel) ಅಳವಡಿಸಿ

ಕೊಂಡೆ.

ಇವತ್ತು ಮೀಟರಿನ ಮೂರು ಸೆಟ್ braided
hose pipe (8 ಮಿಮೀ.) ಅಳವಡಿಸಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ
ವುಂಬರು ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಅನುಕೂಲ
ಕಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿವಾದವು ಬಾಲ್‌ವಾಲ್‌
ಅಳವಡಿಕೆ. ಪ್ರತಿ ಸಲ ವಿರಾಮ ಹೊಡುವ ಮುನ್ನು
ಪವರ್ ಸೇಯರನ್ನು ಬರಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಶ್ ಮಾಡಿ

ಇನ್ನೊಂದು ಹೈಪಿನ ಪುಂಡನ್ನು ಕಂಟ್ಲೋಲರ್ ಇಲ್ಲದೆ
ಬರಿ ನಾಜೋಲ್ ಹಾಕಿ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇದನ್ನು ಬಳಸಿ ಯಂತ್ರ ಬಾಲನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಪ್ಲಾಶ್ ಹೊತ್ತು
ಸ್ವಲ್ಪ ದ್ರಾವಣ ಪುನಃ ಡ್ರಮ್ಮನೋಳಕ್ಕೆ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ
ಬೀಳುವಂತೆ ವಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ
ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಹೈಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಕಡಡಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಯಂತ್ರ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಪವರ್
ಸೇಯರಿನೊಂದಿಗೆ ಸಿಗುವ standard accessories
ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲವು ಬಿಡಿಭಾಗಗಳೂ
ಬೇಕಾದವು.

ಈ ಯಂತ್ರ ಬಳಸಿ ಮೂವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ
ಜನ ಸಿಂಪಡಿಸಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಂತೆ ಕೆಲಸ
ಅಪವ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೋಮ್ಮೆ ಬಿಬ್ರ ಸಿಂಪಡಣೆ
ಬೇಗ ಮುಗಿದರೂ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಮುಗಿಯಿದ ಕಾರಣ
ಇವರು ಸುಮ್ಮನೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ 2 ಅಧಿವಾ
3 ಜನ ಸೂಕ್ತ. ನನ್ನ ಈ ಅನುಭವವು Aspee
power sprayer model PS-18 ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ
ಸೀಮಿತ.

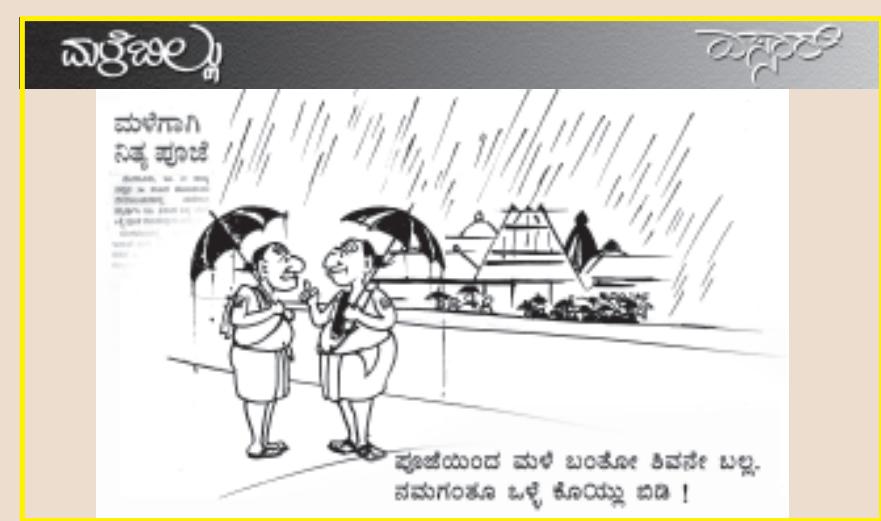
ಯಂತ್ರ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲು ಸಮೀರ ರಾವ್
ತಯಾರಿಸಿದಂತಹ ತಳ್ಳಿಗಾಡಿಯೇ ಉತ್ತಮ. ಈಗ
ನನಗೆ ಜೋಡೋ ದ್ರಾವಣದ ಹೋಲು ಇಲ್ಲ.
ಅದನ್ನು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ
ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಿರಿಕಿರಿಯೂ ಕೂಡಾ ಕೆಲಸಗಾರರೂ
ಖುಷಿತಿ.

ಹಿಂದೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಗಟೋರ್ ಪಂಪಿಗೆ ಗಾಳಿ
ಹಾಕಲು ಮೂರು ಜನ ತಿಳಿದು. ತಂಬಾ ನಿಧಾನ. ಕನಿಷ್ಠ
ಒಬ್ಬ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಟೋರ್
ಪಂಪಿನ ರಿಪೇರಿ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಈಗಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಮೂವರು ಸಿಂಪಡಿಸುವಾಗ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ
ಬೇಕಾದ್ದು ಒಬ್ಬ ಮಾತ್ರ. ಅದೂ ದ್ರಾವಣ ತಯಾರಿ,
ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ. ನಡುನಡು ವೆ
ಸನಿಹದಳ್ಳೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು.

ಲೇಖಕರ ದೂರವಾಣಿ
(08251) 287 353;

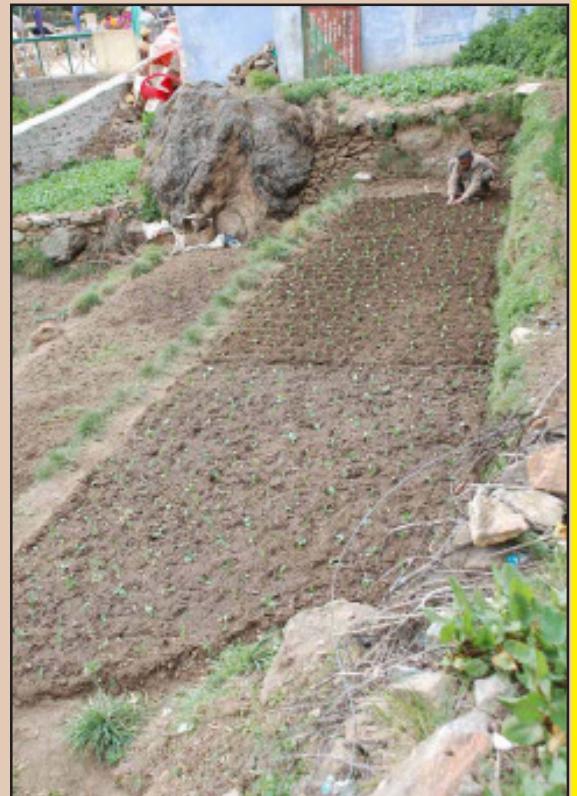
krgiliyal60anizer@gmail.com

ಮಣಿನಹ್ಲೀ ಮಣಿದ್ರಾವಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ

● ಚಿ.ಆರ್.ಹನುಮೇಶ

‘ನಿಂವ ನಿಜಕ್ಕೂ ಧೀರರು...’

ಹಾಗೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗ ಫಿದೋಸ್ ಮುಗುಳ್ಳಕ್ಕು ಹೇಳಿದ. ‘ನಮಗೇನೂ ಹಾಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೀನಿಂದಲೂ ಹಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ...’

ಹಿಮಾಲಯ ತಪ್ಪಲಿನ ಗಡವಾಲ್ ಪರವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಕೃಷಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಪರೂಪದ್ದು.

ಪರವತ ಪ್ರದೇಶದ ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರು ಓಡೋಡಿ ಹೋಗುವುದು ಸಹజ. ಅದಕ್ಕೆ ತಡೆ ಹಾಕಲು ಇವರು ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ ಕಲ್ಲು- ಮಣ್ಣಗಳ ಬದುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ತಾವೇ ವರ್ಷಕ್ಕೊಳ್ಳುವುದು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಗೋಧಿ, ಹೂಕೋಸು ಇನ್ನಿತರ ತರಕಾರಿ ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು. ಸರ್ಕಾರದಿಂದೇನೋ ಕೃಷಿಯ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಡಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ‘ಆದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಅದು ತಲುಪುವುದೇ ಇಲ್ಲ’- ಮಾಮಿಕವಾಗಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ ಫಿದೋಸ್.

ಈ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಬಂದು ನೆಲಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪಾಠ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ವಾಟಾ ಶೆಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂದರೆನೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಈ ಮಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಮಣಿನಹ್ಲೀನಿಂದಲೇ ಮೂಡಿಬಂದ ಮಣಿದ್ರಾವಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಧೆ ಇಲ್ಲಿನದು.

‘ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತಂತ್ರಗಳ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ‘ಪುಷ್ಟಕ್ಕಿಣಿ ನಮ್ಮಿಂದಾಗದು’ ಎಂದು ಹಲವು ರೈತರು ವಿಮುವಿರಾಗುತ್ತಾರೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಆಶಾ ಶೇಷಾದಿ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗಳಿಗೆ ಜತೆ ಪುಷ್ಟಕ್ಕಿಣಿಯಲ್ಲಾಗೆದ್ದಿರುವ ಇವರ ಮನೋಸ್ಥಿರಿಯೂ ಹಿಂದೆ ಹೀಗೆಯೇ ಇತ್ತೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಶಾರೆ ಪತ್ತಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಶೇಷಾದಿಯವರ ಕಿರಿಮಾತು ಮಹತ್ವದ್ದು ‘ಪುಷ್ಟಕ್ಕಿಣಿಯನ್ನು ಹೇಳಸಿದ್ದಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕೃಷಿಕರು ಮೊದಲಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೈಸುಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ ಕೈಬಿಡದೆ ಅದನ್ನೇ ಸವಾಲಾಗಿ ತಿಗೆದುಕೊಂಡು ಪುಷ್ಟಕ್ಕಿಣಿಯ ಒಂದೊಂದೇ ಮೆಟ್ಟಲೆಗೆ ಇವರ ಸಾಹಸ ಹೊಸಬರಿಗೆ ಸ್ಥಾತ್ಮಿಯೂ ಹೌದು, ಪಾರವೂ ಹೌದು.

ಅಳುಕು, ಅಡಿಕೆಗಳ ನಡುವೆಯೇ ಗೆದ್ದ

ಆಂಧೂರಿಯಂ ಕೃಷಿ

ಆಂಧೂರಿಯಂ ಹಾಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ

ಆರ್ಕಿಡ್ ಮಾರಿನೊಂದಿಗೆ ಆಶಾ ಶೇಷಾದಿ

ವಾರುಕಟ್ಟೆಗೊವ್ವೆ ಭೇಟೆ ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲೇಬೇಕು. ಬಳಿಕ ತನ್ನ ನೆಲ, ಜಲ, ಉಷ್ಣಾಂಶ, ತೇವಾಂಶಗಳು ಸೂಕ್ತವೇ ಎಂಬ ನಿರ್ದಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನಿರಂತರ ಅಧ್ಯಯನ

‘ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಗಾಗುತ್ತೋ ಏನೋ’ ಎಂಬ ಅನುಮಾನದಿಂದಲೇ 1998ರಲ್ಲಿ ಆಂಧೂರಿಯಂ ಕೃಷಿಗೆ ನಾಂದಿ. ಅನುಭವದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕೈಸುಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದು ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ. ‘ಹಾಕಿದ ಬಂಡವಾಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುತ್ತದೆಲ್ಲಾ’ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅನುಭವಗಳ ಬೆಂಬು ಹತ್ತಿದರು; ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ದೇಶ ಸುತ್ತಿದರು.

ಹಾಲೆಂದೂ, ಇಸ್ಕೇಲ್, ಶ್ರೀಲಂಕಾಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸ. ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಪರ್ಕ, ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಪತ್ರಿಕೆ ಓದು.

ಆಂಧೂರಿಯಂ ಹಾಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ

ನಗರಗಳಲ್ಲೇ ಬೇಡಿಕೆ. ಪಂಚತಾರಾ ಹೋಟೆಲ್, ಸಭಾವೇದಿಕೆ – ಮದುವೆ ಮಂಟಪಗಳ ಅಲಂಕಾರ, ಗ್ರಾಮಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಗೆ – ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ. ಮಾರ್ಪಾಂದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಸಿದವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಹತ್ತೋ ಹದಿನ್ಯೇದೋ ರೂಪಾಯಿ ನಗರ ಸೇರಿದಾಗ ನಾಲ್ಕೆಡು ಪಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರಿಗಾಗಿ ಕಾದು ನಿಲ್ಲುವ,

● ನಾ. ಕಾರಂತ ಪೆರಾಚಿ

ಮುಂದಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜಾಲಗಳು ಇವೆ. ಮೇಲ್ಮೈಬೆಳೆಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯವಾಗದಪ್ಪು ಇವು ಜಟಿಲ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಮಾತುಕೆತ್ತೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮುದ್ರೆ ಒಮ್ಮೆ ತಿಳಿಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತೆ ಈಜುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಬೆಳೆಸುವತ್ತ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬಲವುಗಳ ಬಗ್ಗೆಂದು ಕಣ್ಣಿ ಬೇಕು. ಆದೇಶ ಬಂದಾಗ ಮೊರ್ಯೆಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ‘ಹಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬರುವಲ್ಲಿನ ತನಕವೂ ರಿಸ್ಕ್ ಇದೆ’!

ಆರಂಭಿಕ ಬಂಡವಾಳ ಹೆಚ್ಚು

ಆಂಧೂರಿಯಂ ಕೃಷಿಗೆ ಮಳೆನಾಡಿನ ಮಳೆಗಾಲದ ವಾತಾವರಣ ಸೂಕ್ತ. ಉಳಿದ ಖಾತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಂತಹುದೇ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ವರ್ಷಾಪೂರ್ಣ ಹೂ ಕೊಯ್ಯಬಹುದು! ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ರ್ ಎಕರೆ ಜಾಗದ ಹೂ ಕೃಷಿಯ ಬಂಡವಾಳದ ಅಂದಾಜು ಹೀಗಿದೆ: 15,000 ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 13 – 14 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಹಿನ್ನರು ಮನೆಗೆ 9 ಲಕ್ಷ, ನೀರಾವರಿಗೆ 3 ಲಕ್ಷ, ಇತರ ಪೆಚ್ಚಿಗಳಿಗೆ 1 – 2 ಲಕ್ಷ – ಹೀಗೆ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ 25 – 30 ಲಕ್ಷ ಬೇಕು.

ಒಂದು ಗಿಡ ವರುಪಕ್ಕೆ ಆರು ಹೂ ನೀಡಬೇಕು. ಹದಿನ್ಯೇ ಸಾವಿರ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೂ. ಒಂದು ಹೂವಿಗೆ ಕನಿಪ್ಪು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಸಿಕ್ಕರೂ ವರುಪಕ್ಕೆ ಬಂಭತ್ತು

ಲಕ್ಷ. ‘ಹಾಕಿದ ಬಂಡವಾಳ ಸರಿ-ಸಮವಾಗಲು ಮೂರು ವರುಷ ಬೇಕು. ನಂತರವೆಷ್ಟೇ ಲಾಭ!’

ಉಪ್ಪತೆಯ ಸೂಕ್ತಗಳು

ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಅಂಥೂರಿಯಂನ ಯಶಸ್ವಿ ತಾಪಮಾನ 14 - 30 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್, ತೇವಾಂಶ 60 - 80 ಡಿಗ್ರಿ.

ಅಂಥೂರಿಯಂ ಗಿಡ ಒದಗಿಸುವ ಏಜೆಂಟರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹಾಲೆಂಡ್‌ನಿಂದ ತರಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಮೊರ್ಯೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಶಾ ನೇರವಾಗಿ ಹಾಲೆಂಡ್‌ನಿಂದಲೇ ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಗಿಡ ನೇರಳು ಮನೆ ಸೇರುವಾಗ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ 85 - 110 ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ 10 - 12 ವರುಷಕ್ಕೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ!

ಆಮದಿತ ಗಿಡಗಳು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯಂ

ನೇರಳುಮನೆಯ ವೈಷ್ಪದಿಕ ಹೋಟಮತ್ತಿರುವ ಕೆ.ಎಸ್.ಶೇಖಾದಿ

ಹೆಚ್ಚಾಗಲೂ ಭಾರದು, ಕಿಂಮೆಯಾಗಲೂ ಭಾರದು. ಇದನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸುವ ಜಾಣ್ಣ ಮುಖ್ಯ.

ನೇರ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳಬಾರದು, ತೇ.75 ನೇರಳು ಬೇಕು, ಮಳೆಯ ಹೊಡೆತ ಬೀಳಬಾರದು, ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಗಾಳಿಯಾಡಬೇಕು, ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿದುವ ಮಾಡುವ ಬೇಕು - ಇವಿಷ್ಟನ್ನು ಅಂಥೂರಿಯಂ ಬೇಡುತ್ತದೆ.

ಪುಷ್ಟುಕೃಷಿಂಧನ್ನು ವೃತ್ತಿಪರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿದ್ದರೆ ಹಸಿರು ಮನೆ ಆವಶ್ಯಕ. ನೇರ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ, ನೇರಳಾಗಿ ನೇರಳು ಬಲೆಯ ಸೂರು. ಮಳೆಯ ಹೊಡೆತದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಲೆಯ ಕೆಳಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆ.

ಉತ್ತಮ, ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಹೂಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಂಗಾಂಶ ಕಸಿಯ ಗಿಡಗಳೇ ಬೇಕು. 6 - 8 ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ ಗಿಡಗಳ ಆಯ್ದು ಕೆಳಗಡೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಸಿದಂತೆ 1.2 - 15 ಮಿ. ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ಬಂದೂವರೆ ಎಕರೆ ನೇರಳು ಮನೆಯಡಿ ಮಾತ್ರ. ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪನ್ನು ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ಕವಚಿಟ್ಟು ಅದರ ಮಧ್ಯ ಸಸಿ ನಾಟಿ. ತೇವಕ್ಕಾಗಿ ತೆಂಗಿನ ನಾರು, ಹುಡಿ. ಹನೀರಾವರಿ ಮೂಲಕ ನೀರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದ್ರವಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉಣಿಸುವುದು ವಿಶೇಷ.

ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೂನಾ, ದೆಹಲಿಗಳಲ್ಲಿ

ಅಂಥೂರಿಯಂ ಗಿಡ ಒದಗಿಸುವ ಏಜೆಂಟರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹಾಲೆಂಡ್‌ನಿಂದ ತರಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಮೊರ್ಯೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಶಾ ನೇರವಾಗಿ ಹಾಲೆಂಡ್‌ನಿಂದಲೇ ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಗಿಡ ನೇರಳು ಮನೆ ಸೇರುವಾಗ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ 85 - 110 ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ 10 - 12 ವರುಷಕ್ಕೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ!

ಆಮದಿತ ಗಿಡಗಳು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯಂ ನೇರಳು ಬಲೆಯ ಸೂರಿನ ಕೆಳಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಶೇಡ್ ನೆಟ್‌ನ (ಫರ್ಮಲ್ ಸ್ಟ್ರೀನ್) ಪದರ. ಇದರಿಂದಾಗುವ ಅನುಕೂಲತೆ ದೊಡ್ಡದು. ಇದು ಭಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಬೇಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತಂಪುಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದಂತೆ. ಈ ಪದರದ ಕೆಳಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ನೇರಳು ಬಲೆ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಿಂಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದರೆ ಗಾಳಿಯಾಡಲು ಅನುಕೂಲ. ಇದು ಉಪ್ಪಾಂಶ ಸಮತೋಲನದ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಾಯ.

ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಉಪ್ಪಾಂಶ ಹಿಡಿತಕ್ಕ ಬಾರದೆ ಇಡ್ಡರೆ ನೇರಳು ಬಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸುವ (ಫಾಗಿಂಗ್) ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ‘ನೀರನ ಹನಿಗಳು ಚಿಮುವಾಗ ಹಿಮು ದಟ್ಟೆಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ’ ಈ ನೀರು ಮೇಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇರ್ಯ ಮೂಲಕ ಮನೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಸಾಮಾನ್ಯದ ಕ್ಷಾಂಕ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕೆರೆಯ ನೀರು ಕೆರೆಗೆ ‘ಗಿಡಗಳು ಉಣಿಸಿದ ದ್ರವಗೊಬ್ಬರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಿಡಗಳು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನೀರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಗಾಡ್‌ನಾಗೆ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಶೇಷಾದ್ದಿ.

ಕಿಂಪು ಸಾಮಾನ್ಯ

ನೆಟ್ಟಿ ವರುಷದಲ್ಲೇ ಹೂ ಬಿಡಲು ಆರಂಭ. ವ್ಯಾಪಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವರದನೇ ವರುಷದಿಂದ ಕೊಯಿಲು ಬಳ್ಳಿಯಿದು. ಮಾರ್ಗ ಬಣ್ಣ, ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಗಿಡಗಳು ಸದ್ಯಧಾರಿ ಬಳ್ಳಿದಿರುತ್ತವೆ. ‘ಉತ್ತಮ ಧಾರಣೆ ಸಿಗಲು ಹೂವಿನ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣ ಮುಖ್ಯ’ ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಯಾ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಕೊಯಿಲು. ಬಿಳಿ, ಕಂದು, ಕೆಂಪು..ಹಿಂಗೆ ಇಷ್ಟುತ್ತು ಬಣ್ಣಗಳ ವಿಧದ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆ. ಕಂಪಿನದರ್ದರು ಸಿಂಹಪಾಲು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಿನ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ವೋದಲ ಸಾಧಾನ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಗುವ ಇತರ ಬಣ್ಣಗಳಿಗೂ.

ಹೂವೇನೋ ಅರಳಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಯಿಲಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? - ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಪರಾಗಕೊಳವೆ (ಕ್ಷಾಂಡಲ್)

ಅಡಿಕೆ ಹೋಟದೊಳಗೆ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡ ಕೃಷಿ

ಫಲೆನೋಪ್ಸಿಸ್ (Phalaenopsis) - ಆರ್ಕಿಡ್ ಜಾತಿಯಲ್ಲೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ನೆಲವತ್ತು ಬಣ್ಣದ ಮೂವನ್ನು ಕೊಡುವ ಗಿಡಗಳವೆ. ಮಾರ್ಗ ಆಕಾರಕ. ಅಂಥೂರಿಯಂ ಜತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ‘ಇದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣಗಳಿವೆ’ ದುಬಾರಿ ಗಿಡ. ಒಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ 750 ರೂಪಾಯಿ. ಕುಂಡ ಸಹಿತವಾದರೆ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ. ಕಳೆದ ವರುಷ ಸಗಟಾಗಿ ರಿಲಯನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಒಂಟುರಂತೆ. ಒಳಾಂಗಣ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ.

ಮಂಜರಿ, ಕಾಡಿನೆಲ್, ಜಿನಜಾವಾ, ಸಾಂಗ್ ಆಫ್ ಜಮ್‌ಕ್ರಾ ಹಿಂಗೆ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಎಲೆಯು ಗಿಡಗಳು ಅಡಿಕೆಯಾದಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮಾರ್ಗ ಜತೆ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ. ‘ಹೂವಿನ ಕೃಷಿಯಂತೆ ಯಾವ ಆರ್ಕೆಯೂ ಇವಕ್ಕೆ ಬೇಡ. ಅಡಿಕೆ ಮಧ್ಯ ಅಂತರಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ನಮ್ಮವರು ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿಯ ವೆಚ್ಚ ಕೆಲಸ. ಉತ್ತಮನೆ ಮತ್ತು ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಷ್ಟಕೃಷಿಗೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮಷ್ಟಕೃಷಿ ಕಟ್ಟು’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಆಶಾ.

ಆರ್ಕಿಡ್‌ಗೆ ಅದು ಬೆಳೆದ ಕಾಡಿನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಮರದ ತುಂಡುಗಳು, ತೊಗಟಿಗಳು ಚಿಕ್ಕ ಬೊಡ್ಡೆಗಳು, ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಬೇಗನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಬೇಕೆಂದರುತ್ತವೆ. ತೊಟ್ಟಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಾಢ ಬಿಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಪುದಿಗೆ ತಲುಪಿದಂತೆ ಹಳೆದಿಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಶಿರಿಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮೂವು ಕೊಯಿಲಿಗೆ ಸಿದ್ಧ. 'ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣಕ್ಕಾಗೆ ಈ ಗುಟ್ಟಿಗೆತ್ತು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೊಯ್ದುದೇ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏರಾಡುವರೆ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ! ನಂತರ ಕ್ರಮೀಣ ಮಾನವ ಬಣ್ಣ ಮಾಸಿ, ಎಲೆಯ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಬಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದರೂ ಸಿಗುವುದು ಕಾಫಿಕಾಸು. ತಾಜಾ ಹೊವಿನ ಶೇ.10ರಪ್ಪು! ಇದನ್ನು ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಯಿಲನಲ್ಲಿ ಒಂದಪ್ಪು ಜಾಣಕಾಗಳು. ಮೂವನ್ನು ಎರಡು-ಮೂರಡಿ ಕಾಂಡ ಇರುವಂತೆಯೇ ತುಂಡರಿಸಿ, ನೀರಿರುವ ಬಕ್ಕೆನಲ್ಲಿದ್ದುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಮೂವನ್ನು ತೋಡು, ಕಾಂಡದ ಬುದ್ಧಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆ ಹತ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಸ್ತೀಕ್ ಟೊಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ರಬ್ಬರೊಬ್ಬಾಂಡ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮೂವಗೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಸ್ತೀಕ್ ಮುಂಡಾಸು! ಮಾನವ ಗಾತ್ರ, ಬಣ್ಣದಂತೆ ವಿಂಗಡಣೆ. ಇದಕ್ಕಿಂದೇ ತಯಾರಿಸಿದ ರಟ್ಟಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಭದ್ರ ಪ್ರಾಸ್ತೀಕ್. ಒಳಗೆ ಮೂಗಳು ಅಲ್ಲಾಡದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಗಮ್ಮ ಟೆಪ್ಪೆ ಬಂಧನ.

ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಅನಿವಾರ್ಯ

ಕೊಯ್ದು ಆಗಿ 15 – 20 ದಿವಸ ಹೂ ತಾಜಾತನ ಕೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಂಪುಪೆಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಓಕೆ. ಪ್ರಾಕ್ಟೆಕ್ ಮಾಡಿದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಬಸ್ ಮೂಲಕ ಮುಂಬಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಮುಂಬಳ್ಳಿಗೆ ನೇರ ಬಸ್ ಇರುವುದು ಇವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಗಂಟೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದ ಪಾಸೆಲ್ ಮುಂಬಳ್ಳಿ ತಲುಪಿದ್ದೆ ಮತ್ತೆ ಲ್ಲಾ ಸಲೀಸು. ಒಂದೇ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚಾಗಾರರ ಕೇ.

'ಬಸ್ ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ವೇಕೆ ಬಸ್ ಕ್ಕೆಕೊಟ್ಟರೆ, ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೂ ತಲುಪಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ನಷ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಕ್ಕಿಗೆ ಸಿದ್ಧದಲ್ಲಿದೆ ಲೆಕ್ಕದ ಮೀಟರ್ ಒಡುತ್ತದೆ. ತಕ್ಷಣ ಹಣ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೇ ಕಾಡಬೇಕು. ತಾಳೆ ಬೇಕು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಶೇಷಾದಿ.

'ಮಾರುಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಣ್ಣದ ಮಾನಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮೂರೆಸಲು ನಾವು ಶರ್ಕಾರದರೆ ಮಾಕ್ಕುಟಿಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಂತೆ' – ಅಶಾ ಅವರ ಅನುಭವ.

ಗಿರಾಕಿಗಳು ಒಂದೇ ಬಲವಿನವರೆಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಬಣ್ಣ ಇಷ್ಟ. ಬೇಕಾದ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಅದೇಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಬೇಕಿಗಾರರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕ ಸುತ್ತಾನೆ. 'ಆತ ಬೇಡಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಬಣ್ಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದು ಮೂರೆಸಿದರೆ, ಆತನಿಗೂ ವಿಶ್ವಾಸ ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ' ಅಕಾಲ ಮಿತ್ತವಿನಲ್ಲಿ ಮೂರೆಲ್ಲ ಸಿಗಬೇಕು? ಆಗ ದರ ಹಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. 'ಇಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನಿಗೆ ದುಪಟ್ಟು ಧಾರಣೆ ಲಿಸಿತೆ'

ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಶೇಷಾದಿ. 'ಪ್ರೇಮಿಗಳ ದಿವಸ' (ಖ್ಯಾಲಂಟನ್ಸ್ ಡೇ) ದಂದು ಕೆಂಪು ಹೊಪಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಬೇಡಿಕೆ. ಮೂರೆಸಿದಷ್ಟೂ ಅಭಾವವೇ!

ಅರಂಭದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡಲು ಶೇಷಾದಿ ದಂಪತ್ತಿಗಳು ಪಾಡು ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೂ ಉತ್ಪವಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಿ, ತವ್ಯಲ್ಲಿದ್ದ ವೆರ್ನೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಭೇಟಿ. ಮಾಹಿತಿ-ವಿನಿಮಯ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪರಿಚಯದ, ವ್ಯಾಪಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಿಗ್ಗತು. ಉರಿನಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಸೆಮೀನಾರ್, ಗೋಣಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ್ದರು.

ಮುಪ್ಪಕ್ಕೆಯಿಲ್ಲ ನಿತ್ಯ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಮನಸ್ಸು ಶ್ರದ್ಧೆ ಅಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿ ಒಡನಾಟಿ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಒಂದರೆಡು ದಿವಸ ಮರೆತು ಬಿಡುವ ಕೈಷಿ ಇದಲ್ಲ. ಸಾಂಪಾದಿಕ್ ಕೈ ಇವೆ – ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಮೂಡಿಕೆ.

*ತಾಪಮಾನ - ಉತ್ಪಾಂಶಗಳನ್ನು ಆಗಾಗೆ ಗಮನಿಸುತ್ತು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಮಾಡುವಾ, ನಾಳೆ ಮಾಡುವಾ ಎನ್ನುವೆಂತಿಲ್ಲ. ತುಂಬಾ ನಿಗಾ ಮತ್ತು ಶ್ರಮ ಬೇದುವ ಕೆಲಸವಾದ್ದರಿಂದ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹೆಗಲೊಡ್ಡುವದಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅಶಾ.

ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗದ ಅನೇಕ ಕೈಷಿಕಿರು ಸೋಶಿದ್ದಾರ್. ಇಶ್ತೀಚಿನ ಬಿಡಾರು ವರುಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಏರಿಲ್. ಬೆಳಿಗಾರನೇ ನೇರವಾಗಿ ಮಾರುವುದೇ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ. ಆದರು ಪಳಗಿದ ಏಂಟಿಂಬಿಟ ಜಾಲ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಸ್ಕಾಟ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡುವುದೂ ಹರಷಾಹಸ. ಮಡಿಕೆಯಿಲ್ಲ 'ಕೋರ್ ಮಪ್ಪೆಬ್ರೆದ್ವೆಮ ಸಂಫ' ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಅಶಾ ಈ ಸಂಫದ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೌದು.

ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ

*ನಮ್ಮದು ತೀರಾ ಹಳ್ಳಿಯಾಗಿರುವುದು ಮುಪ್ಪ ಕೈಷಿಯ ಯಾವ ನಿರ್ವಹಣೆಗೂ ತೊಡಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೇದೆ ಸ್ಥಳ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದು ಕೈಷಿ ಮಾಡುವರಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸ್ಥಳ, ನೀರಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ನೋಡಿ. ಸ್ಲೇಪ್ ಹೆಚ್ಚೆ ಮಳೆ ಬರುವ ದಾಕೆ, ಲಾಕೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳಾರು, ಕಾಸರ್ಗೋಡು, ಹಾಸನ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥಾರಿಯಂ ಬೇಕೆಂಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಟ್ರೋನ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.'

ಉದ್ಯಾನಕಲೂ ಸಂಘ ಶೀಫ್ರವಹಳ್ಳಿ

ಶೀಫ್ರವಹಳ್ಳಿ ನಗರ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಕೈಪೂರ್ವ, ಮಾತೊಳಗಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಉದ್ಯಾನ ಕಲಾ ಸಂಘದ ಪ್ರೇರಣೆ. ನೂರಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು. ವಾರ್ಷಿಕ ಫಲಾರ್ಪು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಸ್ಥಾರ್, ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಂಘದ ಮಾನ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು ಇವರದೇ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ದಯಾನಂದ್. ಕಾರ್ಯಾದ್ವಿತೀ ಅಶಾ ಶೇಷಾದಿ, 'ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹೊದಾಗ ಮುಪ್ಪಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಡೆಯ ವಿಧಾನ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಹೆಗಿರಬೇಕು-ಹೆಗಿರಬಾರದು ಎಂಬ ಜಾಣಿನ ಸಂಪಾದನೆ ಸಿಕ್ಕು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅಶಾ. ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೆರುಗು.

ಮಪ್ಪಕ್ಕಿಂಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಯಿದೆ. ಗಡ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಂಪನಿ ಇದನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಬದಲಾಗುತ್ತಾರುವ ಒಳಪ್ಪೆ, ಆಗುಹೋಗುಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. 'ಇದುವರೆಗೆ ನಾವು ನಂಬಿದ ಕಂಪನಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕೈಷಿಯಲ್ಲಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅಶಾ.

'ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜತೆ ಹೊಲಿಸಿದಾಗ ದೇಶ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಮಂಚನಾಯಿಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಕನಾಟಕ ಸರಕಾರ, ಸಂಬಂಧಿತ ಕೈಷಿ ಏವಿಗಳಿಂದ ಮಪ್ಪಕ್ಕಿಂಗೆ ಮೇಲ್ತೈಪ್ಪ ಎನ್ನೆನೂ ಸಾಲದು' ಎನ್ನಲು ಮರೆಯಲ್ಲಿ.

ಅಶಾ ಅವರಿಗೆ ಆಷ್ಟೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು 'ಉತ್ತಮ ಕೈಷಿ ಮಹಿಳೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೂ ಅಂಗೀಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಮಪ್ಪ ಕೈಷಿಯಲ್ಲಿ ನೆರಳು ಮನೆಯ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಗಿಡಗಳ ಮೂರೆಕೆಗಳು ಹಗುರವಾದರೆ ಇದು ಹಚ್ಚು ಕೈಷಿಕರನ್ನು ಆಕ್ಷಿಸಬಹುದು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಮಪ್ಪಕ್ಕಿಂಗುಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರು ಒಂದಪ್ಪು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಅಶಾ ಆಷ್ಟಿಗೆ ಕ್ಷಮಿಸಿದಾಗಿ ದೇಶ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಮಂಚನಾಯಿಲ್ಲಿದೆ. ಅಂತಿಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನೀಡಿ ಕೊರವಿಸಿದೆ. ಕ್ಷಮಿಸಿದಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂರೆಕೆಗಳು ಹಾರುವಾದರೆ ಇದು ಹಚ್ಚು ಕೈಷಿಕರನ್ನು ಆಕ್ಷಿಸಬಹುದು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಮಪ್ಪಕ್ಕಿಂಗುಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರು ಒಂದಪ್ಪು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಅಶಾ ಆಷ್ಟಿಗೆ ಕ್ಷಮಿಸಿದಾಗಿ, ಅಂಚೆ : ಕನ್ನಂಗಿ,

(ಯಾ) ತುಡೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ,

08181– 241824 (ಅಶಾ ಶೇಷಾದಿ),

94481 23873 (ಕೆ.ಎಸ್.ಶೇಷಾದಿ)

kssheshadri@gmail.com

ನಿಜವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

ಕೈಷಿಗಾಗಿಯೇ ಇರುವ ಒಂದು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಕೈಷಿಕೆತ್ತಲಿದ್ದೀರ್ಲಿಯೇ ಸೂರ್ಯಕ ಸೇವೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಜೊಕ್ಕಳ ಭೇಟಿ ವಿವಾದ ಪುಂಟಾಯಿತು. ಇದರಘ, ಬರಿಂ ಮಸ್ತಕದ ಬದನೆಕಾಯಿ ಪಾರ + ನಿರ್ಧರ್ಖ ಸಂಶೋಧನೆಗಳೇ ಹೊರತು, ಸುಸ್ಥಿರ ಕೈಷಿಗೆ ಕೃಷಿ. ಮಾರಕವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೈಷಿವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಜಿಂತನೆ ಸಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯದ ಅನುಭವಗಳ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ, ಆತ್ಮಸ್ಥಯ ತುಂಬಿತ್ತಿರುವ ಅ.ಪ. ನಿಜವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ.

ವಿಷಣಿ

ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಎಲ್‌ಇಡಿ ಟೆಂಬಲ್ ಲ್ಯಾಂಪ್

ಎಲ್‌ಇಡಿ ಲೈಟ್‌ಗಳ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಿಗ್‌ಎಲ್‌ಕೋಂಪ್ಯೂನಿಕ್ಸ್ ಕೇರಳದ ಕೊಲ್ಲಾರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಕ್ಕೆ ಪೇಟೆ ಆಲಕ್ಕೋಡಿನ (ಬ್ರಿ.

ಅಪ. ಜನವರಿ 2009) ಸಂಸ್ಥೆ ಈಚೆಗೆ ಸಿಗ್‌ಎಲ್‌ಇಡಿ ಟೆಂಬಲ್ ಲ್ಯಾಂಪ್‌ಎಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟಿಗೆ ಇಳಿಸಲುಹಾಗಿದೆ.

ಲೀಧಿಯಮ್ ಇರನ್ ಬ್ಯಾಟರಿ ಬಳಸಿರುವ ಈ ರೀಚಾರ್ಜೆಬಲ್ ಲೈಟ್ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬ್ಯಾಕ್-ಅಪ್ ಹೊಡುತ್ತದೆ. ಇಪ್ಪು ಕಾಲ ಉರಿಯಲು 6-7 ಗಂಟೆ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಬೇಕು. ವಿದ್ಯುತ್ ಖಾರ್ಗಳಿಗೆ, ಲೋಡ್ ಶೈಡ್‌ಎಂಗ್ ಇರುವ ಹ್ಯಾಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಕ್ಯಾಂಪಿಂಗ್ ಲೈಟ್ ಅಗಿಯೂ ಬಳಸಬಹುದು.

“ಜಪಾನಿನ ಉತ್ತಮ ಎಲ್‌ಇಡಿ ಬಲ್ಪು ಬಳಸಿದ ಕಾರಣ ಬೆಳಕೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ; ಬಾಳಕೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಬರಬಹುದು” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಲೈಟ್‌ನ ವಿನ್ಯಾಸಗಾರ ಅನಿಲ್ ಆಲಕ್ಕೋಡ್. ಟೆಂಬಲ್ ಲ್ಯಾಂಪ್‌ನ ಬೆಲ್‌ರೂ. 650.

Sigma Electronics
Alakkode 670 571
Kannur Dt, Kerala
(0460) 225 5154.
094468 35631

ಅಸಂಘಪ್ರಕ್ಕೆ ನೂತನ ಕಚೇರಿ

ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಎಂ ಆಶ್ರಯದ ಅಡಿಕೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಆಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರತಿಪಾನದ (ಎ.ಆರ್.ಡಿ.ಎಫ್) ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಈಚೆಗೆ ‘ವಾರಣಾಶಿ ಟಿಪ್‌ಸ್‌ಎಫ್‌’ನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಮಹಾಪೌರ ಎಂ.ಶಂಕರ ಭಟ್ ಮುಖಾರಂಭಗೊಳಿಸಿದರು. ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಎಂ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಪ್ರತಿಪಾನದ ವರ್ಷಾನೇಜಿಂಗ್ ಟ್ರಿಸ್ಟ್ ಎಸ್.ಆರ್.ರಂಗಮೂರಿಕ, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾ ಬೆಂಗು ಉಪನಿದೇಶ ಶಕ್ತಿ ಶ್ರೀವರ್ತತಿ ಹಚ್.ಎನ್.ಹೇಮಾ, ಮಂಚಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಆಚಾರ್ಯ, ಮಧುಸೂಧನ ರಾವ್, ಬದನಾಜೆ ಶಂಕರ ಭಟ್, ಎ.ಎಸ್. ಭಟ್ ಮುಂತಾದವರ ಉಪಸ್ಥಿತಿ.

0824-2421407
research@arecanut.org

ಸಗಣೆಗೂ ಬಂತು ಬೆಲೆ!

‘ಅದರಲ್ಲಿನಿದೆ, ಸಗಣೆ? ’ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಹಾಗೆನ್ನುವವರು ಸಗಣೆಯ ಮೌಲ್ಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದೇ ಅಧ್ಯ.

ಸಗಣೆಯ ‘ಮೌಲ್ಯ’ ಅರಿತಿರುವ ರಾಜಸ್ತಾನದ ಸಂಸ್ಥೀಯಂದು, ಈ ಪದಾರ್ಥದ ‘ಅಧ್ಯ’ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ‘ಸಗಣೆ ಕೇಕ್’ಗಳು ಬಂದರೆ ಅಜ್ಞರಿಯೇನಿಲ್ಲ.

ವನಿದೆ ಆ ಕೇಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ? ಉಪಯೋಗವಾದರೂ ಏನು?

ಗೋಮೂತ್ರ ಹಾಗೂ ಸಗಣೆಯನ್ನು ಕೈಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗಂಜಲವು ಕೇಟಿನಾಶಕ, ಬೆಳೆ ಪ್ರಯೋಧಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸಗಣೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದು. ಇದೆಲ್ಲದರ ಜರ್ತೆಗೆ, ಸಗಣೆಯನ್ನು ವಾತಾವರಣ ಶುದ್ಧಿಕರಣಕ್ಕೆ ಬಳಸಲು ಜ್ಯೋತಿರದ ‘ಗೋ ಸೇನಾ’ ಸಂಫಳನೆಯು ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದೆ.

‘ಸಗಣೆ’ ಜರ್ತ ಹಲವು ಪದಾರ್ಥ ಬೆರೆಸಿ, ತಂರಾರಾಗುವ ತುಂಡು(ಕೇಕ್)ಗಳನ್ನು ಅಗರಬ ತ್ರಿಯಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಸೊಳ್ಳಿಗಳು ಮನೆಯಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಗೋಸೇನಾದ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಗುಪ್ತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸದ್ಯ ಜ್ಯೋತಿರದಿಂದ ಮೂವತ್ತು ಕೆಲೋ ಮೀಟರ್‌ ದೂರವಿರುವ ಬಾಗ್ನು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ರಾಮದೇವ ಗೋಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕೇಕ್ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ.

ವನಿದೆ ಕೇಕ್‌ನಲ್ಲಿ?

ಸಗಣೆ - ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಕಟ್ಟು ಪದಾರ್ಥ.

ಇದರ ಜರ್ತೆಗೆ ಗಂಗಾಜಲ, ಗೋಮೂತ್ರ, ಗುಲಾಬಿ ನೀರು, ಹಾಲು, ಗುಲಾಬಿ ದಳ, ಲವಂಗ, ಏಲಕ್ಕೆ ಕರ್ಮಾರ, ಬೆಣ್ಣೆ, ಮಾವಿನ ಗಿಡದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮುಡಿ, ತುಳಸಿ ಎಲೆ, ಶ್ರೀಗಂಧದ ಪುಡಿ ಹಾಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಕಳ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಉಸುಕು.

‘ಪ್ರತಿ ನೂರು ಗ್ರಾಮ್‌ನ ಕೇಕ್‌ನ ಬೆಲೆ 21 ರೂ. ನಮಗೆ ಕೊಗಲೆ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತದ ಕೇಕ್ ಕಳಿಸುವಂತೆ ಆರ್‌ರೋ ಸಿಕ್ಕಿದೆ’ ಎಂಷಿಯಿಂದ

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಗುಪ್ತ. ಈ ಕೇಕ್‌ಗಳಿಗೆ ‘ಕಾಂಡಾ’ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು. ಇವು ಸೊಳ್ಳಿ ಕಾಟ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ.

‘ನಮಗೇನೂ ಲಾಭ ಗಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಹಣದಿಂದ ಗೋವಗಳ ಸಂರಕ್ಷಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಗುರಿ’ ಎಂದೂ ಗುಪ್ತ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

- ‘ಬೀಜಮಿತ್ತ’

ಶ್ರಮ ಹಗುರ - ಮನ ಹಗುರ

ಮೇಲಿನ ವಿಜಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೈಷಿಕರು ಹತುಹಲವು ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗ ಆರಂಭಿಸಿರಬಹುದು. ಕೆಲವೆದರಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿರಲೂ ಬಹುದು. ನೀವು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ, ಶ್ರಮ ಉಳಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮೇಲೆನ್ನ ಅಂಕಳಾಕ್ಕೆ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿ.

ಅಗ್ತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿಯ ಖಾಯಾಜಿತ್ತಾಗಳು ಇರಲಿ. ಯುಕ್ತ ಕಂಡಪನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದೆ ಸ್ವಾಸ್ಥಕರ ಕಳೆಯನ್ನು ಸೆಕ್ಕಿಪ್ಪಾಗಿ ಇದಾರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಒಂದು ಘೋಟೋ ಮತ್ತು ಶೀಫೋಕೆ ಒಳಗೊಂಡ ‘ಶೀಫೋಕಾ ಕರೆ’ (Caption Story) ಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಸ್ತಕಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಮುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಈ ಮುಸ್ತಕಗಳ ಲೇಖಕರು ಅಂತರ್ಜಾಲ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಎನ್.ಎ.ಶ್ರೀಕಾಂತ್.

ಅಂತರ್ಜಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೂಡುವ ಕುಶಾಪಲಕಾರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವ ಹೋತ್ತಿಗೆ ‘ಅಂತರ್ಜಾಲ ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕ ಅರಿವು’; ಅಂತರ್ಜಾಲದ ನೇಲೆ ಕೆಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಮೂಡನಂಬಿಕೆಯ ಬದಲಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ನೇಲೆ ಅರಿಯಬೇಕು. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಪಾತ್ರವೇನು? ತೋಡುಬಾವಿ, ತೋಡುಬಾವಿ ಗಳೊಳಗಿನ ಕೊರೆಬಾವಿ, ಕೊರೆಬಾವಿಗಳು, ತೋಬುಬಾವಿಗಳು, ಫಿಲ್ಪ್ರೋಬಾವಿ, ಸಂಗ್ರಹಬಾವಿ, ನುಸುಳು ಜಾಲಿ, ಕನಾತುಗಳು, ಗುಹಬಾವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಸರ್ಗಬಾವಿಗಳಾದ ಚೆಲುವೆಗಳ ವಿವರಣೆಯಿದೆ.

ಬೇಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚು ನೀರು

ಎತ್ತುಪುದರಿಂದ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮಟ್ಟ

ಗುರುತಿಸುವುದು ಸುಲಭ. ಇದರಿಂದ

ಪ್ರತಿಭಾವಿಗೂ ಒಂದು ಸರಾಸರಿ

ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬಹುದು.

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ

ಪದೇ ಪದೇ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳಾಗುವುದರಿಂದ

ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮೋತ್ತ ಕಂಡು

ಹಿಡಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ.

ಬಾವಿಯ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಜೆಲಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಎತ್ತುಪುದರಿಂದ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮಟ್ಟ ಗುರುತಿಸುವುದು ಸುಲಭ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಭಾವಿಗೂ ಒಂದು ಸರಾಸರಿ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬಹುದು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪದೇ ಪದೇ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲ ವೋತೆ ಕೆಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಲೇಖಕರು.

ಅಂತರ್ಜಾಲ ಲಭ್ಯತೆ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಗೃಹಿಂಬಿಕೆ, ಕ್ಯಾಸರಿಕೆ ಹಾಗು ಕ್ಷೇತ್ರಿಕ ಬಳಬಸಬೇಕು. ಈ ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಲು ಇರಬೇಕಾದ ಮುಕಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮಾಲಿನ್ಯ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ, ತಿರಸ್ಕರಣ ಬಾವಿ, ಬಾವಿಗಳ ದುರುಪಯೋಗದ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಲಭ್ಯವಿರುವ ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಯಾವ್ಯಾವ ಅಂತರ್ಗಳು ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀರವಾಗುತ್ತವೆ, ಅಂತರ್ಜಾಲ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವ ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕ ವಿಧಾನಗೆಗು ಮತ್ತು ಕನಾರ್ಟಿಕ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಪದ್ಧನೋಟವಿದೆ. ಮಟ 64, ಬೆಲೆ ರೂ.35/-

ಬಾವಿ-ಬಾವಿಗೂ ಅಂತರ : ಲೇಖಕರು ಆಂಥ್ರದ ಕಾಟಾರಾಂ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆದಾಗ ಪ್ರೈವಿನಿದ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಹತ್ತಿರದ ಬಾವಿಯ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಏರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಬಾವಿಗೂ ಮಾತ್ರಾದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿರಬಹುದು ಎಂದು ಲೇಖಕರು ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಫಲವೇ ಈ ಕಿರು ಮುಸ್ತಕ.

ಮಳೆನಿರು ನೇಲದೊಳಗೆ ಇಳಿಯುವಾಗ ವಿವಿಧ ರೀತಿನ್ನು ಶಿಲ್ಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಕೂಡಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಡುವೆ, ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲು ಸಹ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಬಾವಿಗಳ ಅಂತರ ಹೇಗಿರೆಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲು ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ನೀರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯ ಪಟ್ಟಿ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಹೋತ್ತ ಅರಿಯಲು ಅನುಕೂಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಲೇಖಕರು.

ಅಂತರ್ಜಾಲ ‘ನಾಲ್ಕು ಮುಸ್ತಕಗಳು’

ಬಾವಿಗಳ ಅಗಲ, ಆಳ, ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿದ ಸಮಯ, ನೀರು ಎಷ್ಟು ಇಂಚು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು, ಒಂದು ಬಾವಿಯ ನೀರು ಹೂರೆಗೆದು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಾಗುವ ಕೆಲ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಾವಿಬಾವಿಗಳ ಅಂತರ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂಬ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಮಟ 42, ಬೆಲೆ ರೂ.22/-

ಇಬಿಎಚ್ ಪ್ರಕಾಶನ, 77, 2ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೇ ರಾಮರಾವ ಲೇಜೆಂಡ್, ಬಿಎಸ್‌ಕೆ 3ನೇ ಹಂತ ಬೆಂಗಳೂರು-560 085.

‘ಮಳೆನಿರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮರುಪೂರಣ’ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಳೆನಿರಿನ ಮಾಹತ್ತೆ, ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ವಿವರಗಳಿವೆ. ನಗರೀಕರಣದ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ತಾರಿಗಳು ಹಚ್ಚಿಗೆದೆ. ಇದು ನಗರೀಕರಣದ ಲಾಭ ಎಂದುಕೊಂಡು ಮಳೆನಿರು ಕೂಡಿದೆಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯ ಲೇಖಕರು.

ಸಾಮಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಳೆನಿರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾರಂಪರಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೇಲದಡಿಯ ಕಾಲುವೆ. ಅಲಹಾಬಾದಿನ ಶ್ರೀಗ್ರೇಗ್ರಾಮರದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾನದಿಯ ಪ್ರವಾದ ಪ್ರವಾದ ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದುವ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನೀರಿನ ಮುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕವಾಗಿ ಅರಿಯಲು ಅನುಕೂಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಲೇಖಕರು.

ಪ್ರಸ್ತರ ಪರಿಜಯ

ಬೊಂಬಿಗಳಿಂದ ತಾರಿಖಿ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳ ಮೇಲಿನಿಂದ ಬೀಳುವ ಮಳೆನಿರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಂಡವಾನ್-ನಿಕೋಬಾರ್ನ ವಿಧಾನ ಆ ಕಾಲದ ಜಾಣಿಗೆ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಮಳೆನಿರನ್ನೆ ಬಳಸಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಟ 60, ಬೆಲೆ ರೂ.35/-

‘ಅಂತರ್ಜಾಲ ಅನ್ನೇಷಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳು’ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲವನ್ನು ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕವಾಗಿ ಯಾವ್ಯಾವ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಅನ್ನೇಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆನಿರು ಅಂತರ್ಜಾಲವಾಗುವ ಬಗೆ, ವಿಶ್ವದ ಜಲವಿಂಗಡಣೆ, ಮಳೆಮಾಪಕ ಜಾಡಿ, ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಮಳೆನಿರು ಇಳಿಯುವ ರೀತಿ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳಿವೆ.

ನೇಲದಡಿಯ ಕಾಲುವೆ. ಅಲಹಾಬಾದಿನ

ಶ್ರೀಗ್ರೇಗ್ರಾಮರದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾನದಿಯ

ಪ್ರವಾದ ನೀರನ್ನೂ ಹಿಡಿದುವ

ವಿಧಾನ, ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಸುರಂಗ,

ಸೀಳಿದ ಬೊಂಬಿಗಳಿಂದ ತಾರಿಖಿ ಮತ್ತು

ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳ ಮೇಲಿನಿಂದ ಬೀಳುವ

ಮಳೆನಿರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಅಂಡವಾನ್-ನಿಕೋಬಾರ್ನ ವಿಧಾನ

ಆ ಕಾಲದ ಜಾಣಿಗೆ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ.

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬಾವಿಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟಗಳು, ಜಲಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಜಲಧಾರೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಅಳಿಯುವ ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಅನ್ನೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಲಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಮೂಲನಷ್ಟಿ, ಗಡಸು ಮತ್ತು ಜಲಜ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಅರಿಯಬೇಕಿದ್ದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಲೇಖಕರು. ಜಲಮಟ್ಟದ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳು, ಜಲಮಟ್ಟದ ವಿಂಗಡಣೆಯಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ಅಂತರ್ಜಾಲ ಬಳಸಿಕೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಮುತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ತೋಡುಬಾವಿ, ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಮತ್ತು ತೋಬುಬಾವಿಗಳ ಅನುಕೂಲ, ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಾಣ. ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಯಂತ್ರಗಳ ಕುರಿತ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿವರಗಳಿವೆ.

ಜಲಮಾಲಿನ್ಯ ಉಂಟಾಗದಿರಲು ಮುಂಜಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಾಗಗಳು, ಜಲಬಳಕೆಯ ಕೆರುಹುಗಳು, ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕವಾಗಿ ಅನ್ನೇಷಣೆ ವಾಡಿ ತೆಗೆದ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ಸಿಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಜಿತ್ರಣಾವಿದೆ. ಮಟ 114, ಬೆಲೆ ರೂ.50/-

ಪ್ರತಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯಜಪ್ತಾನಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ನೇರವಾಗುವ ಪಟ್ಟಿಗಳು, ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿವೆ.

● ರೇಖಾ ಸಂಪತ್ತ

ನಮ್ಮ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸ ಅರಂಭಿಸಿ ಆರೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ನೇಟ್ಟಿ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ನೆಲಕಬ್ಜಿವೆ, ಒಂದಿಪ್ಪು ಅತ್ಯಾಯದೇ ಇತ್ತೀಚೆಯದೇ ಬದುಕಿವೆ. ಶಿವಣಿ, ಗೇರು, ಮುರುಗಲು ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಜಾತಿ ಕೊಂಡ ಮೇಲೆದ್ದು ನೆಡುವ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳಿಸಿದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ಅಡಿ ಅಳದ ಪುಳಿ ತೆಗೆದು ಸೊಪ್ಪುಗೊಬ್ಬಿರ ಹಾಕಿ ಜೆನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲೆಂದು ನಾಟಿಮಾಡಿದವು ಬೆಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗಿದ್ದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಇಷ್ಟೇಲ್ಲ ಆರ್ಥಕೆ ಮಾಡಿಯೂ ಮುನಿಸಿ ಮಡಿದ್ದೇಕೆ?

ಕಾಡಿನೋಳಗಡೆ ಸೈಸರ್‌ಕವಾಗಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿ ವುರ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತ್ವರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಮರಗಳಿಂದ ನೆಟ್ಟಿ ಸಸಿಗಳು ಏಕ ಚಿಗುರಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿಲ್ಲ? ಸಸ್ಯ ಭಾಷೆ ತಟ್ಟಿನೆ ಅಧಿವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶಾಲೆಯ ವನಮಹೋತ್ವವದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಗಿಡ ನೇಟ್ಟಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮರುವರ್ಷ ಗಿಡ ನೆಡಬಹುದೆಂದು ಕಿಲಿದ್ದೆ! ಪುಳಿ ತೆಗೆಸುವ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಸಸಿ ಸತ ಹಳೆಯ ಪುಳಿ ಕಿದಕಿ ಸಸಿ ನೆಡುವ ಹೊಸ ತಯಾರಿ ಅರಂಭಿಸಿದೆ. 'ಸಸಿ ನೇಟ್ಟಿರೆ ಮರವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಕರೆದು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕ ನೆಡುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿನ ದೃಷ್ಟಿಯ ಕುಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಫಲವಾದ ಮಣಿ, ಸತ್ಯಾಂಶ ಲಪಟಾಯಿಸಲೆಂದು ಅಕ್ಕಪಕ್ಷದ ಕೊಲು, ಮತ್ತು ಹೂನಾಲು, ಬಸರಿ, ಹೊನ್ನೆ ಇಪ್ಪೆ, ನೇರಲು ಹೀಗೆ ಹತ್ತಾರು ಜಾತಿ ಹಂತ್ರಾಗಳ ಬಿಳಿ, ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ, ಗುಲಾಬಿ ಹೀಗೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಿದ ಅಸಂಖ್ಯೆ ಎಳೆ ಬೆರುಗಳ ಜಾಲ ಅಸಡಾಬಸಡಾ ಮುಖಿ ತಾರದ್ದವು. ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆ ಸಸಿ ಸತ್ತೆ ಎಲ್ಲ ಕುಳಿಗಳಲ್ಲಾ ಹತ್ತಿರದ ಮರದ ಅಡ್ಡಬೇರು ಅಂತಿಕೆ ಸಾಧಿಸಿದ್ದವು. ಈಗಾಗಲೇ ಸೈಸರ್‌ಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಗಿಡಮರಗಳ ಮಧ್ಯ ಮತ್ತೆ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಎದುರಿಸಬಹುದಾದ ಭೂಗತ ಬೇರಿನ ವಿಚಿತ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದು.

ಮೂಲ ಕೆದಕದರೆ ಇಡೀ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಬಳಿಯೇ ಇತ್ತು. ಸಸಿ ನೆಡೆಂದು ಬೇಸಿಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಅಡಿ ಚೌಕದ ಪುಳಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿವೆ. ಪುಳಿ ತೆಗೆಯುವಾಗ ಅಕ್ಕಪಕ್ಷದ ಮರದ ಬೆರು ಭೂಗತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಅಗೆತ್ತಿ ಅಡಿಯಾಗುವ ಈ ಅಡ್ಡಬೇರು ಕೆತ್ತಿರಿಸಿ ಪುಳಿ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತ್ತದೆ. ಮಳ್ಳಾಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮನು ಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಸಸಿ ನೆಡುತ್ತೇವೆ, ಗೊಬ್ಬಿರ ಎರಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನೇಟ್ಟಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಉತ್ತಾಪ್ತ ಕೆಲವು ದಿನ ಮಾತ್ರ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಿಗಿರಿ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ತೋರಿದ ಸಸ್ಯ ಕ್ರಮೋಣ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತ. ಪುಳಿ ತೆಗೆಯುವಾಗ ಕೆತ್ತಿರಿಸಿ ಬೇರಿನ ಪುಳಿಯ ಹಳೆಯ ಗಾಯ ನನಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮರಗಳು ಇಮ್ಮಡಿ ಉತ್ತಾಪದಲ್ಲಿ ಮಳ್ಳಾಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಬೇರಿನ ಜಾಲ ಬೆಳೆಸಿ ಬದುಕುವ ಹೈಮೋಟಿ ಅರಂಭಿಸುತ್ತೇ. ಹೊಸ ಸಸಿ ಬುಡದ ಸತ್ಯಾಂಶ ಕಬಳಿಸಲು ಜಾಗ ಅರಂಭ, ಬೇರು ಕೆತ್ತಿರಿಸಿದಕ್ಕೆ ಸಸಿಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರಿಳಿ ಸುವ ಸೇಡು. ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆಂಬ

ನಿಸರ್ಗ ನಿಯಮ ಸಾಬಿತೆ! ಮರ ಗಿಡಗಳಿಲ್ಲದ ಬಯಲಲ್ಲಿ ನೇಟ್ಟಿ ಮಾವು ಅಕ್ಕಪಕ್ಷದ ಮರಗಳ ಬೇರಿನ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಬಜಾವಾಗಿ ಬಿಸಿಲು ಮೆಂದು ಎರಡೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಫಲ ನೀಡಬಹುದು, ಮರಗಳ ಮಧ್ಯ ನೇಟ್ಟವು 10 - 20 ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಪ್ರಪ್ರೋಟೆ ಎದುರಿಸಲಾಗದೇ ಕೊರಗಿ ಕುಮರುವದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಇಂತಹ ಪ್ರಮೇಂರು ಗಮನಿಸಿಯೇ 80ರ ದಶಕದ ಅರಣ್ಯೀಕರಣದಲ್ಲಿ ರಿಷ್ಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರ, ಜೀಸಿಬಿ ಬಳಸಿ ಕಾಡುಗುಡ್ಡ ಉಳಿಮೆ ನಡೆಸಿ ಸೈಸರ್‌ಕ ಗಿಡದ ಬೇರುಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತಿಸೆದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹೊಸ ನೆಡುತೋಮ ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿತ್ತು! ಹಳೆ ಬೇರು ಕಿತ್ತಿಸೆದ ಬಳಿಕವಣ್ಣ ಎಕಜಾತಿ ತೋಮ ಎದ್ದು ನಿಂತಿವೆ.

ಬೀರು ಬದುಕಿನ ಭೂಗತ ಮುಖಗಳು!

ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಮಾಡರಿಯಲ್ಲಿ ಎಡ ಸಸಿ (ಗ್ರಾಫ್ ಪ್ಲಾಟಿಂಗ್) ನಾಟಿಯ ವಿಧಾನವಿದೆ. ತೇಗದ ನೆಡುತೋಣಿನ ನಡುವ ಹಿಂದಿನ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿ ಉಳಿದುವರುತ್ತಿದ್ದು. ನೆಡುವದಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಹಲವು ದಶಕ ಮಾದರಿ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಹೊಂದಿದೆ. ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 30

ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಈ ಗಿಡಗಳು ಗಿಡಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಜಿವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಯಾವತ್ತೂ ಈ ಮಾಡರಿಯಲ್ಲಿ ಸಸಿ ನೆಡುವ ಪ್ರಯೋಜನದ ಬಗೆಗೆ ಚಿಂತಿಸಿಲ್ಲ. ನೆಡುವ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣಂತರ ಸಸಿಗಳು ಸೇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ಸಾಮರಪೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಪ! ದುಬಳ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹೆವ್ಮರಾಗಳು ಸದಾ ಹಜೆಯುತ್ತವೆ, ಹಂಗಿಸುತ್ತವೆ, ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಬಸವಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಹೊಸ ಸಸಿ ನೆಡುವ ಉಮೇದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತವರು ಬೇರು ಹೇಳಿದ ಇಂತಹ ಪಾಠ ಆಲಿಸಬೇಕು. ಬೇರು ಕೆತ್ತಿರಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಗಿಡ ಮರಗಳ ಸಂಧಿಯ ಫಲವಾದ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬಿಂದುಗ ಬಿಂಬಿಕೊಳ್ಳತ್ತವೆ, ತಪ್ಪಿಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಷದ ಮರಗಳಿಗೆ ಸುಳಿವು ಸಿಗಂಡ ಮೇಲೆಕು ತಾಯಿಬೇರಿಳಿ ಮರದ ಜತೆ ಹೊಸ ಗಿಡ ಚಿಗಿತು ಹೈಮೋಟಿ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಮರಗಳ ಜತೆ ಗಿಡ ಸೇರಿ ಕಾಡು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಾಡನ್ನು ಅದರ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಗ್ ಇದೆಲ್ಲ ಫಟಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಹೊಗಿ ಗಿಡ ನೆಡಲು ಗುಂಡಿ ತೆಗೆದಾಗ ಸಮಸ್ಯೆ ತರುವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲಿದೆಯೂ ಬೇರಿನ ತಾಕತ್ತು ಬದುಕು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬೆಂಬಲವಾಗಿದೆ. ತಾಯಿ ಬೇರು ನೀರಿನ ಆಸರೆ ಹುಡುಕಿ ಭೂಗತಕ್ಕ ಇಳಿಯುವ ದಂತೂ ಸೋಜಿಗೆ. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಲ್ ಮರದ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಬೇರಿನ ಸಸಿಗಳು ಮೂರೂವರೆ ಮೀಟರ್‌ ಆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬೇರಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾಡು ತಾಳಿಯ ಮಟ್ಟೆ ನೆಡುತೋಮ ಇತ್ತಿಸಿಗೆ ಸಸಿ ಕೇಳಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಇಂಚು ಬೆಳೆದ ಎಳೆ ಸಸಿಯ ಬೇರುಗಳು ಬರೋಬ್ಬರಿ ಬಂದಾವರೆ ಅಡಿ ಆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇಳಿದ್ದವು! ತೆರದ ಬಾವಿಗೆ ನೀರಿಂಗಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಲೆಂದು ಶಿರಸಿಯ ತಿವಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಬಾವಿಯ ತಂಬ ಬೇರಿನ ಜಾಲ ಅಳ್ಳಿರಿ ಮಟ್ಟಿಸಿತ್ತು. ಮರದ ಈ ಬೇರುಗಳ ಮೂಲ ಬಸರಿ ಜಾತಿಯ ಹೆವ್ಮರ್, ಅದು 250 ಮೀಟರ್‌ ದೂರದಲ್ಲಿತ್ತು, ಬಾವಿ ನೀರು ಕುಡಿಯ ಲೆಂದು ಅಪ್ಪುದೂರ ಭೂಗತಯಾನ ನಡೆಸಿತ್ತು!

ಜಮಬಿಂಡಿ, ಬೀಳಿಗಿ, ರಾಮದುರ್ಗ, ಸವದತ್ತಿ ಪ್ರಯೋಜ ಕಾಡುಗುಡ್ಡ ಅಲಯವಾಗ ರ್ಯಾತರು ಬೇರಿನ ಬಗೆಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಇಲ್ಲಿನ ಸೈಸರ್‌ಕ ಸಸಿಗಳು ಕಾಂಡ ಬೆಳೆಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಹಜ್ಜಿನ ಕಾಳಜಿ ಬೇರು ಬೆಳೆಸಲು ನೀಡುತ್ತವೆ! ಆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬೇರಿಳಿಸಿ ಸದ್ಯದ ಬೇರು ಹೊಂದಿದ ತರುವಾಯ ದಲ್ಲಿ ಭೂಗತದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ಬರಗಾಲ, ಬಿಸಿಲಿನ ಪ್ರಬುರತೆ ಮಧ್ಯ ಬದುಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯಜಾಣಿ ಇದು. ನಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲು ಅಶ್ವತ್ಥ, ಕಲ್ಲಿತ್ತಿ, ಕುರುದು ನಂದಿಯಂತಹ ಗಿಡಗಳು ಯಾವತ್ತೂ ಬೇರಿಳಿಸಿ ಬೆಳೆಯಲು ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣ ಇಲ್ಲದ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡ ಪ್ರೀತಿಸಿ ಸಸ್ಯ ವಿಸ್ತರ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತ್ಯಿಮಾಘಾಟ್ ದಾರ್ಶನ ಕಾಡಿನ ಕಲ್ಲುಬಾಳೆಯಂತೂ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಮಳೆ ಮುರಿಯತೆಯಂದು ಆಸೆ ಬಗಲಲ್ಲಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲಿನ ಕಾವು ಸಹಿಸಿ ಬೇರು ಬದುಕಿಸುತ್ತದೆ. ಕರಾವಳಿಯ ಕೆಂಪುಕಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ ಮಣಿ ಹಾಸಿ ಕೈಷಿಕರು ಬಾಳೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು 'ಬಾಳೆ ಬೇರು ಕಲ್ಲು ಕರಿಸುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಬಾಳೆ ಕೈಷಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕಲ್ಲುಮಣಿ ಮಿದುವಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಕೈಷಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ! ಬಾಳೆ ಬೇರಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಕರಿಸುವ ತಕ್ಕಿ ಇದೆಯೇ? ತಿಳಿದವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಬೇರಿನ ಕತೆಗಳೇ ಹಾಗೇ ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಕರಿಸುವ ಸಮಯದೆ, ಭೂಗತದ ವ್ಯಾಂಗಿಜವೇ. ಮರ, ಸಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೆ ಬೇರು ನೆನಪಾಗಬೇಕು. ಮಳೆ ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಕಿತ್ತು ಬಿಂದು ಮರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಬೇರು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಾಗಳಿವೆ, ಕಾಡು ಬೇರಿನ ಪ್ರೇಮೋಟಿ, ಜಗಟ, ಒಳಜಗಟದ ಭೂಗತ ಮುವಿಗಳಿವೆ. ♦

ಬದುಕಿನ ಭರಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವರು 'ಮಾ' ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನೆಲಮೂಲ ವಿಜಾರಗಟ ಬಗೆಗಿನ ಅಂಕಣ

① 94480 23715

‘ಮೀರ ಭೋಗ್ಯ ವಸುಂಧರಾ’ ಎಂಬ ಸುಭಾಷಿತವೋಂದು ಈಚೆಗೆ ಕೆಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಈ ಭೂಮಿಯ ಸಂಪತ್ತು ವೀರರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ ಎಂಬ ಅಧ್ಯ ಅಡಕ್ಕಿದೆ.

ಇದು ನಿಜವಿದ್ದಿತೆ ಎಂದು ನನಗೆ ನಾನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ.

ಹಿಂದಿನವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರೆಯ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಏರರು ಮತ್ತು ಶಾರರೇ ಭೂಮಿಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷನಲ್ಲೂ ‘ಫಾರ್ಮೆನ್ ಫೇರ್ವ್‌ ದಿ ಬ್ರೈವ್’ (ವೀರರಿಗೇ ಅದ್ವಷ್ಟಲಕ್ಕೆ ಒಲಿಯತ್ತಾಳೆ) ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಮನುಷ್ಯರ್ಷೆ ಏಕೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾಕುತ್ತ ಮತ್ತು ಚಾಳಾಕ್ಕಾತನ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದವು ಮಾತ್ರ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ನಿಸಗ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂತಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ವಿಕಾಸವಾದದಲ್ಲಿ ‘ಸರ್ವೇವಲ್ ಆರ್ ದಿ ಫಿಟ್ಸ್‌ಪ್’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುಪುಡಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಎಂದರೆ ಏವೇಕವಂತ ಪ್ರಾಣಿ. ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಏರಿ ಹೋಗಿ ಬಡಿದಾಡಿ ಸೋತವ ನನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಿ. ಕ್ರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ದೋಷಿ ತಂದು ಭೋಗಿಸಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಉಳಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ವರಿಂದಲೇ ವೀರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಣಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಲದೆಂದೂ ಈ ಭೂಮಿಯ ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಸಮನಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲೇ ಬರೆಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಅದು ಒಳ್ಳಿಯದೇ ಹೌದು. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಸುಲಭ ಅಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಗ್ಗು ಮೇಲೊಳ್ಳಿಕ್ಕೇ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ಮನ್ನಿನಿಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕುಸಿದು, ಮುಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ನವ್ಯಲ್ಲಿ ಯಂತಾರ್ಥಕೋಣ ಕೋಟ್ಟಿದ್ದರಾಗಿ, ಶಕ್ತಿಕೋಟ್ಟಿದ್ದರಾಗಿ, ಡಾಲರ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಕೋಟ್ಟಿದ್ದರಾಗಿ ಮೇರೆಯಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದುರ್ಭ ಲರಿಗೂ ಲಭಿಸಬೇಕಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆಸ್ತಿ, ಸಂಚಾರ ಸಾಧನಗಳೇ ಮುಂತಾದ ಸರಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕಳೆಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದ್ದವರು ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸೌಕರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಸೇವೆಯನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸುವಂತಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ಸರಿ ಎಂಬಧರದಲ್ಲೇ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಏವೇಕವಂತರು ‘ವೀರಭೋಗ್ಯ ವಸುಂಧರಾ’ ಎಂದು ಬರೆದಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರೆಯೇ? ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರು, ಶ್ರಮಿಕರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ವೀರರಾಗಲಾರರೆ? ಬೇರೆಯವರ ವಿಳ್ಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭೋಗ ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಲಿಕೊಟ್ಟಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕೆ?

ವಾದ ಎಲ್ಲೋ ತಪ್ಪಿದೆ ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಆಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ವಾದದಲ್ಲೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ‘ಭೋಗವಸ್ತು’ ಎಂದರೆ ನಾವು ಈಗಿನವರು ಅಧ್ಯಯನವಂತೆ ಕಾರ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ವಿಮಾನಯಾನ, ಐಫೋನ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಟಿಪ್ಪಿ

ಎಂಥ ಕರಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾದರೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಜಪ್ಪೆಂದು ಕೂತವರನ್ನು ವೀರರೆಂದು ಘೋಷಿಸಬೇಕು. ಕೃಷಿ ಅಸಾಧ್ಯವಂದು ಪರಿಗಳಿಗೆ ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬರುವರನ್ನು ಹೇಡಿಗಳಿಂದು ಕರೆಯಬೇಕು.

● ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆ

ದುಂಬಿಯ ರ್ಯಾಂಕಾರವಿರಲೆ ಅವೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಡುವ ಭೋಗವಸ್ತುಗಳು. ಅವೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಹಿತಮಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುವಂತೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಓಲ್ಯೆಸುವುದು ಎಂಬುದು ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟಿಗೋರ್ ಬಳಸಿದ ಪದ; ಅದನ್ನೇ ಹೆಸರಾಂತ ಮಾನವಾವಾದಿ ಹಾಗು ಸೂಕ್ತ ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನಿ ರೆನೆ ದುಖೋಸ್ ತನ್ನ ಮಸ್ತಕಪ್ರೋಂದರ ಶಿರೋನಾಮೆಯಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾನೆ). ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಹೆನ್ನುಗಾರಿಕೆ, ಜೇನು ಸಾಕಣೆ, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ, ರೇಷ್ಯೆ ಕೃಷಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಿತಮಿತವಾಗಿ ಪಡೆಯುವವ ವೀರ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತನಗಾಗೆ ಭೂಮಿಗಾಗಲೀ ಸಂಕಬ ಬಾರದಂತೆ ಸುಫೀರ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆಣಿಸು, ದವಸ ಧಾಸ್ಯ- ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಪಡೆಯುವ, ಪಡೆದು, ಭುವಿಗೆ ಖುಣಿ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿ, ಘುಷ್ವೆಂಕ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹಾಡು ಕುಶಿತದಲ್ಲಿ ಮೈಮುರೆಯುವಪ್ಪ ಸಮಯ ಉಳಿವನೇ ಬಲ್ಲವನೇ ನಿಜವಾದ ವೀರ.

ತಂತ್ರಜ್ಞನು ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಷ್ಟು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಲಸ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಜ ಕಷ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಷ್ಟು ‘ವೀರತನ್’ದ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿತದೆ ತಾನೆ?

ನೀವು ಪನೇ ಅನ್ನಿ, ನಿಜವಾದ ಹೀರೋಗಳು ಇಂದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ‘ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿ ಒದ್ದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದೆ’ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಅಂಜಬುರುಕ, ಹೇಡಿ ಎನ್ನಬೇಕು. ♦♦♦

ಬದುಕು, ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಹತ್ವದ ಒಳನೋಟಗಳ ಬಗೆನ ಅಂಕಣ 99019 02402

ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಚಂದಾಕಾಗಿ ಮೋನ್ ಮಾಡಿ
ಮೋನ್/ಮಿಂಚಂಚಿ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ತಿಳಿ.
ವಿಪಿಪಿ ಮಾಡಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ.

ವಾಷಿಂಗ್ ರೂ.175, 3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 500
ಪಂಚವಾಷಿಂಗ್ ರೂ.820. + ವಿಪಿಪಿ ಮೂಲ್ ರೂ.30
ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ನವೀಕರಣಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯ ಡಿ (08251) 231 240

ಎಲುಬು ಮರಿತ, ಸವೆತಗಳಲ್ಲಿ: ಕೆಂಪು ನೆಲನೆಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಸಮೂಲ ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ಲೇಪನ 1 ಗಂಟೆಯಿಂದ 3 ಗಂಟೆ. ಅವಶ್ಯಕಂತೆ 3-6-12 ದಿನಗಳು.

ಸೂಚನೆ: 1) ಲೇಪನ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊದಲು ಉತ್ತಮ.

2) ತೊಳೆಯಲು ನನು ಬಿಸಿನೀರು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಕಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ನೋವು, ನೀರುಸುರಿತ, ಉರಿ, ಶಿಡಿತ ಇವುಗಳಿಗೆ: ಕೆಂಪು ನೆಲನೆಲ್ಲಿ ಗಿಡ 1 ಹಿಡಿ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರದಿಸಿದ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವೇಂಧವ ಲವಣ (ಇಂದುಮು-ರಾಕ್ ಸಾಲ್) ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು ಕಣ್ಣಿನ ಹೊರ ಲೇಪನ. 1 ಗಂಟೆ. 1 - 3 ದಿನ.

3) ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಬದಲಾಗಿ ತಂಗಿನಕಾಯಿ ಹಾಲು ಉತ್ತಮ.

● ಪಿ.ಎಸ್. ವೆಂಕಟ್ರಾಮ ದೃಮೋಟ

ಪರಿಚಯ: ಬಿಳಿ ನೆಲನೆಲ್ಲಿಯ ಹೋಲುವೆ ಉಳ್ಳ ಗಿಡ. ಬುಡದಲ್ಲಿ ರೆಂಬಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಕಾಂಡ ಬಾಗಿದಾಗ ಬೇರು ಬಿಡುವದಿದೆ. ಬಿಳಿ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕಿಂತ ದಪ್ಪ. ಎತ್ತರ ಹೆಚ್ಚು ಎಲೆಗಳು ದೊಡ್ಡವು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಎಲೆ ಹುಣಿನ ಎಲೆಯಂತೆ ತೋರುವದಿದೆ. ಬೆಳೆದಂತೆ ನೆಲ್ಲಿ ಮರದಲೆಗಳನ್ನು ಹೋಲುವದು. ಬಿಡಿ ಉಪಪತ್ರಗಳು 6-8-10 ರಿಂದ 24 ರ ವರೆಗೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಬಿಳಿ ನೆಲನೆಲ್ಲಿಯ ಜೊತೆಗೂ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹರಡಿ ಬೆಳೆಯುವದು. ವಿವಿಧ ಹವೆ, ಮಣ್ಣ ಪರಿಸರಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಪ್ರಭೇದವನ್ನೇ ಹೇಳೇಲುವುದಾದರೂ ಅದರಪ್ಪು ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ಕಾಲ ಸೇವಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲ. ಲೇಪನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವದು. ತೇಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತ. ಜರ್ಮರೋಗ ವಿಧಗಳು, ರಕ್ತ ರೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಕೊರತೆ, ಮೂತ್ರ ರೋಗಗಳು, ಅಜೀಣಾ, ಅತಿಸಾರಗಳು, ಪ್ಯೂಟಿಕ ರೋಗಗಳು, ಇತರ ಹುಣ್ಣು, ವಿಷಮಜ್ಜರಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ವಿಷ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಯಕ್ಕೆತ್ತ ಫ್ಲೈಹ ಬಾವಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಮೂಲಕೆ. ಕಣ್ಣಗಳ ಅಕ್ರಮ, ಕಾಸ-ಶಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರತಿವಿಧಿ. ಶರೀರತ್ವಾರ್ಥಿಕ, ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನಿ ವಿಷಮಜ್ಜರ ಬಾರದಂತೆ ತಡಗಾಗಿ ಬಳಕೆ ಇದೆ. ಬಿಳಿ ನೆಲನೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲೇ ಉಪಭೇದಗಳಿರುವಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ 3 ವಿಧಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾಂಡನರಗಳು

ಪರಿಸರಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಪ್ರಭೇದವನ್ನೇ ಹೇಳೇಲುವುದಾದರೂ ಅದರಪ್ಪು ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ಕಾಲ ಸೇವಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲ. ಲೇಪನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವದು. ತೇಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತ. ಜರ್ಮರೋಗ ವಿಧಗಳು, ರಕ್ತ ರೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಕೊರತೆ, ಮೂತ್ರ ರೋಗಗಳು, ಅಜೀಣಾ, ಅತಿಸಾರಗಳು, ಪ್ಯೂಟಿಕ ರೋಗಗಳು, ಇತರ ಹುಣ್ಣು, ವಿಷಮಜ್ಜರಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ವಿಷ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಯಕ್ಕೆತ್ತ ಫ್ಲೈಹ ಬಾವಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಮೂಲಕೆ. ಕಣ್ಣಗಳ ಅಕ್ರಮ, ಕಾಸ-ಶಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರತಿವಿಧಿ. ಶರೀರತ್ವಾರ್ಥಿಕ, ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನಿ ವಿಷಮಜ್ಜರ ಬಾರದಂತೆ ತಡಗಾಗಿ ಬಳಕೆ ಇದೆ. ಬಿಳಿ ನೆಲನೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲೇ ಉಪಭೇದಗಳಿರುವಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ 3 ವಿಧಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾಂಡನರಗಳು

ಕೆಂಪು ಹರಿವೆ ವಣ್ಣ ಪಡೆದ ಜಾತಿ ಬಂದು, ನನುಗಂಪು ನನು ಹಸುರು ವಿಧಗಳು ಎರಡೂ, ಸಾಮಾನ್ಯ.

ಹಸರುಗಳು

ಕನ್ನಡ: ಕೆಂಪನೆಲನೆಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ನೆಲನೆಲ್ಲಿ, ಹಾಳಿನೆಲ್ಲಿ, ಮುಣಿನೆಲ್ಲಿ; **ತುಳು:** ಸೋಣೆನೆಲ್ಲಿ; **ಮಲಯಾಳ:** ಪುವಪ್ಪ ಕೀಳಾರ್ ನೆಲ್ಲಿ; **ತಮಿಳು:** ಸಿಗ್ಮುಕಿಳಕ್ಕಾ ನೆಲ್ಲಿ; **ತೆಲುಗು:** ಎರ್ಗು ಉಸೀರಿಕ; **ಮರಾಠಿ:** ತಾಂಬಡಿ ಅಂವಾಳಿ; **ಹಿಂದಿ:** ಬಿರ್ಭುಮಂಡಿ ಅಂವಾಲಾ; **ಸಂಸ್ಕೃತ:** ತಾಮಲಕಿ; **ಸಂಸ್ಕೃತಾಷ್ಟಿಯ:** *Phyllanthus urinaria* Linn; **ಕುಟುಂಬ:** Euphorbiaceae; **ಉಪಯೋಗ:** ಸಮೂಲವಾಗಿ.

ಗಿಡ ಬಸಳಿ (ಬಾಂಬೆ ಬಸಳಿ) ಹಸರುಕಾಳು ಪಲ್ಯ

ಹಸರುಕಾಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ನನೆಸಿ ಮೊಳಕೆ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಂತರ ಬಸಳಿಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕೆಡಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ. ಕಡ್ಡೆಬೇಕೆ, ಉದ್ದಿನ ಬೇಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಳಿಮಳಾಸು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಧನಿಯಾ, ಜೀರಿಗೆ, ಲವಂಗ್, ಇಂಗ್, ಎಳ್ಳು ಹಾಕಿ ಹುರಿದು ಕಾಯಿತುರಿ ಜೊತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ರುಜ್ಬಿ. ಪಾತ್ರೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಸಾಸಿದೆ, ಒಳಿಮಳಾಸು, ಅರಿತಿನ, ಕೆರುಳ್ಳಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಕರಿಬೆವು ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚಿದ ಬಸಳಿ ಹಾಕಿ ಉಪ್ಪು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ, ಹುಳಿಪುಡಿ (ತುಂಬಾ ಬೇಡ, ಬಸಳಿಯಲ್ಲೇ ಹುಳಿ ಪ್ರಮಾಣ ಇರುತ್ತೇ) ಹಾಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಡಿದ ಮೇಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಹಸರು ಕಾಳು ರುಜ್ಬಿದ ಮುಸಾಲೆ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೈ ಮಾಸಿ ಮುಖ್ಯಿಸಿ. ಚಪಾತಿ, ದೋಸೆ ಜೊತೆ, ಅನ್ನದ ಜೊತೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಚೆ

ಸೋಣೆನೆಲ್ಲಿ

ರಣರುಜಿ

ಸಣ್ಣ ಎಲವರಿಗೆ ಸೋಣಿನ ಪತ್ತೆರ್ಡೆ

ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಾನು : ಒಂದು ಲೋಟಿ ಬೆಳ್ಗೆ ಅಥವಾ ಹುಕ್ಕಳ್ಳಕ್ಕೆ 3 ಲೋಟಿ ಎಲೆಯ ಹದ ಬೆಳೆದ ಸಣ್ಣ ಎಲವರಿಗೆ (ಎಲೆಮರಿ, ಎಲವರಿಗೆ) ಸೋಣು, ಅಧರ ಚಂಚಿ ಜೀರಿಗೆ, ಒಂದೂರವರ ಚಮಚ ಕೊತ್ತಂಬರಿ, ಒಂದು ಕುಪ್ಪೆ ಮಳಾಸು, ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹುಣಿಸುಮಳಿ, ಉಪ್ಪು, 4 - 5 ಚಿಟ್ಟಿಕೆ ಅರಸಿನ ಹುಡಿ, 5 ಚಮಚ ತೆಗಿನಕಾಯಿ ತುರಿ, ಸಣ್ಣ ತುಂಡು ಬೆಳ್ಲಿ.

ವಿಧಾನ: ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತೊಳೆದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನಸಿಡಿ. ಮೇಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾಸಾಲೆಗೆ ಬೆಳ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ನಯವಾಗಿ ಮೊದಲು ರುಜ್ಬಿಕೊಳ್ಳಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಇಡ್ಡಿ ಹದದಪ್ಪೆ ತರಿತರಿಯಾಗಿ ರುಜ್ಬಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಎಲವರಿಗೆ ಸೋಣಿನ್ನು ಹಿಟ್ಟಿಸುಂದಿಗೆ ಕಲಸಿ.

ಬಾಡಿಸಿದ ಬಾಳಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಮಡಚಿ ಉಗಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ. ಪತ್ತೆರ್ಡೆ ಸಿದ್ಧ. ತುಪ್ಪ, ಜೇನು ಹಾಕಿ ತಿನ್ನಬಹುದು.

ಪತ್ತೆರ್ಡೆಯನ್ನು ಮುಡಿ ಮುಡಿ ಒಗ್ಗರಣ ಹಾಕಿಯೂ ತಿನ್ನಬಹುದು. ರುಬ್ಬಿವಾಗಿ ಬೆಳ್ಲ ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಒಗ್ಗರಣ ಹಾಕಿದ ಪತ್ತೆರ್ಡೆ ತಿನ್ನಬಹುದು. ಅವರವರ ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೆಳ್ಲ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಪತ್ತೆರ್ಡೆಯನ್ನು ತುಂಡು ಮಾಡಿ, ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿದರೆ ಗಿರಿಗಿರಿ.

ಕೆಸುವಿನ ಸೋಣಿನ ಪತ್ತೆರ್ಡೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನನುಕೂಲ. ಅಂತಹವರ ಸಣ್ಣ ಎಲವರಿಗೆ ಸೋಣಿನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ನುಗ್ನಸೋಪು, ಬಾಳಿಪೂಂಬಿ (ಪುಂಡಿಗೆ) ಯ ಪತ್ತೆರ್ಡೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಎಲವರಿಗೆ ಸೋಣಿನ ಚಟ್ಟಿ, ತಂಬುಳಿ ಮಾಡಿ ಅಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟಿಸುಂದಿಗೆ ಎಳಿ ಸೋಣಿನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ವಡೆ, ಗೋಧಿಹಿಟ್ಟಿಸು ಜತೆ ಪರೋಟ ಮಾಡಿದರೆ ತಿನ್ನಲು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಜಯಲಟ್ಟೀ ಎ. ದೃಮೋಟ

ಪಾಣಾಜ

ಸಮುದಾಯ ‘ಒಕ್ಕಣಿ ರಣ’

ನೂತನ ಒಕ್ಕಣಿ ಕಣ

ಟಾರ್‌ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ‘ದಿಧೀರ್ ಕಣ’!

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೋವಿನಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಮುದಗೊಡನಹಳ್ಳಿ ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ‘ಸಮುದಾಯ ಒಕ್ಕಣಿ ಕಣ’ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ.

67 X 67 ಅಡಿ ಅಳತೆಯ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಜಾಗ. ಅಧ್ಯ ಅಡಿ ದಪ್ಪದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಹಾಕಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಈ ಅಂಗಳವೇ ‘ಒಕ್ಕಣಿ ಕಣ’. ಇದರ ಮೇಲೆ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಣಿಸುವ, ಸಂಸ್ಥಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು.

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಟಾರ್‌ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಕ್ರೈಸ್ತಿ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ‘ದಿಧೀರ್ ಕಣ’ ವನ್ನಾಗಿಸುವುದು ನಡೆದೇ ಇದೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳು ಚಲಿಸಿ ಅಪಘಾತವಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿಗೆ. ವಾಹನ ಚಾಲಕರು ಮತ್ತು ಧಾನ್ಯ ಮಾಲಕರ ನಡುವೆ ನಿತ್ಯ ಜಗಗಳು ಹೋಲಿಸ್ ತಾಣ ಮೆಟ್‌ಲೇರ್‌ವುದೂ ಇದೆ. ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಬರುವ ವಾಹನಗಳ ಓಯರ್‌ಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ‘ರಸ್ತೆಶೇಷಗಳಿಂದ ಧಾನ್ಯಗಳು ಕಲ್ಪಿತವಾಗುತ್ತವೆ.

ತಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ಆಚ್ಚುಕಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಸೆಗರೆ ಸಾರಿಸಿ, ಕಣ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಧಾನ್ಯ ಕಲ್ಪವಾಗ ಬಾರದೆಂದು ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಮಾರ್ತಿಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯಾಗಿ ಜಾಪ್ತಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

‘ಸಮುದಾಯ ಒಕ್ಕಣಿ ಕಣ’ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಯುತ್ತವಾಗಿ ಧಾನ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ತನೆ ಬಡಿಯವುದು, ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹೂರುವುದು, ಒಣಿಸಿ ಮೂಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ – ಕಣ ಸಹಕಾರಿ. ವೊದಲೆಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಧಾನ್ಯಮೊಂದಿಗೆ ಕಲ್ಲು-ಮಣ್ಣಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ಭಯವಿಲ್ಲ.

‘ಒಕ್ಕಣಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನೆರಳಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮಳೆ ಗಾಳಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಟಪಾರಲ್ ಶೀಟೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇ ಸಮುದಾಯ ಒಕ್ಕಣಿ ಕಣದತ್ತ ರೈತರು ಆಕಾರಿಕರಾದ್ಯ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ತೋವಿನಕೆರೆಯ ರೈತ ಟಿ.ಆರ್.ನಾಗರಾಜ ಪಣಗಾರ್.

– ಹೆಚ್.ಜಿ.ಪದ್ಮರಾಜು, ತೋವಿನಕೆರೆ

ರಾಜಾವರಿ ಹುರಿತಾದ ಲೇಖನ (ಅ.ಪ. ಜೂನ್ 2009) ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಕಾಲಿಕೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಪುತ್ತೂರು ಸಮುದಾಯ ಇಡ್ಡಿದ್ದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಜಾವರಿಯ ವಿರಾಟ ರೂಪ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕಂಡೆ, ಅಚ್ಚಿರಿ ಪೆಟ್ಟಿ.

ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯತ್ತೆ ಗಟ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಬಹುತೇಕ ಕಡೆ ರಾಜಾವರಿ ತೋಟೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಧ್ಯ ಎಕರೆಯಿಂದ ಹತ್ತು ಎಕರೆ ತೋಟ ಇರುವವರೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಪ್ಪ ಲೆಕ್ಕಾಬಾರದ ತೋಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಲ್ಲವಾದರೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ತಾಂತ್ರಿಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ರಾಜಾವರಿಯ ಬಹುಮುಖಿ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕಳೆದ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ತೀರುಮಲೆಶ್ವರ ಭಟ್ಟರ 4000 ಲೀಟರ್ ಸಮುದ್ರದ ತೋಟೆ ತುಂಬಿತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಆಗ ಇಡ್ಡಿದ್ದ ಬಂದೇ ಆಕಳು! ‘ನಾಲ್ಕುನೂರು ಮರಕ್ಕೆ ಬಿಡಲ್ಕೆ ಸಾಕು. ಐದಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಡ್ದೇನೆ.

ಬಾಳಿನಾರಿನ ಅಂಗಿ

ಬಾಳಿನಾರಿನ ಬಟ್ಟೆ ತೊಡುವ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಕಣಿ ಚೆನ್ನೆನಿಂದ ಸುಮಾರು 20 ಕೆ.ಮೀ. ದೂರದ ಅನಕಪ್ಪತ್ತೂರಿನ ನೇಕಾರರು ಬಾಳಿನಾರಿನಿಂದ ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೆಳವಾಗಿಗೆ ನಡೆದದ್ದು ತಿರುಚಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಳಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಕಾರದಿಂದ. ಈ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ವರದಾನವಾಗಬಹುದು!

ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮೇಳೆ ‘ಹಾಟ್ ಸಂಗಮ 2009’ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಾವು ನೇಯ ಬಾಳಿನಾರಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಈ ನೇಕಾರರು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಈ ನೇಕಾರರು ಇದೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಣ್ಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವಂಕಾಗದ, ವುಂದುಡಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದ, ಗಂಜೆ ಹಾಕದಿದ್ದರೂ ನೀಟಾಗಿರುವ ಈ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಇಸ್ತಿಯ ಅಗ್ತಪೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ತಯಾರಕರು.

ಒಂದು ಕೀಲೋ ಬಾಳಿನಾರಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯ ರೂ. 40 ಇರ್ದು ಒಂದೂವರೆ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಏರ್ಡು ಶೆಟ್‌ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಅಂದಾಜು ನೇಕಾರರಿದು. ಆದರೆ ಬಾಳಿನಾರಿನ ಶಟ್ಟೆಗೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ಬೆಲೆ ರೂ. 450 ಸ್ವಲ್ಪ ದುಬಾರಿ. ಉತ್ಸವ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಬೆಲೆಯೂ ಕೊಂಚ ತಗ್ಗಬಹುದು.

‘ಶೇ. ನೂರರಷ್ಟು ಬಾಳಿನಾರಿನಿಂದಲೇ ತಯಾರಿಸುವ ಈ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಶೇ. ಅರವತ್ತರಷ್ಟು ಹತ್ತಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅದರ ಬಾಳಿಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಳಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಎಂ. ಎಂ. ಮುಸ್ತಾಫ್.

– ಅಂಕ್ಕಳ್ಳಿ ಜಯರಾಂ

ಇಡ್ಡಿದ್ದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವರವಾದ ರಾಜಾವರಿ

ರಾಜಾಯನಿಕ ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಇಳಿವರಿ ಕಡೆಮೆಯೇನು ಆಗಿಲ್ಲ, ಬೇರೇ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿದೆ..” ಎಂದಿದ್ದರು.

ಹೆನ್ನುಗಾರಿಕೆ ನಂಬಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾದ ಪದ್ಧನಾಭ ಸಪಲ್ಯ ಒಂದೂಕಾಲು ಎಕರೆಯಪ್ಪ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮೇವಿನ ಹಲ್ಲು ಬೇಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೃಕೇತ್ರೇ ಸ್ವಿಂಕರ್‌ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸ್ವರಿ ಸಿಂಚನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಡಿಕೆ ತೋಟಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ. ಆಳುಗಳ ಅವಲಂಬನೆ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಂತಸ ತಂದಿದೆ. ಉದಯ ಗೋವಿಂದಯ್ಯ, ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ. ಆಳುಗಳ ಅವಲಂಬನೆ ಗೋವಿಂದಯ್ಯ, ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಅಡಿಕೆ ತೋಟ, ಹೆನ್ನುಗಾರಿಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಎತ್ತರದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಬ್ಬರನ್ನೂ ಹಾಕಿದಾರೆ. ರಬ್ಬರ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕಾಲುಗಳ ಮೂಲಕ ತೇಳುವಾದ ಸ್ವರಿನೀರನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭೂಮಿ ಫಲವತ್ತಾಗಿದೆ. ಮರಗಳು ಬೇಗನೆ ಸದ್ಯಧವಾಗಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮರದ ವರಿ ಬೇರುಗಳು ಕಾಲುವೆಗೆ ಬಂದು ರಸ

ಹೀರುವುದನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕ್ರೈಸ್ತಿ ವಿಚಾನಿ ಡಾ. ಯಂದುಕುವಾರ್, ‘ನಿರಂತರವಾಗಿ ರಾಜಾವರಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಕೆಲಸಮಯದ ನಂತರ ಪ್ರೋಟಾಶ್ ಅಂತರ ನ್ಯೂನತೆ ಕಂಡುಬರಬಹುದು, ಆಗಾಗ ಅದನ್ನು ಹೇರಿಗಿನಿಂದ ಭರಿಸಬೇಕಾದೀತು. ಪ್ರೋಟಾಶ್ ರಾಜಾವರಿಯನ್ನು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನೀಡಬೇಕು’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್. ‘ಒಮ್ಮೆ ಹೊರಿಗಿನಿಂದ ಪೊಟಾಶ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೂ ಅನ್ನಿಸಿದೆ..’ ಎಂದು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಮುಖಿರಾದ ಡಾ. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ‘ರಾಜಾವರಿ, ಗೋ ಆಧಾರಿತ ಕ್ರೈಸ್ತಿ ನೆಯು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೆನ್ನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿ, ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದೆ.’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ರಾಜಾವರಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ವಿವಿಧ ಪ್ರೋಟಾಶ್‌ಗಳ ಸ್ವಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಅದರ ಬಳಕೆ. ಉಪಯೋಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಬಲ್ಲದೇನೋ.

– ಪ್ರಕಾಶ ಭಟ್ ಕಚ್, ಪುತ್ತೂರು

ಕರಡ ಸವರಲು ‘ಚಕ್ರಭೇದ್’!

ಕರಡ ಸವರುವುದು – ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಅಗಬೆಕೂದ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ಬೇಡುವ ಕೆಲಸ. ಇದನ್ನು ಹಗುರ ಮಾಡಲು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕಳೆ ಹೊಚ್ಚುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೃಷಿಕರು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಮುಂಡುಬಿಡಿಯ ಪ್ರಭಾಕರ ಹೆಗಡೆ ಕಳೆ ಹೊಚ್ಚು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕರಡ ಸವರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ‘ಬೆಕಾದಂತೆ’ ವಿನ್ಯಾಸಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಂತ್ರ ವಿರೀದಿಯೋಂದಿಗೆ ಏಳಿಂತು ವ್ಯಾಸದ ಚಕ್ರಕಾರದ ಜ್ಳೇಡನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜ್ಳೇಡ್ ಮೂರೂವರೆ ಇಂಚಿನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕರಡ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ೫೧ಪರ್ ಜ್ಳೇಡಿಗೆ

ಸೀಮೆಣ್ಟ್ ವಾಸನೆ ನಿವಾರಣಾ ಸೂತ್ರ

ಸೀಮೆಣ್ಟ್ (ಕೆರೋಸೈನ್, ಮಣಿಪ್ಲಿ) ಯು ಅಂಟು, ಬಳ್ಳಾ, ಕೊಳೆ, ತುಕ್ಕ, ಗ್ರೇಸ್ ಹೀಗೆ ಹಲವು ತರಹ ಶುದ್ಧಿಕರಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ದ್ರವ್ಯ. ಆದರೆ ಕ್ಯಾಗಿಗ ತಾಗಿದಾಗ ಅದರ ವಾಸನೆ ಎಷ್ಟು ಸೋಪ್ಪಾನಿಂದ ತೊಂದರೂ ಹೋಗದು. ಎಷ್ಟು ಹೋದರೂ ಆದರ ವಾಸನೆ ಬಡಪಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡುವುದು.

ಇದಕ್ಕೂಂದು ಸೂತ್ರ: ಒಮ್ಮೆ ತೊಳೆದ ನಂತರ ಕ್ಯಾ ಆರಿದ ಮೇಲೆ ಕೊಬ್ಬಿ ಎಣ್ಟೆ ಲೇಪಿಸಿ ೪-೫ ನಿಮಿಷ ಬಿಟ್ಟು ಸೋಪ್ಪಾ ಯಾ ಬಾಗ್, ಸೀಗ್, ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಒಂದನ್ನು ಬಳಸಿ ತೊಳೆದರೆ ವಾಸನೆ ನೀಗುವುದು.

ಸೀಮೆಣ್ಟ್ ಕಣಗಳು ಚಮ್ಮದವನ್ನು ತೂರಿ ವ್ಯಾಪಿಸುವುದು. ಕೊಬ್ಬಿ ಎಣ್ಟೆ ಒಳಗೆಯಿರುವ ಕಣಗಳನ್ನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಚಮ್ಮದಿಂದ (ತೊಳೆದಾಗ) ಬಿಡುವುದು.

- ವಿನ್

ಬಾಂಗ್ಲ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲಸು ‘ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣ್ಣು’ ಕನಾಟಕ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾರು ೧೧೩೩೩ ಹಕ್ಕೀರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೨.೬೦ ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಇಳುವರಿ.

ಕೆಲವು ಮಾಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಕರಡವನ್ನು ವರಾತ್ರೆ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಕಡಿದಿದ್ದರು. ಈಗ ಹನ್ನರದಿಂಚು ವ್ಯಾಸದ ಚೊಡ್ಡ ಚಕ್ರದಂತಿರುವ ಜ್ಳೇಡನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕರಡ ಕತ್ತರಿಸುವ ಜಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಹಸಿ, ಅರೆಬರೆ, ಒಂದು ಮತ್ತೆ ಮೊರ್ತೆ ಬಳಗಿದ ಕರಡವನ್ನು ಸಲೀಸಾಗಿ ಸವರುತ್ತದೆ.

ಚಕ್ರಭೇದದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಕಲ್ಪಕೊಚ್ಚುವ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೂ ಅಳವಡಿಸಬಹುದು. ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಇಂಚಿನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ

● ಸೀತಾರಾಮ ಕಾನಳ್ಳಿ

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ‘ಚಕ್ರ ಚೊಡ್ಡದಾದಪ್ಪ ಯಂತ್ರದ ತೊಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟ’

ಕಡಿದ ಕರಡ ಒಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಜ್ಳೇಡಿನಿಂದ ವರದಿಡಿ ಹಿಂದೆ ಕಿಳಿಳಿದ ಪಟ್ಟಿ ಬಿಗಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ತುಂಡರಿಸಿದ ಕರಡದ ಹೂರೆ ಹಾಕಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಯಂತ್ರ ಬಳಸಿ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಬಾಡಿಗೆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರಡ ಕೊಯ್ಯು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ!

ಪ್ರಭಾಕರ ಮಂಜುನಾಥ ಹೆಗಡೆ,

ಮುಂಡುಬಿಡಿ.

ಅಂಚೆ : ಹೆಗಡೆಕಂಪ್.

ಶೀರಸಿ ತಾಲೂಕು - ೫೮೧ ೪೦೩ ಉ.ಕ.

08384-247076 (ರಾತ್ರಿ ೯೦೦ದ ೧೦)

ಇಡಿಜಿಟಲ್ ಆರ್ಥಿಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಶರಳ ಟ್ರೈಡಲ್ ಪಂಪನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಇಂಟರ್‌ನಾರ್ಕ್ ನಲ್ ಡೆವಲಪರ್ ವೇಂಟ್‌ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸ್‌ಸ್‌(ಇಡಿಜಿಟಲ್)ಗೆ ಈ ವರ್ಷದ ‘ಆರ್ಥಿಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ’ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಉಂದನೊನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವೇಲ್ನಾನ್ ರಾಜಕುಮಾರ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿಬ್ಬ ಅಮಿತಾಬ ಸಾದಂಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಇಡಿಜಿಟಲ್ ತಾನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದ ಟ್ರೈಡಲ್ (ಕಾಲ್ತ್ರಾಟದಿಂದ ನಡೆಸುವ) ಪಂಪಗಳಿಗೆ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯು ಟ್ರೈಡಲ್ ಪಂಪಗಳಲ್ಲಿದೆ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ನೀರಾವರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಖಂಡಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಕೈಗೂಡಿಸಿ

● ಚಂದಾ, ನಮೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಂಬ್/ಡಿಡಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವೇ? ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗಾಗಿಯೇ ಇದೆ ನಮ್ಮ ವಿಪಿಲಿ ಸೇವೆ. ಅದೂ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶುಲ್ಕ ರೂ. ೩೦ ಕ್ಕೆ.

● ವಿಪಿಲಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನೀವು ಮಿಂಚಂಚಿ (adikepatrike@gmail.com), ದೂರವಾಣಿ (08251 - 231 240) ಮೂಲಕವು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಕಚೇರಿಯ ಶಾರದಾ/ಸುನಿತಾರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

● ಇಂಥಂತು ಚಂದಾದಾರರಾಗಬಹುದು ಎಂದು ತಮಗನ್ನಿಸಿದವರ ವಿಳಾಸ್, (ಮೋನ್, ಮಿಂಚಂಚಿ ಮೂಲಕವಾದರೂ ಸರಿ) ನೀಡಿ. ಒಂದು ಮಾದರಿ ಪ್ರತಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವಂತೆ ಕೊರ್ತೆಯೇವೆ.

● ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ, ನಿಮ್ಮ ಮಟ್ಟುಹಬ್ಬದಂದು ನಿಮ್ಮಾಲ್ಲಿನ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜಿಗೆ ‘ಚಂದಾ ಉಡುಗೊರೆ’ ನೀಡಬಹುದು.

● ಬಂದುಮತ್ತಿರಿಗೆ, ಮದುವೆ ಗ್ರಹಿಸೇತೆ, ಉಡನಯಿಸಿದಂತಹ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಉಡುಗೊರೆ ಚಂದಾ ಕಳಿಸಬಹುದು.

● ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ನಿಕಟವರ್ತೀಗಳಿಗೆ, ಬಂಧುಮತ್ತಿರಿಗೆ ತಾವು ಶ್ರೀತಿಮಾರ್ಗ-ಚಂದಾ ಉಡುಗೊರೆ ಕೆಳಿಸಬಹುದು. ನೇನಿಲಿಲಿ, ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಶ್ರೀತಿಸುವವರು ಅಡಿಕೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ.

● ನಿಮ್ಮಾಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಪ ವಿಜೆನಿಗೆ ಆಸ್ಟ್ರೆಲೀಸಿದರೆ ವಿಜೆನಿ ಪಡೆಯೆಲು ಸಹಕರಿಸಿ. ಗೂಡಂಗಡಿ, ಹೋಟೆಲ್‌ಲು, ಜೀನಸು ಅಂಗಡಿಯವರು ಅಥವಾ ವ್ಯೇಯಕೆಕಾಗಿಯೂ ವಿಜೆನಿ ಪಡೆಯೆಬಹುದು. (ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ)

● ಹಳ್ಳಿ/ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ ಚಂದಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕ ಕಮಿಶನ್. ಇಂಥಂತು ನಿಮ್ಮ ಪರಿಚಯದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿ.

ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಚಂದಾಕ್ಷಾಗಿ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ

ಫೋನ್/ಮಿಂಚಂಚಿ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ತೀಳಿಸಿ.
ವಿಪಿಪಿ ಮಾಡಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ.

ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ.175, 3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 500
ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ರೂ.820. + ವಿಪಿಪಿ ಶುಲ್ಕ ರೂ.30
ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ನವೀಕರಣಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯ

ವಿಳಾಸ:

ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ,

ಅಂಚಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ 29, ಭಟ್ಟ ಬಿಲ್ಲಿಂಗ್, ಎಳ್ಳುಡಿ, ಮತ್ತೂರು - 574 201 (ದ.ಕ.) ಕನಾಟಕ
(08251) 231 240

ಮಿಂಚಂಚಿ : adikepatrike@gmail.com

